

1983

V OBSAZENÍ: výbor

WAGNER JOSEF
ŠUTTA VÁCLAV
REICHENBACH MIROSLAV
ŠROMOVÁ LJUBA
ŠTRAKOŠ MIROSLAV

DEMJEN MIROSLAV
TĚMA PETR
KÖNIG PETR
ŠYKORA JIŘÍ
ŘEZÁK PETR
VLADYKA RADIM
MATOUŠEK VLADIMÍR
GORECKI JANUSZ
PRAJZLER JAROMÍR
PTÁKOVÁ JARKA

ŠYKORA PAVEL - VOJÍN

ORCUS BOHUMÍN

ZÁKLADNÍ ORGANIZACE ČESKÉ SPELEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI
OD R. 1954 PŘEVÁDÍ VÝZKUMY A DOKUMENTACI
PŘI ÚJAZDASOVÝCH A KRÁSOVÝCH SYSTÉMECH
V OBLASTI PTEROLOOGIE, FROTY A ODĚRSMÝCH VĚCÍCH,
A BEZDÁČNĚ A SPELEOTURNISTICKOU EXPEDICI
V NEJHROZIVĚJŠÍCH KRÁSOVÝCH OBLASTÍCH
EVROPY. REPREZENTOVÁLA ČESKOSLOVENSKOU SPELEOLOGII
ČESKOSLOVENSKO

1952 - ČATYŇ, 1960 - TMA, 1962 - JANEČKŮV, 1963 - MONTE CAVALI
1964 - OKRŮŽNÍ, 1967 - TAVEL, 1967 - KIZYL KÖBA

1967

8. NOVÝM ROKEM DO BEŠKVD

VIII. I
XV. I.

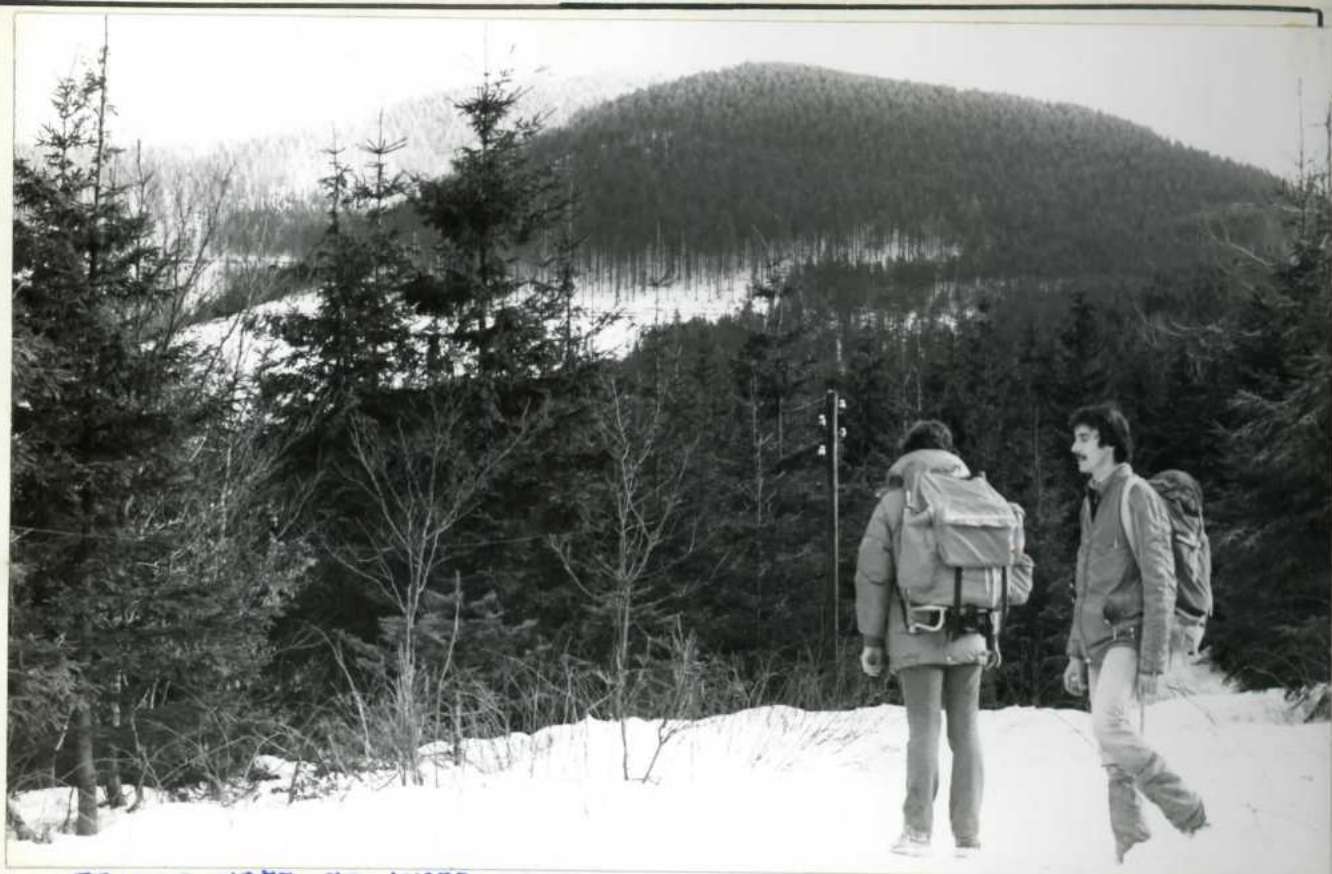
8.1 letošním novým úkolem pro nás se staly Ondrášovky. Měření mikroklimatu i měření zánět teplot masívu. Ale jak? No vyvrtat do masívu vidělkem otvory Aťak, Děžo, Papa Venca s Tomem a Š1203

vyrazili s vrtačkou na Ondrášovky. Jenže vrtat do pískovce o bez elektriky to není jako do másla. Ale Venca to je tank - vrtačka je z třesátela. A pak jsme díry naplnili vodou, změřili teploty a změnilí stano-
viště - vlastně díru. Kezli jsme do „ledové“. Se stejným úkolem. Akordt bez děr. A pak opět do údolí.

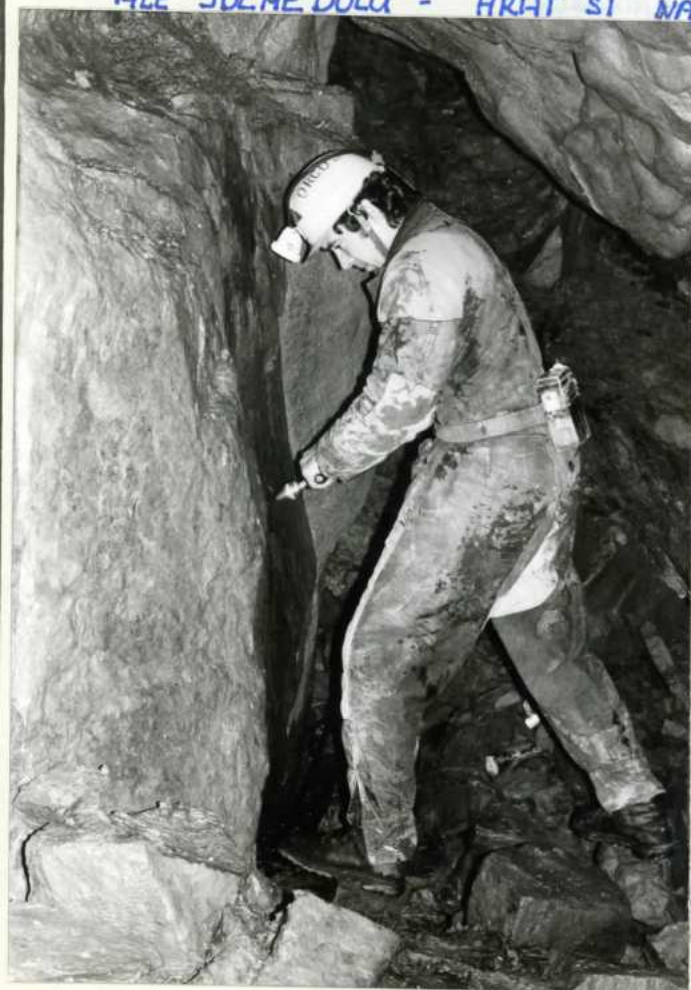
9.1 Škoda Š1203 - Děžo, Papa, Větašník, Ljuba, Jarka a Tom a il opět Ondrášovky. Počasí jako na jaře a ddžovo auto to opět vyje-
lo až pod Veličku. Dnes výstup tak jednoduchý nebyl. Tající sniže zaladmit cesty a změnil je v ledové koridory. Chvilí jsme váhali ozítli brusle či plamenem ledy roztavit, ale pak jsme vyrazili. Pravda mnozí byli většinou na zemi - či vlastně na ledu, ale k Ondrášovkám jsme dorazili. A hned do nich! Tady Tom a Jarka proveddělí porohovou exploraci kterou občas zaměnilí za sjezd po silonových sděcích. A my zatím - provedli měřem' mikroklimatu i teplot masívu a odskočili i do ledové a pak prudkým sjezdem dolů k Veličkům - a neboť bylo obsazeno tak k „Šuttim“ kde jsme alespoň vyjedli zbytky vánočního autrové a přepadeli pak věnu v zeho doupeti - na šachtě Šverma.

Ahoj Pajz

TAM NA HOŘE JE LYSÁ ...

ALE JDEME DOLŮ - HRÁT SI NA HAVÍŘE...

U DOLČEK JESENÍKŮ

30.1

Co v Jasemíkách
a v dolčech?

No práce pravidelná
kontrola počtu hibernantů
na našich zimovištích.

Atak Děžo, Papa,
Lžuba, Vanca a
Biskup se Škodou
míří ke Zlatým hordm.

Pod hřebenem „Příčný“
vystupuje Lžuba, Biskup a ve-
dem' Vancou míří vzhůru ke „Karlovi“.

Papa a Děžo jedou dále - na Rajvíz k nově lokalizovaným
dolčům. Letošní zima - vlastně ani zimou není atak žízda
okreskami není problém. Na ždírlce do dolu Rajvíz I -
spočít netopýry - a není žích mšlo a pak hned do dolu
Rajvíz II - námi prokopaný, v němž rotně ubylo rody a
přibýlo netopýrů. A objevujeme ještě jeder důl - Rajvíz III.
A pak již opět pro přátelé z Karla - ti celí a živi brzy se
stupují s hřebenu. A již nás škoda vaze dále - k dolu
Ruda I.

Jenže důl Ruda nepřeje každému. A dnes nepřál Bi-
skupovi. - ten přečhdze žice potok - do něj spadl. Nem' nám
známo proč se Biskupovi zrovna v lednu zachtělo koupat
a ještě v oděvu. Ale prosím. Hygiena na promím místě!
Nechali jsme žej užívat vody - a sestoupili do dolu a
provedli pravidelnou chiropterologickou kontrolu. A to na-
stačilo. Atak Papa ještě objevil jeder důl - Ruda II.
A tak jsme žej hned prohlédli a vydali se zpět
podívat se na Biskupa, pobíhajícího již ve spoolním
prdale okolo auta.

Atak jsme se raději vydali
na Bohumia. Ahoj Raj

KIZIL-KOBA 82

V Městském kulturním středisku v Bohumíně byla otevřena zajímavá výstava fotografií nazvaná Kras Sovětského svazu. Připravili ji svazáci základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína. Na podrobnosti jsme se zeptali předsedy organizace Josefa Wagnera:

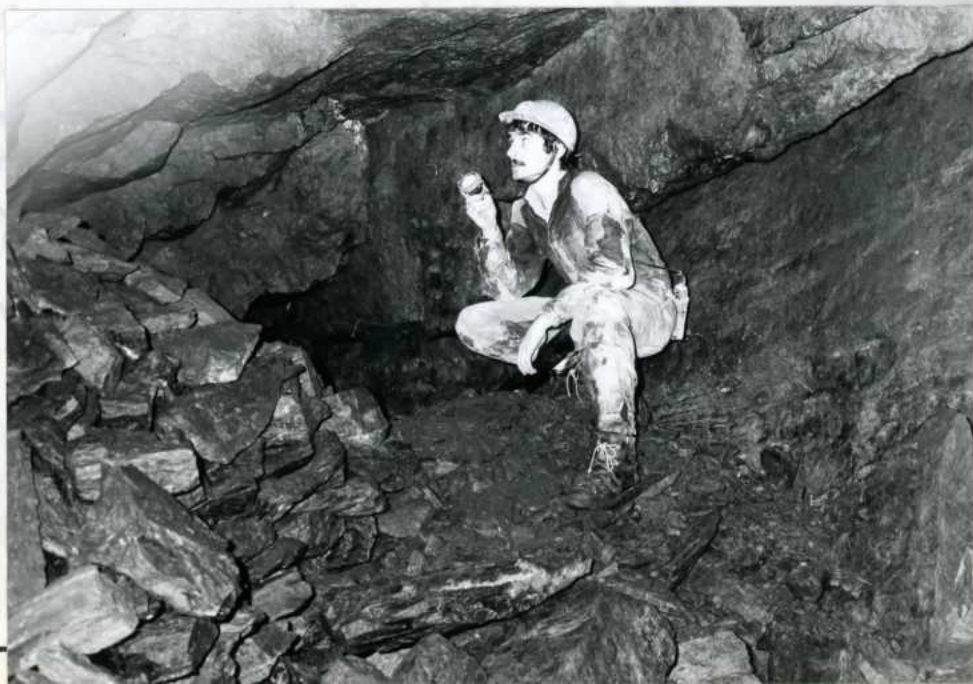

„Výstava je věnována dvěma výzkumným expedicím do SSSR, které jsme zorganizovali v uplynulém roce. Fotografie zavádějí návštěvníka do největší krasové oblasti Kavkazu, na Bzybický hřeben, kde jsme společně s krymskými speleology objevili řadu zajímavých propastí. Druhá část seznamuje s expedicí Kizil-Koba 82, která se uskutečnila v Krymském krase. Výstavu, která potrvá do 28. února, doplňují barevné diapozitivy.“

(hb)

VSTUP DO DOLU „REJVIŽ I“

... A V DOLE
„REJVIŽ I“

ÚTRAPY U BISKUPDÁČH

A VÝROČNÍ SEZENÍ

Tři vozy - a téměř všichni z klubu vyrazili v sobotu ráno do Biskupd. Proč? Do jakým' i na naši výročku.

A tak zatímco Raichem řízený gar sžanskou osádkou mířil na chatu dolu čsm do Nýdku, Děžo, Venca, Biskup Vetaš (jehož jsme museli probrat e opice) vyjžděli na Pustevny. A pak kopna běžky a vzhůru nakněhyni. Janča... Nově navrtý smih a združje žim doli dotěla. A nad Vetašmíkem navíc zvítězila opice a malé boty na běžky - a tak se způli cesty vrátil raději na Pustevny. Zatím Děžovo družstvo promiklo ke kněhyni i domi, změřilo teploty a opět zpět. Janča - Venca nezdřive přemazal a pak saškrábal vost a tak mu to „nezelo“ zas. Ale došli i dojeti. Mezitím často svým vozem vyvážal Papu, Radima a Januše k Ondrášovkam a již od počátku bylo jasné, že bude dusno. A bylo! Již cestou kvědě si Pěta platě turistů skuzalkami a snažil se že neustále sražet. Nastěšti byli pozorni a stačili před jeho farem unikat. Kontrola proběhla normálně - až na to, že se ztratil Januš a o-pět sadime v Pěťově štábim vozidle. Nezdřive gel normálně. Ale pak začal nahánět i ženy skočátky, kroužice na zledovatělé silnici a pokoušal se i projít ocelovým plotem. Nastěšti marně a tak jsme se všichni živi setkali v Nýdku. A výročm' sezení mohlo začít. Večer nezdřive - diapozitivy pro pamětníky se souběžji o nejzajímavější, kterou vyhrdla suverejně Ljuba s velikou zimou. B.2. neděle - pokračovalo po oslavách naše výročm' rokovidm'. No mnoho jsme si toho předsevzali. Splníme všo? Toukáže rok!

Ahoj Pře

STĚHOVÁNÍ SPELEOLOGŮ

v dole
vat chr
moviště
s potě
taifoi

Zdálo by se, že s příchodem zimy práce speleologů v terénu končí. A přece můžeme o sobotách a nedělích potkat v Beskydech i Jeseníkách skupiny mladých lidí, jejichž výstroj — přílby, svazky lan, podivné přístroje — napovídá, že to nejsou jen obyčejní turisté. Co láká i v zimě členy ZO SSM SOU ŽDB a základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína vysoko na hřebeny hor?

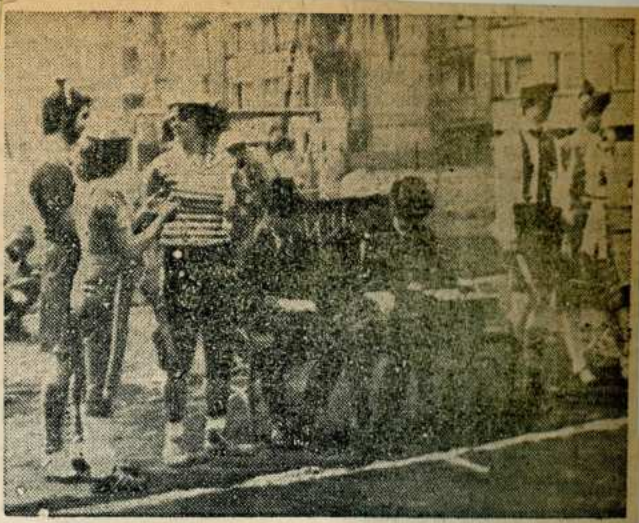
Nejsou to jen jeskyně, ale také jejich zimní obyvatelé — netopýři. Bohumínští speleologové se pustili do zápasu za záchranu jejich zimovišť v oblasti Beskyd, Oderských vrchů a Jeseníků.

Již od roku 1975 ve spolupráci se zoologickým oddělením Krajského vlastivědného muzea v Olomouci studují a chrání v pseudokrasových jeskyních Beskyd a starých opuštěných dolech na břidlici v Oderských vrších zlmující netopýři. Lokality, v nichž byly pozorovány větší počty netopýrů, se stávaly středem ochranných zájmů. Marné však bylo zajištění vchodů do jeskyní mříží, neodpovědní návštěvníci je většinou zničili a v případě Ondryášovy jeskyně

dokonce v novém zá
Největší
jsou opu
Oderských
objevena
Ve spolup
Státní pai
ny přírody
z největší

Naši svazáci

uspořádali v uplynulém roce řadu hodnotných kulturních i sportovních akcí. K nejhezčím nesporně patřil „Světový pohár v kuličkách“, který pro mládežníky okresu Karviná připravili svazáci Orcusu. Výborná atmosféra, plná zdravého soutěživého zápolení, radosti a smíchu, byla průvodcem této zdařilé akce. Snímek Ljuby Šromové zachytil vítězné družstvo.

V zimovištích se měřila také dynamika mikroklimatu

Foto: autor

VÝSTAVA ORCUSU

V Městském kulturním středisku v Bohumíně byla otevřena zajímavá výstava fotografií (viz snímek Josefa Wagnera), spojená s promítáním diapozitivů, kterou zorganizovala ZO České speleologické společnosti 7 — 01 ORCUS Bohumín.

Výstava potrvá do konce února a je přístupná denně veřejnosti.
R. Vlačyka

Výstava je věnována expediční činnosti této organizace v loňském roce v Sovětském svazu. Fotografie zavádějí návštěvníka do největší krásné oblasti Kavkazu, na Bzybský hřeben, kde společně s krymskými speleology při měsíční expedici objevili bohumínští speleologové a zdokumentovali řadu nových propastových systémů. Druhá část expozice seznamuje s expedicí „Kizyl Koba 82“, která proběhla na Krymském poloostrově. Snímky zachycují sestup do nejdělejší vodní jeskyně SSSR ve vápenci Kizyl Koba, ve které expedice uskutečnila další výzkumné práce.

Speleologové se připravují

Přestože hlavní činnost svazové organizace výborných výsledky

Příkladem je její spolupráce s patronátem nad pionýrským oddělením záci Orcusu speleologický klub mladých a mládeže v Bohumíně. Místní oddělení připravují každou akci. Desítky besed s filmy o speleologii, soutěže, z nichž nejpopulárnější je „Co Brontosau lokrajská populární akce „E: Brontosaura“ — jsou významným základem za tvorbu a ochranu životního prostředí. „Orcusáci“ vyřídili více než 100 cest Beskyd a Oderských vrchů. Jejich úkolem je zkusit a ochránit ohrožené netopýřím zimoviště, pomáhat osvětovou ochrannou činností v našem území. Bohatá je také jejich činnost v oblasti sportu, kde již dávno mají své příjímání kultury a sportu. Například 4. ročník mistrovství v nohejbalu, volejbalu či Novorožnickém tenisovém turnaji.

Významné je také jejich zapojení do iniciativ, kde využívají své odborné znalosti a zkušenosti v práci s náterem.

úterý 8. — LÉTAJÍCÍ HUSÁŘI, NEBEZPEČNÝ CESTUJÍCÍ (20.00), středa 9. — čtvrtek 10. — NEBEZPEČNÝ CESTUJÍCÍ, pátek 11. — sobota 12. — neděle 13. — NOVÁ STRAŠIDLA, úterý 15. — ROMAN A MAGDA.

Dětská představení: sobota 12. — neděle 13. — LEDOVÝ VELIKÁN (14.00), SYN HOR (15.45).

Odra, Bohumín-Pudlov:

úterý 8. — MOJE SKVĚLÁ KARIÉRA, středa 9. LUKÁŠ, sobota 12. — neděle 13. — ARABSKÉ DOBRODRŮŽSTVÍ, úterý 15. — KOLEJNEC, NAFTA A TRANSYLVÁNIE.

Dětská představení: sobota 12. — ARABSKÉ DOBRODRŮŽSTVÍ, neděle 13. — PERNÍKOVÝ DEDEČEK (15.30).

Panorama, Dolní Lutyně:

středa 9. — ZVÍŘE (16.30 a 19.00), sobota 12. — neděle 13. — VZDÁLENÝ OHLAS JARA (16.30), NÁVRAT DOMŮ (19.00).

Dětská představení: neděle 13. — O KOCOURU MIKĚŠOVI A JEHO KAMARÁDECH (14.30).

zováno místní kolektivní ZO v Skrzeczoniu zbranle członkowskie, które odbyło się w sobotę 19 lutego br. w Domu PZKO.

Zbranle zagajono programem kulturalnym poświęconym lutemu 1948 roku. Wystąpił chór miesztanski „Haslo“ z trzema okolycznymi pieśniami oraz członkowie Klubu Młodych z własną wierszy. Następnie przewodniczący Koła tow. Alojzy Śliadczek podkreślił obrzymie znaczenie wydarzeń lutowych. Serdecznie został powitany obecny na zebraniu przewodniczący dzielnicowej organizacji KPC w Skrzeczoniu tow. Józef Pawlik oraz prelegent dr Józef Macura.

Podczas zebrania przeprowadzono również podsumowanie działalności Koła od grudnia ubiegłego roku zebrania. Ponadto członkowie Koła odpracowali łącznie 680 godzin brygadniczych, nabrali 1280 kg starego żelaza oraz 1 Fundusz Pokoju i Solidarności 77 przeznaczony na zwolanie Światowego Forum w Obronie Pokoju i Życia przeciw Wojsku Jądrowemu które w czerwcu br. odbędzie się w Pradze. Skonkretyzowano wplaciło 200 Kts.

V DOLECKU a JESKVNÍČU

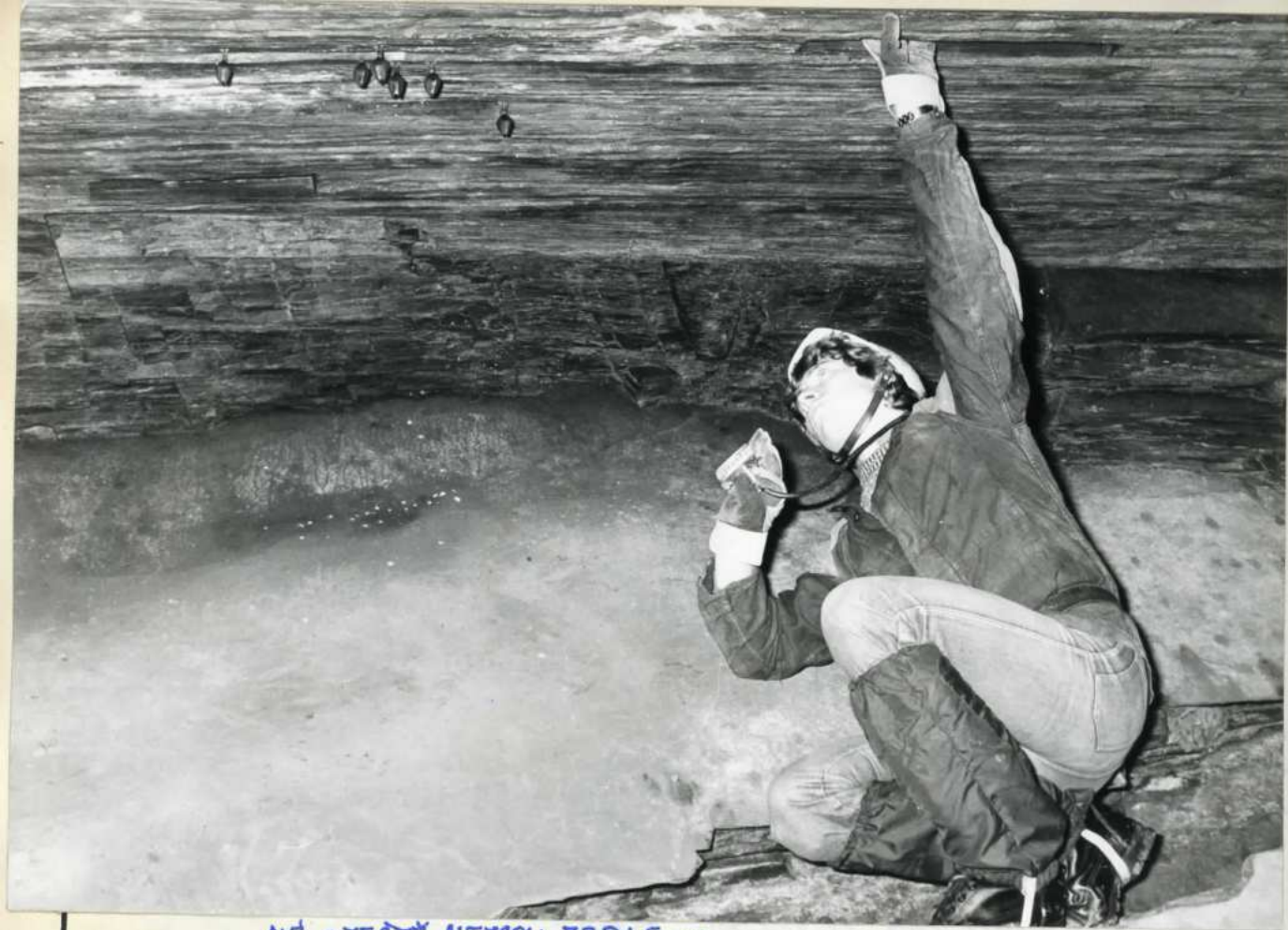
12.2
13.2

12.2 = Sobota - dar pro Ondra-
šovky. Že to nikdy nemí
akce jednoduché -
dokázal již Vetašník,
když už dokonce v pá-
tek napil - tedy skoro,
napočítáme-li 6 piv a 6 valčích
vodek. Aby byl v sobotu fit.
A tak Děžo, Vetaš, Radim a Jura vystoupili opět
pod lysou aby zkontrolovali co dělá teplota v Ondra-
šovkách.

13.2 = Neděle - a vyrazí druhá skupina - směr Olšovec. Raich
za volantem Š1203, Pepa, Čestlo, Biskup, Faldík a novic
Josef směřovali zkontrolovat stav netopýří
v kdysi chráněném údolí Olšovec. Transport proběhl
normálně (jako vždy) - až na to, že nový řidič Čestlo
sam tam vzal do pole či siplatl silnici ze slalom-
ové trati. A přežili jsme.
V údolí nás již očekávali vápenci, myotisi a další
osadníci a hned hlasili svou přítomnost. Tak jsme je
spočítali, nafotili a vyrazili dál - hledat další doly.
Snahu nám překazila tabule usilnice „ Silnice se
v zimě neudrůže!“. Aměla pravdu, jak tomu nasvěd-
čovala netknutá půlmetrová sněhová přikrývka.
A tak jsme radši vyrazili na oběd do Fulneku.
Ještě když jsme dnes normu respirali - vyrazil Biskup
a Pepa v Bokumíně na běžky a Raich s Čestem
na kavárnu!

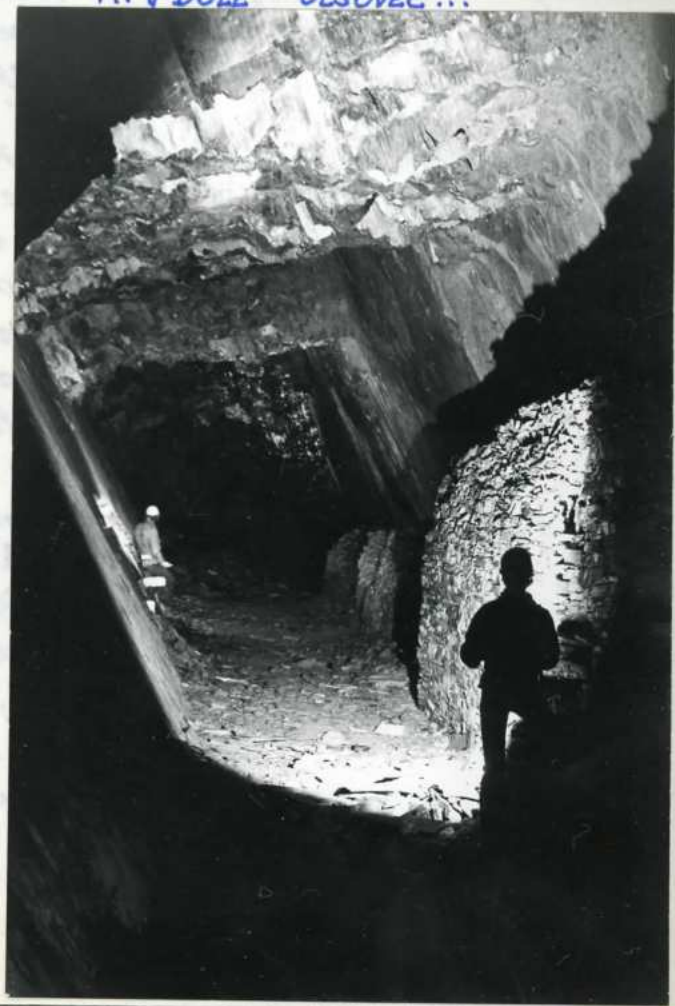
Ahoj Pepa

NĚ - JEŠTĚ NEJSOU ZRALI....

NIKDY- ZA MŘÍŽE MNE NEDOSTANETE!?

... V DOLE DLŠOVEC ...

25.-27. II 1983v

Daleke droge od wyjazdu do
Jaslini "Pterij" w Tobiach, dzielita
nas od rewiryty w Bohuminie, leu oto ss :

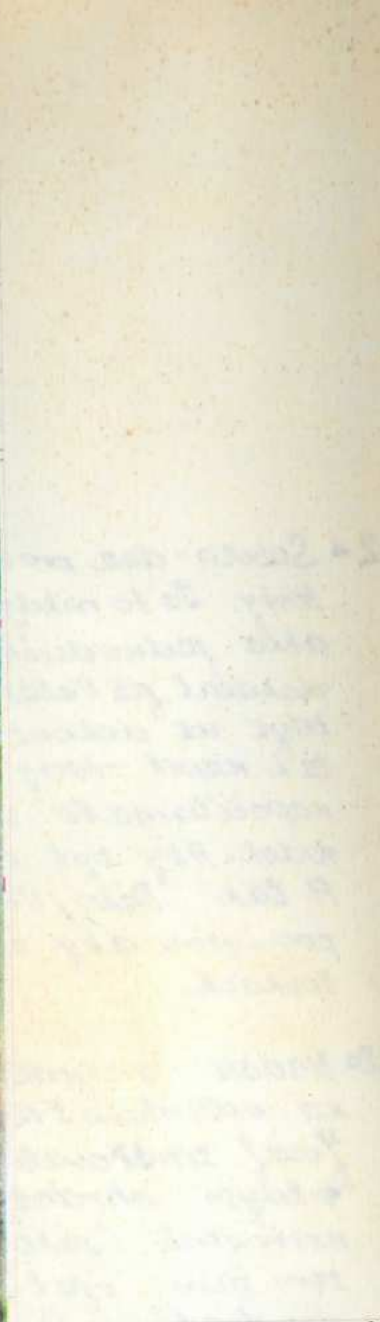
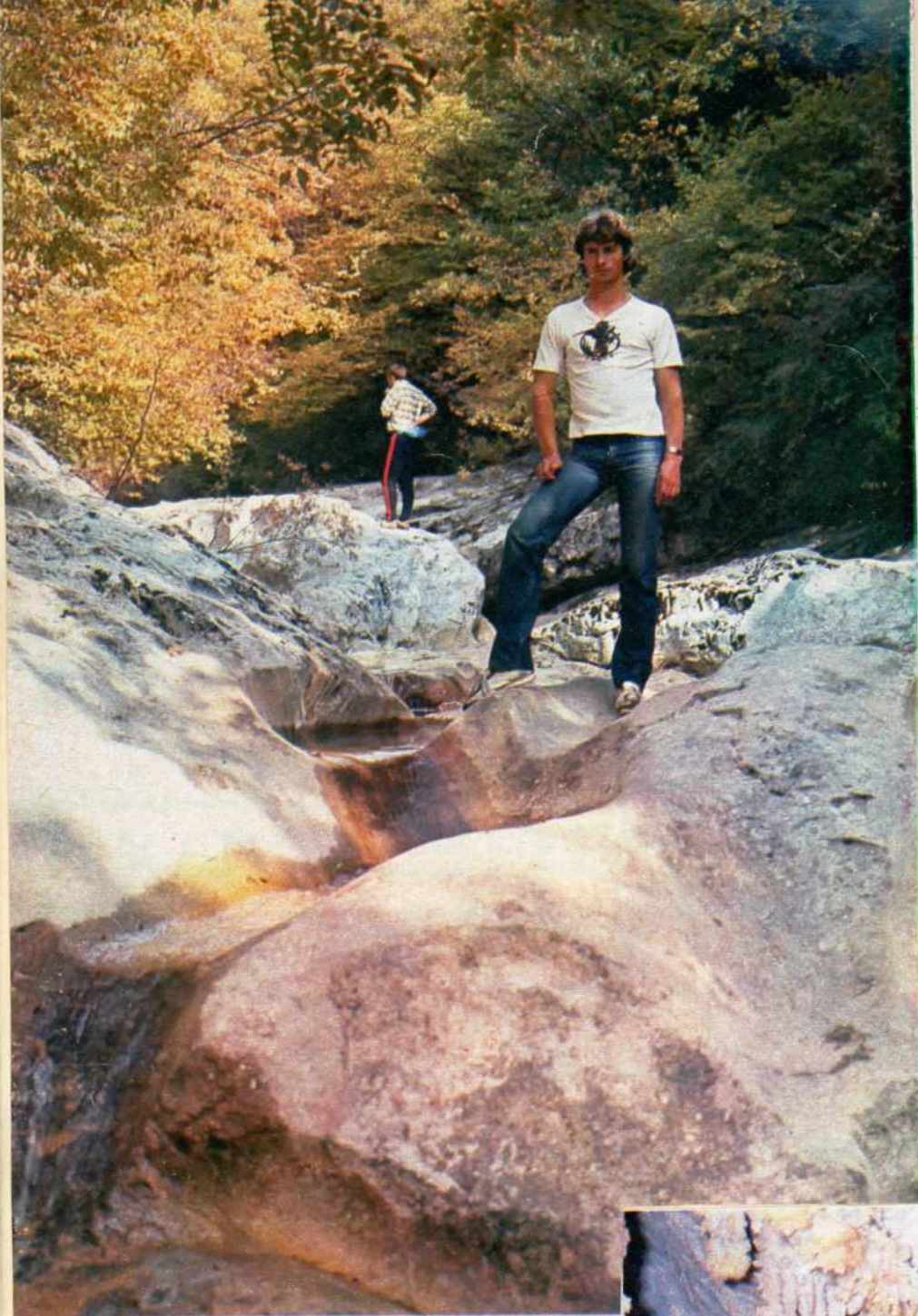
Stanistaw Baran
Jeny Gausner
Jerky Pulianski
Gregor Klesch
Lubomir Lauicouha

Dzislui obrygniej serdecnoscu prijacit guto-
Faisw z Bohumine uona pierwotna chgo pjsia
do jaslini puenienita vs w wielogodrine
bawenyslie rozmawj dym tobriejne i prijemijne,
ze Josef swistawat swe modriny. Dorio do konkretnych
rozumw na "wysolim" sreblu na kusw wyslunych
wypraw zagranicunych. Protokol nie zostw wprawdzie
podpisany ale ilosc wyptego piwa swiadczyta
o konkretnosci rozumw.

Me serio treba swiednit, ze bardzo dobre vs stalo,
ze zapocztowano na nours sledz wypt proc i dly
zasnowate wyprawami do Mandie i Kerni.

Zatem do zobacenia w goiach swiate.

Lauicouha
Tunc

9 / 1983 ROČNÍK XXXIX

3,50 Kčs

SVĚT V OBRAZECH

N
k
P
P
ř
j
ř
c
H
V
c
I
n
P
P
P

Tajemné hlubiny Krymských hor

Snímky i text
JOSEF WAGNER

Černé moře a Krym. Dva pojmy, které patří k sobě. Ale jeskyně a Krym? A přece, Krymské hory ukrývají jedny z nejzajímavějších a nejkrásnějších jeskynních systémů světa.

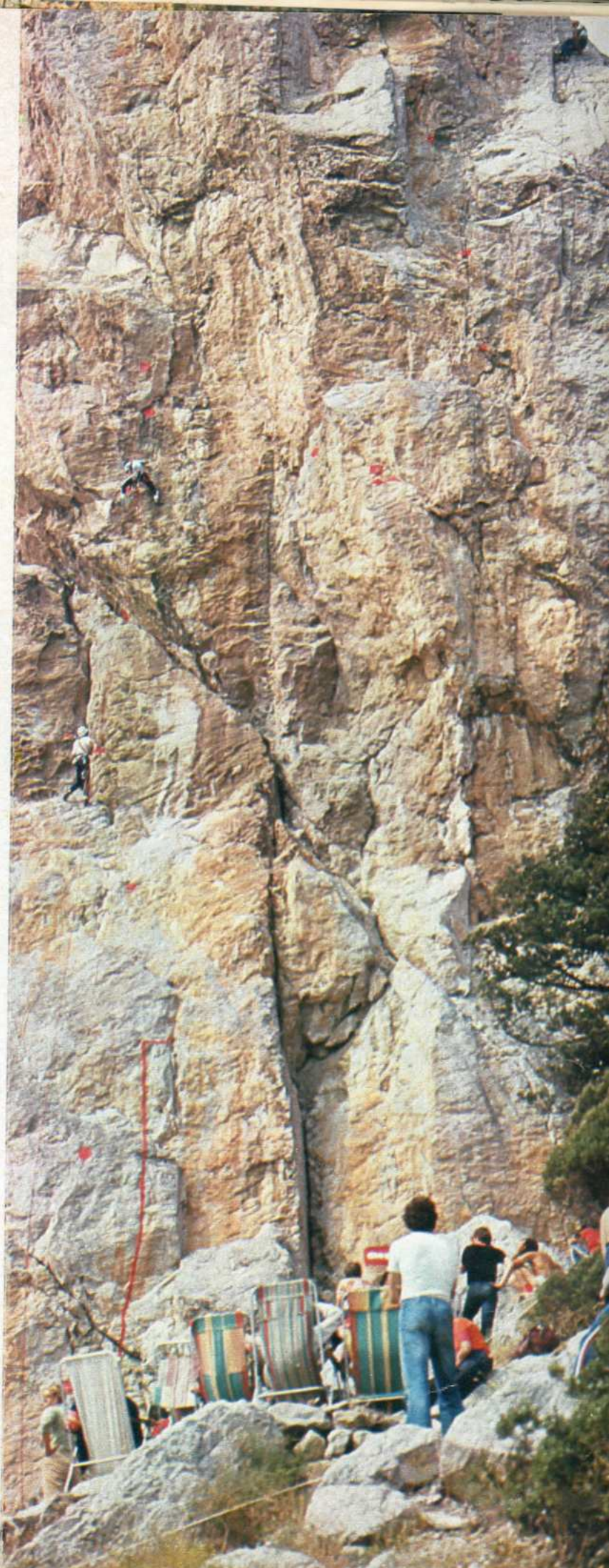
PÁR SLOV O MINULOSTI / Vysoké, v oblacích se ztrácející krasové hřebeny hor přitahovaly pozornost už prvních obyvatel Krymu. Na krasových platech ve velkých jeskyních nacházeli útočiště. V jeskyni Kyzyl-Koba (Červená jeskyně), dlouhé více než třináct kilometrů, je o tom řada důkazů. Nedaleko vchodu objevili archeologové dokonce velikou pravěkou „zbrojní“ dílnu a více než tisíc hrotů stříel, ostěpů, nožů a škrabadel. Amfory a nádoby, nalezené ve vstupních částech, připomínají, že ve středověku používali zemědělci jeskyně jako vhodné studené spížirny. V jeskyni Bim-Baš na platu Catyr-Dag odkryli archeologové mnoho lidských kostí — svědků útoku nájezdných kmenů, které zahubily místní obyvatele do jeskyně a zahubily je ohněm a kouřem.

NOVÁ HISTORIE JESKYNI KRYMU / Dnes se jeskyně na platech Krymských hor staly cílem mnoha speleologických expedic, které odkrývají další podzemní systémy, často s nečekaně krásnou krápníkovou výzdobou. Krymským speleologům pomáhají každoročně při jejich výzkumech členové České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína. Společně podnikli již pět výprav na Krymu a na Kavkaze.

ČATYR-DAG / Nejvíce pozornosti přitahuje již od středověku plató Catyr-Dag (Hora Stan), vypínající se do výše 1500 metrů nad hlavním městem, přesněji řečeno nad oblastním městem Simferopolem. Poloha uprostřed Krymu, sbíhající se dopravní linky i průmyslový význam činí Simferopol skutečně hlavním městem poloostrova. Nahoře nad ním, na Catyr-Dagu, bylo objeveno i nejvíce jeskyní a propastí. Nejkrásnější z nich má poetický název Emine-Bojir-Charar (jeskyně na místě Emíny). Její systém je delší než tři kilometry a má dvě části, Starou a Nižní. Právě Nižní prozkoumali společně krymští a bohumínští speleologové. Za metr dlouhým průlezem, o průměru jen málo větším než 30 centimetrů, dnes uzavřeným betonovou zátkou, se ukrývá kouzelný svět. Je to klenotnice a muzeum všeho, co jen může v podzemí vzniknout. Kolony obřích stalaktitů a stalagnátů, sintrová jezírka a největší bohatství, milióny křehkých, dlouhých paprskovitých krystalů kalcitu, které pokrývají vše, stěny, strop, zem i krápníkové útvary. Chodby v tomto systému působí svou barevností a úplně bílé koridory střídají temné červené domy.

KYZYL-KOBA / I v tomto systému ukrytém v masivu Dolgorukovského plata pracovali spolu s krymskými českoslovenští speleologové na poslední expediční výpravě na podzim 1982. Jeskyně je nejdelším systémem ve vápenci v Sovětském svazu, a také patří k nejnáročnějším. Protéká jí podzemní řeka Krasnopoščernaja a v dlouhých koridorech vytváří více než sedmdesát podzemních jezer a řadu vodních sifonů, z nichž nejdelší měří pětadvacet metrů. Výzkumy v tomto systému jsou velmi obtížné. Hned po třech stech metrech úvodní části čeká první sifon, který je nutno podplavat, a hned za ním jezero dlouhé více než sto metrů. Každý transport materiálu pro podzemní tábory, budované na řadu dní v koncových bodech jeskyně, je velmi složitý a často se těžké nepromokavé vaky poškodí a všechno v nich nasákne vodou. Přesto sem přicházejí další expedice — výzkum není ještě skončen a postupně se zaplňují bílá místa na mapě poznání nitra Krymských hor. Speleologové hledají také spojení mezi Kyzyl-Kobou a dalšími systémy na Dolgorukovském platu, do nichž se propadají vody, které pak vytékají v nitru Červené jeskyně, Kyzyl-Koby.

Existuje už projekt turistického zpřístupnění Kyzyl-Koby a je pravděpodobné, že už v blízké budoucnosti se s touto jeskyní, jako s první na Krymu, setkají tisíce lidí.

S TELEVIZÍ DO DOLU... A S MLADÝMI DO ČERMNÉ

Zatímco Pepa Venca a Raich se čimlí na Spaloforu v Lipovci, mířil těžce naložený vůz do Čermné.

Dělo, Biskup a často vezli naše mladé na jarm' výcvik do Black-Hillu.

Josef, Januš, Faldík se ve cvičné propasti rádké čimlí Museli,

časojím nedal oddychnout a aby se mu nestýskalo pošachtě - tak si ještě střelil, myslíce si, že se mu podaří zlikvidovat travers na 1. patro. Nepodařilo se to. Naopak. Místo úzkého traversu je tam nyní autostráda.

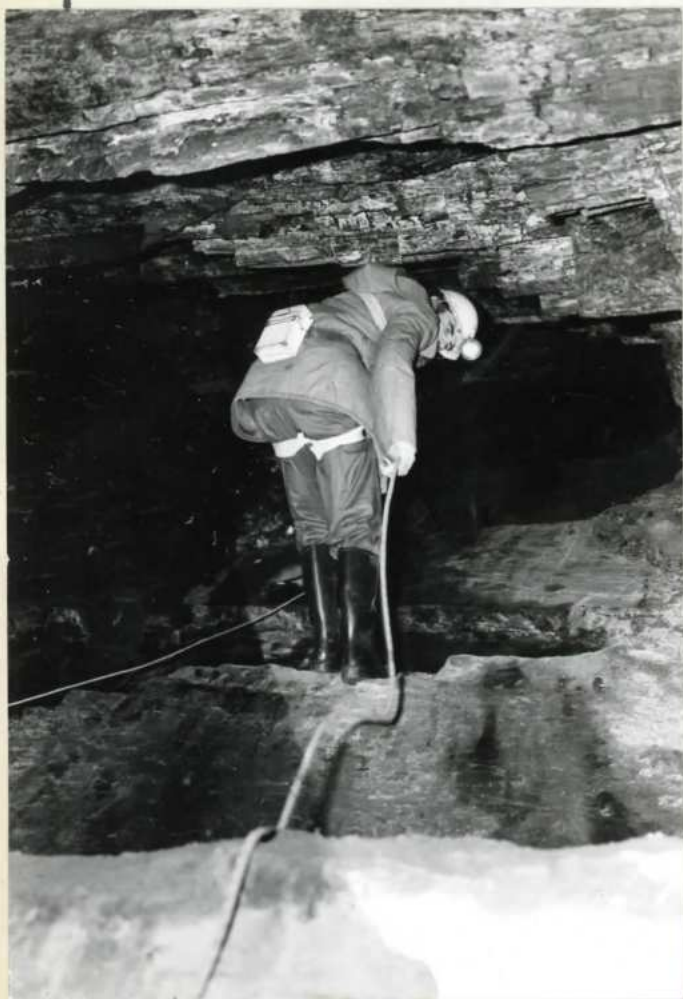
NEDELE - den pro televizi K zdloužné postupně příjezdí Pepa s kameramanem a režisérem, často se svým teamem a samozřejmě Raich a Venca. První problém byl jak dostat gasa s těžkým nkladem 6-kw zdroje hlubokým sněhem a polem ke vchodu dolu. Spomocí boží i ruka nohou jsme to zvládli. Pomalu mizí v podzemí televizní technika i pracovníci zatím co Věna s kabel-party jsou natahují osvětlení. Konečně vše připraveno a hlavn' bod může nastat. Totiž natáčen' naší ochraňářské práce a výskumu netopýři. Ti se nezdíve divili kde se tu ozalo tolik světla najednou, ale brzy si zvykli a klidně pozorali - a to stejně kvalitně jako Raich, který dnes ve funkci našeho kameramana měl další klubové filmy. Natáčeno, skleno a opět vystupujeme nahoru. Jenže výstup se eměl v ságu o utpam'. Nagidivě trpěli televizíci - proklínající v potu tváře svou vůli i gesty náře, když se pomalu sunuli k výhledu šachty. A pak jsme trpěli my, vynášejíce nazádceh kabely a techniku československé televize. A na to bylo ještě mdlo přidat se Faldík - a shodil do šachty televizní kameru. A bylo posrandě? Tak aťoj

5.3
-
6.3

NĚ, TO NENÍ PAS CUDNOSTI'...

JEŠTĚ NENÍ DNO ?

TAK SE UŽ SAKRA USMÍVEJTE!

VE SKALÁCH BROUMOVSKA I POD LUCIFEREM

22.
-
24. 4

Pátek poledne, dvana-
settrojka a vří časlo,
Josef, Ljuba, Věra a
Pepa. Cíl je daleko.
Na severu Čech u Brou-
mova. A tak jsme vyra-
zili. A samozřejmě naše
škoda - opět zastávkovala.
U Vamberka „odešla“ hadice
a voda zchladiče odmítala
bez ní chladit motor. Tak jsme
to zalítali a jeli dál.

U Broumově jsme dorazili přímo
na přednášku o Francii - a po
ní se odebrali na naši
chatu k noclehu.

Sobota - prší. A jedeme na exkursi
na skalní město na Špičák. Z mlh
vystupují skály a skalky a tak raději
míříme v doprovodu šéfa broumovských speleo-
logů Jiřího Kopackého do jeskyň Pod Luciferem.
A s námi Jlonza Větek - expert na pseudokras. J redaktor
časopisu Signál. A tak jsme prolezli druhou největší
jeskyň této oblasti přičemž si časlo několikrát pro fotogra-
fy lehl do vody - či podzemní řeky. A vyměnili jsme radši
dřív - za Hvězdu, tedy restauraci Hvězdu. A s dobrým obědem.
Večer jsme okupovali naši chatu, kde pro broumovské ka-
marády a jejich manželky jsme uskutečnili besedu o našich
výpravách v SSSR.

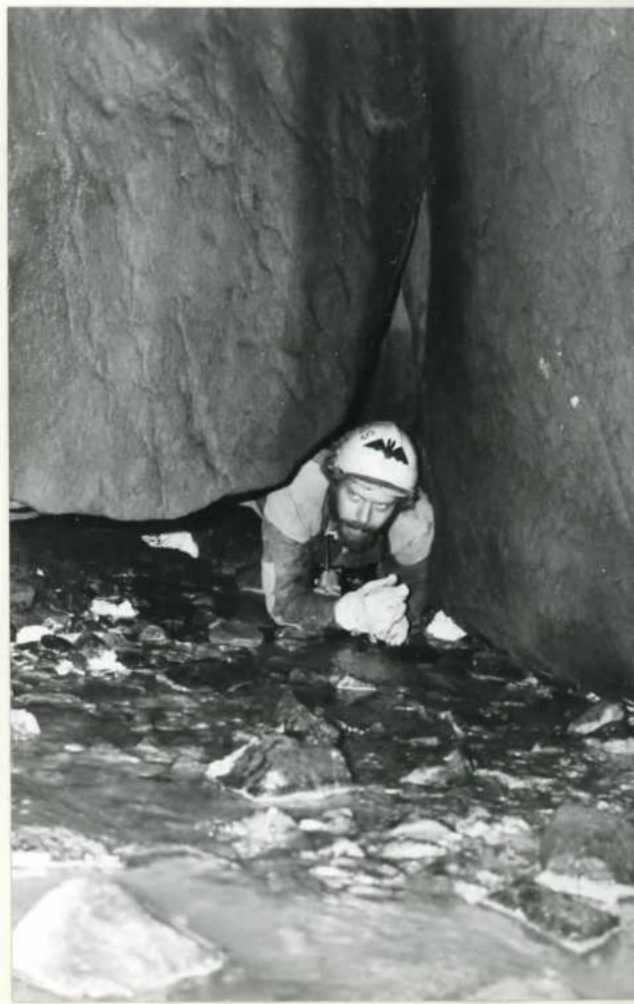
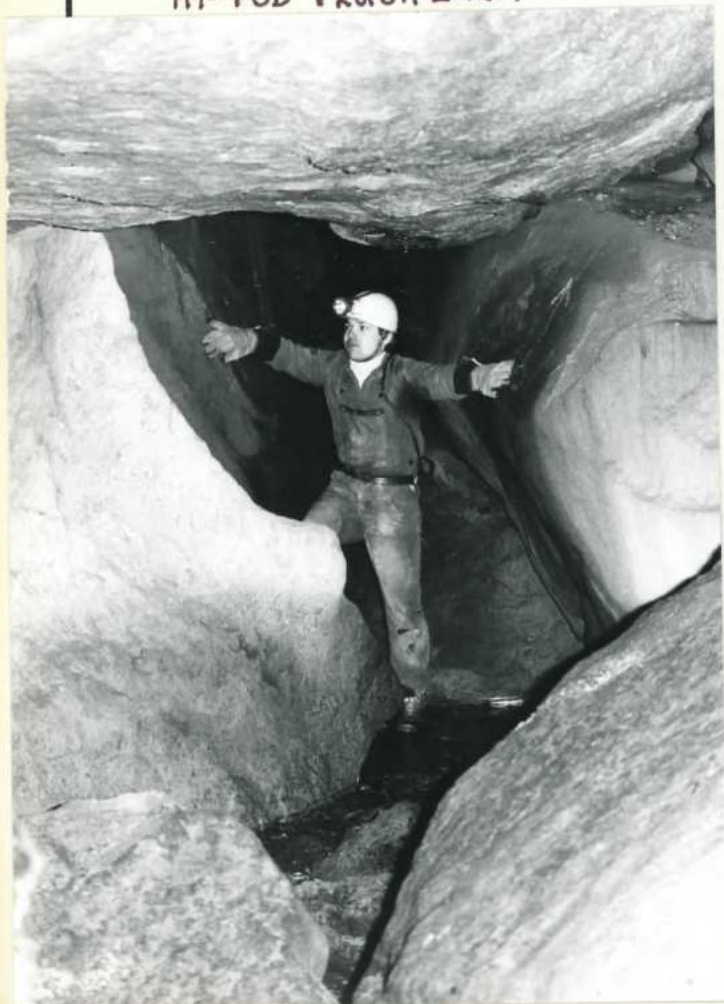
Neděle - neprší, svítí slunce a my jedeme do Adršpašských
skal. Na exkursi. Jednak horolezeckou, speleologickou
i jistou. A po ní znovu naši Škodou do Bokumířa.
A tentokrát jela bez odmlouvání.

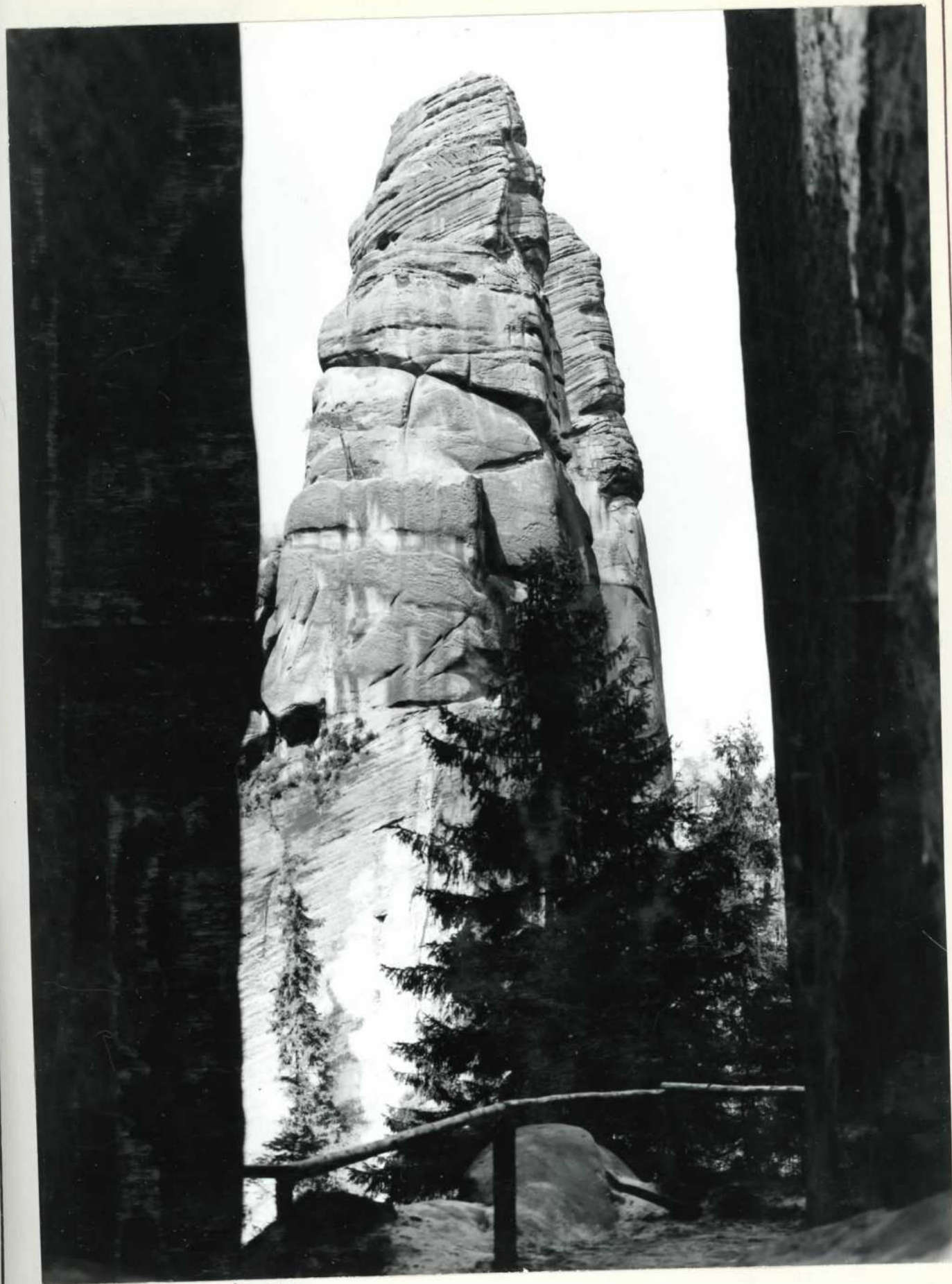
Aluž Ref

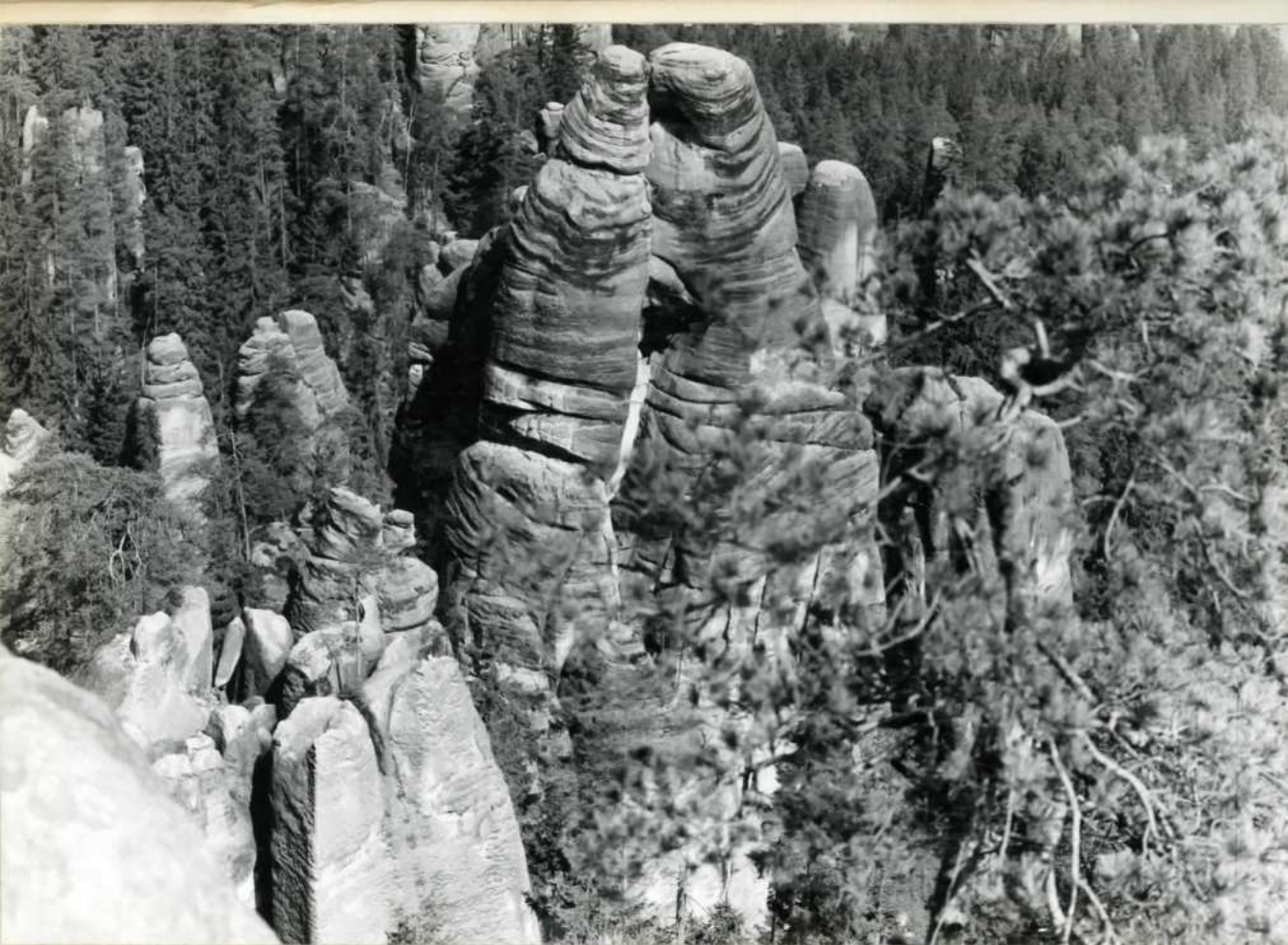

МЫ- ПОД «ЛУЦИФЕРЕМ»

V ADRŠPAČU

HA KOSTI - NĚKDO TU OBĚDVAL!

KDYŽ DO POĽSKA - TAK DO TATER

22.
-
24.4

22.4 A vyjeli jsme Pěta, Yosař, Ljuba Pěpa a Š-1203. A ta začala hned stávkovat. Už na Slovensku si zničila spojku - tak jsme ji opravili a dojeli na suchou horu na hraničním přejezd. Ten nepremával - a tak jsme jeli vedle. Uvedle premával - ale srdmi tu byla kolona autobusů. A tak jsme k našim přátelům v Zakopaném dojeli až večer. Po vřelém přijetí a dlouhé diskuzi nad českým pivem a polskou vodkou jsme raději ulehli.

23.4 Brzo ráno zahajujeme výstup na Červený hřebek do výšky 1900 metrů kde leží vstup do systému „Litvorovej“ - Najdříve postupujeme malobnou Mientuszou dolinou ale brzy začíná výstup prudce stoupajícím skalnatým terénem a sněhovými poli. Po čtyřech hodinách dosahujeme cíle a první skupina a my u ní zahajujeme sestup. Okolo nás valí proudy vody a my po systému malých studní (nejhlubší - 40m) máme kurz na nově objevené portýže kde ještě nebyli aři naši přátelé a které měly vést na nové dno. Navedly. U kloubce okolo 250m v labyrintu meandru se další pokračování nedare nalézt. A tak zahajujeme výstup na povrch za upěrlivého bédovám Josefa - pro kterého to byl vlastně křest. Na základnu se v nočních hodinách za námi jen zbédovaně doploužil. A to jsme kus sestupu ušetřili, sziědějíte sněhová pole pozadní části těla.

24.4 Dár exkurse do Zakopaného i oprav na naši škodě. Tentokrát se si vymyslela, že bude mít defekt. A měla - a my neměli pumpu. Ale dojeli jsme.

Tam někde leží
"litvorova"

A výstup nabyl
jednoduchý

Slyšíme vodu
a lezeme ...

IV. MISTROVSTVÍ KULIČKÁČI

30.4

Bylo opět tu. Ráno a mraky
sice nevěstily nic dobrého,
ale záleželo jsmo. Účast byla
sice méně početná - ale o to
kvalitnější. Naš reprezento-
vali letos „Invalidé“ - jejichž
show bylo vřeholem mistrovství,
(to byli naši mláde) a staří
coby „dívčátko“. No pravda
mláde skončili druzí - ale to
bylo vše. Pohár nám opět
umkl. Dodruhé jez získali „Babyteam“
neboli rodina Gabryšová.
Ale akce to bylo. Davy diváků vřaly radšimim.
Al' vša radězi dokumentuji' fotografie!

BOJ O STUPNĚ
VÍTĚZŮ BYL
NELITOSTNÝ

SAM PŘEDSEDA FIC SE SVOM TĚLESNOU STRAŽÍ

.. TAK PANE PŘEDSEDO, ŽADÁME OTVÍRACÍ KĚČ...

TAK TO BYL TAKÁK MĀDAN! TO BUDE ŽLTA!...

... HNED TO ZMĚŘÍME...

• „Na dvoře i v bytě — kuličkami proti obezitě“ • Dnes zvítězil jen pravěký lid z jeskyně • Na vaši jemnou pleť — jeskynní bahno z Cynrilky • Raději kuličky, než neutronové bombičky • — tato a podobná hesla, spolu s reprodukovanou hudbou z ampliónu pomáhala vytvořit tu správnou atmosféru hravého mládí. Kdy? — No přece poslední dubnovou sobotu na hřišti za Leninovou ulicí v Bohumíně, kde desítky diváků přihlíželo IV. mistrovství v kuličkách, jinými slovy — World cup culicky. Tuto tradiční akci pořádala ZO SSM ORCUS při našem středním odborném učilišti. A jaké to bylo? Výborné!

V době, kdy ručičky na hodinkách ukazovaly přesně 10 hodin letního času, nastoupila za zvuku rázného pochodu před zraky desítek diváků tříčlenná družstva „dospěláků“. Všichni byli oděni v náležitých kostýmech. Poté vše utichlo a hřístém zněla hymna kuličkové federace FIG. Vlajka za úžasného skřípota stoupala vzhůru, účastníci mistrovství napjatě sledovali její pohyb. Olympijský oheň zapálil jeden z krojovaných účastníků. V další části úvodu se přítomní seznámili s regulami mezinárodního mistrovství, a pak následovaly slavnostní referáty. Zde vystoupil i samotný předseda „Světové kuličkové federace“ — pan Kulatý. Poté bylo mistrovství považováno za zahájené. Na scénu nastoupila družstva, ale i rozhodčí opět v pravých nefalšovaných kostýmech. A tak jsme zde měli možnost vidět tříčlenné družstvo Baby senior, Ladies Team, družstvo z Jatek, pohádkové družstvo

Perníkova chaloupka, ale také Rozjařené děti, Radost a dokonce i družstvo pod názvem Invalidé. Už jen pohled na soutěžící vzbuzoval patřičné veselí. Byli prostě fantastičtí (o-

World cup culicky

statně, o tom se můžete přesvědčit i z našeho snímku). Boje v jednotlivých kvalifikačních skupinách tvrdě pokračovaly. Soutěžící se ze všech sil snažili přesvědčit kuličky, aby se vzorně dokoulely do důlku. Bohužel, ne vždy se jim to povedlo, ale to už je hra. Turnaj vrcholil, vítězové se pomalu začali rýsovat. Rozhodčí

zpřísňovali měřítka, napětí rostlo. Komentátor ze svého hlavního stanu spolehlivě napínal diváky, povzbuzoval hráče a razil heslo „Není důležité vyhrát, ale zakoulet si!“. A tak se sta-

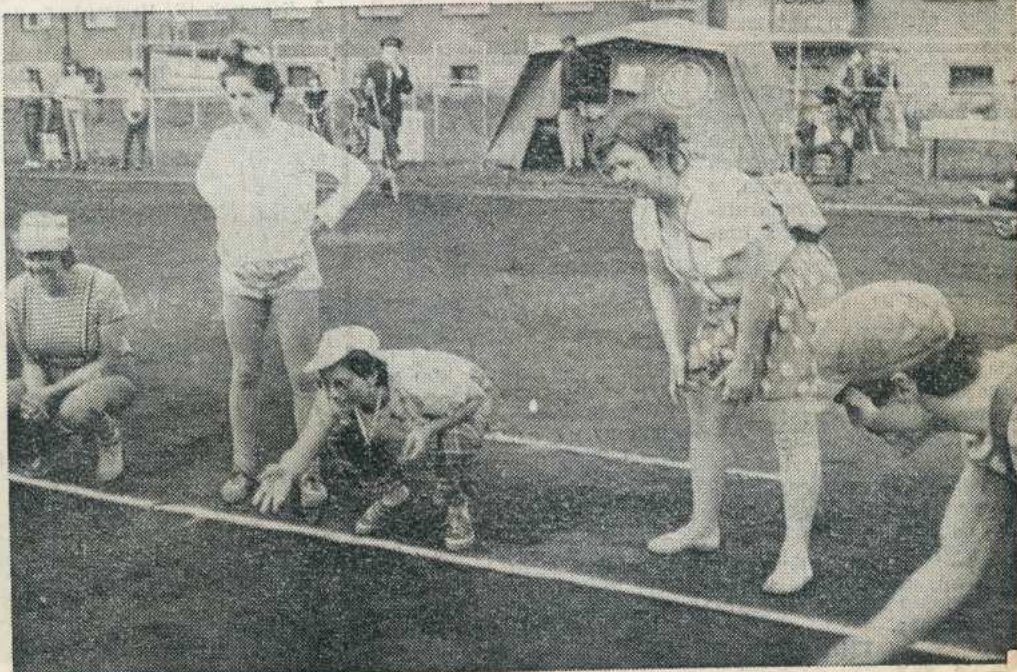
tečně koulelo. Boje skončily a začalo slavnostní vyhodnocení vítězů. Putovní Pohár světové kuličkové federace získalo již podruhé v historii světového poháru v kuličkách družstvo Baby — senior. Současně předseda federace pan Kulatý předal ceny útechy — dřevě koule poslednímu družstvu a vyhodnotil „dámu turnaje“.

Turnaj skončil a svazáci Orcusu opět dokázali, že dovedou netradiční formou pobavit nejen sebe, ale i ostatní, jež se stále cítí mladými.

NATAŠA VAJDOVÁ

izev soutěže pionýrských oddílů, jejich již 4. ročníku dubna v domě mládeže. Tuto soutěž již pořádá místní organizace SSM speleologického klubu. kými oddíly našeho vlastivědného muzea v Olomouci Dr. Rumler, kladla na zúčastněná družstva nelehké úkoly z různých oblastí ochrany živé i neživé přírody a všeobecné ekologie a všichni zúčastnění opět prokázali, že nejmladší generace se o přírodu a její budoucnost opravdu zajímá.

Na snímku vítězné družstvo. Josef Wágner

ZA VEJCEM BRONTOSAURA se na pozvání svazáků z ORCUSU na středním odborném učilišti Zelezáren a drátoven v Bohumíně sjíždějí do srdce Beskyd — Pustevny pionýrské oddíly celého kraje s téměř dvěma stovkami pionýrů. Formou hry a soutěže, plní níž pionýrské „expediční týmy“ hledali „brontosaurí vejce“, bylo na pustevenské pláni a hřebenu Radhoště vyčištěno více než 80 hektarů lesa a travnatých ploch. Jako vždy, byla vyhlášena soutěž o nejzajímavější nález. Na vleče se krcně stovek lahví, konzerv a kbelů objevilo i čtvero saní a párů bot, obří pneumatika, lyžařská výzbroj apod. Je tedy zřejmé, že porota neměla lehkou práci. Víc by jí, účastníci expedice i samotného patrona tvorby a ochrany životního prostředí — BRONTOSAURA těšilo, kdyby si už konečně rekreanti či kdokoli uvědomili, že naše příroda opravdu není smetištěm...

JOSEF WÁGNER

Před náročnými expedicemi

Orcus v SSSR

V neděli 24. dubna se z polských Tater vrátili z třídenního soustředění členové základní organizace České speleologické společnosti ORCUS, kteří se v současné době připravují na náročnou expedici do oblasti Západního Kavkazu a španělských Pyrenejí.

Společně s polskými speleology z Bielsko-Bialej absolvovali náročnou akci v systému Litvorova jeskyně, hlubokém 350 metrů. Celý výstup k ústí systému i zdolání jeskyně usku-

tečnili ve velmi krátkém čase a členové obou organizací prokázali, že jsou dobře připraveni i na společnou výpravu, která je připravována na rok 1985 do krasu severní a východní Afriky.

Poslední velkou akcí před výjezdem bohumínských speleologů na Kavkaz a do Pyrenejí je výprava na Krymský poloostrov, kde se od 12. května v krasových rajónech 10 členů Orcusu společně se sovětskými partnery připravuje. V plánu přípravy je i opětné zdolání druhé nejhlubší propasti Krymu — systému Kaskadnaja, hluboké 406 m i průnik nejdlejší vodní jeskyně SSSR ve vápencích, systému Kizil-Koba.

V době desetidenního pobytu na Krymu se členové výpravy zúčastní také oslav 25 let trvání Krymské speleologické sekce a pěti let trvání spolupráce mezi krymskými a bohumínskými speleology. Na závěr návštěvy bude podepsána družební dohoda mezi oběma mládežnickými organizacemi na další léta.

Josef Vágner

NADŠENÍ, VÝKONY I ORGANIZACE byly na úrovni skutečného mistrovství. Jen áresy sedmi 4členných družstev připomínaly recesi, s kterou se kontalo zápolení o nejvyšší pocty v hraní kuliček. K veselí účastníků i hojnému počtu diváků je připravili svazáci speleologického klubu ORCUS při SOU ŽD Bohumín. Znovu tak dokázali, že umí bavit sebe i druhé a to nejen v říší netopýřů.

FOTO: J. WAGNER

Mistrovství v kuličkách Svazáci ZO SSM speleologického klubu ORCUS SOU ŽD Bohumín počtvrté pořádali mistrovství v kuličkách. Má stále větší popularitu, přicházejí na něj nejen družstva reprezentující svazácké organizace a kolektivy BSP z podniku, ale i organizace Národní fronty a desítky lidí toužících pobavit se nevšední podívanou. A bylo to opravdu mistrovství jak má být. Se slavnostním vztyčením vlajky „Světové kuličkářské federace“ — FIC, se zapálením olympijského ohně, se slavnostními referáty a přítomností samého předsedy FIC. A to vše v náležitých krojích a kostýmech. Vše připomínalo skutečné mistrovství. Rozhodčí i předání putovního poháru. Jenom legrace a dekorování vítězů i předání putovního poháru. Jenom legrace bylo mnohem více. Bavili se diváci i hráči.

A svazáci ORCUS opět dokázali, že jsou nejen příkladnou zájmovou organizací a reprezentantky naší speleologie v zahraničí, ale že dovedou netradiční formou pobavit sami sebe i široké okolí.

Text a foto JOSEF WAGNER

NG

JAK JSME BUDOVALI KLUB

LE DEN-85

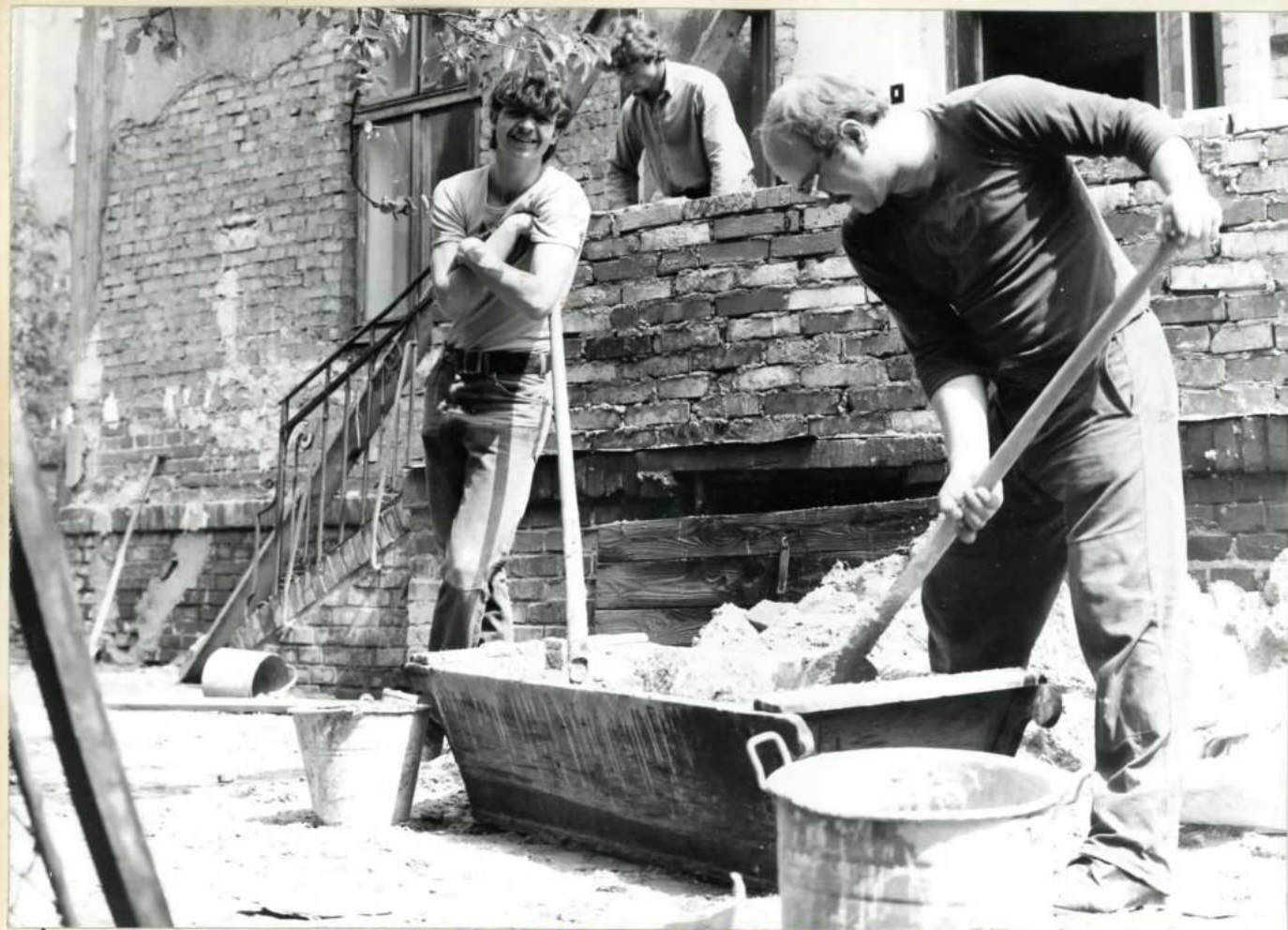
To nám začalo
být v klubovně
těsno. A tak
jsme hledali
prostor. Nejdříve
nám dali místo po
plynárnách. A když jsme byli
v nejlepší práci - tak nám místnosti opět vzali.
A tak jsme hledali znovu. A našli. Nedaleko klubovny.

Starý dům na prodej. A tak
jsme jej koupili.

Ale pech je pech - a než
jsme dům zaplatili majitel
zemřel. Naštěstí měl dě-
dice a čekáme dál.

Splně nečekáme - ale pracu-
jeme na jeho rekonstrukci.
Každý jak umí. A brzy jsou
ze všech zedníci, pokrý-
vači, instalatéři - vše co
je třeba. Kdy jej dostaneme?
To se uvidí.

"TAK-TAKLE SI PŘEDSTAVUJÍ PRÁCI" PRAVÍ MLADÝ

"A TĚŽ TY" PRAVÍ RAICH

"A TĚŽ STĚBO"

ZA BRONTOSAUREM

74-15.5

A jako každý rok je tu květen a s mím Nušičáda a „Expedice za vejcem Brontosaura“! Každý zlaté jádro klubu je na Krymu akce bude.

A tak v sobotu ráno po vedením Radima vyjezdí Š1203 od klubovny řízená Bohoušem zcuř SSM. První zastávka jsou Ondrašouky a obvyklá kontrola v mick. To se zvládlo lehce a jedeme dál na Pustavny. Nebylo to lehké. Škoda odmítala nověho řidiče poslouchat a nechala se do kopce i tlačit. Ale vyžela. A hned s mladými do Cyrilky. Jer Faldik byl dnes spíše ideolog než speleolog. Naděle - příjezdí i Děžo a je dar Brontosaura. Postupně příjezdí 9 expedičních týmů a hledání vajec i sbírání smetí může začít.

A expediční týmy se čimly. Vlečka se plnila nejen odpadky ale byly v ní i obří pneumatiky a dokonce kompletní ohrada z nějaké sjezdovky a 4 sáně.

NO bylo to opět dobré.

...HAM!..

"EXPEDIČNÍ TÝMY VPŘED"
ZAVEL DĚŽO

..ATO BYL VÝSLEDEK..

OPĚT NA KRYM.

10.5
-
22.5

A proč v tak nezvyklém období? To sekce našich Simferopolských přátel slavila o květnu 25. let trvání a to jsme tady nemohli chybět.

10.5 Samozřejmě jako normálně vyjet dle plánu je nemožné, neb naši řidiči nikdy nestačí připravit vozidlo.

Tentokrát autobus. A tak jsme vyjeli až 11.5 popůlnoci.

Jízda mohla být příjemná záležitost...

Na hranici přišel svar o 50 rublů a za Karpatami byl rychlejší než nákladák před ním - a tak skončil v něm. A měli jsme co opravovat.

A pak jsme už jeli slušně a dojeli. A kdo vlastně?

Raich, Ljuba, Věňa, Josef, Často, Januse, Papp, Ivan Biskup a Vataš v zedoviku - neb se zaučoval na funkci

vedoucího expedi-
ce - což ho čekalo
na Kavkaze.

Autobus jsme
za příchli u klubu
kned odpoledne
a vyrazili do ba-
ně - a opravdu
jsme to potřebo-
vali. Myslíme, že
stoky v Simferopo-
lu značně
zčernaly.

ZA LVOVEM

... NO UKAJI SVBY...

.. A ZASE KECA'...

A tam už nás
dohnal Gařa
a hned nás
hnal na pivo.
Těď jsme se
dozvěděli, že
zde nejsme
jedini čaši.
To Lumír pro-
vedl jedar
za svých koustek
přijel sem i
s Pražáky.

IMI DAJI MEDAJLI?

14.5 To je dar hlavních oslav. A vše se na to chystá. Imy. Nažehlujeme oběky i sebe a odpoledne směřujeme do nějakosi kulturního domu, kde se bude vše odehrávat. U natřískaném nevelkém sále usadají do čela Saša a další zastoužili členové Simferopolské spaleodogické sekce. Po různých projevech nastoupil i náš. Pápa brabanti jakási pozdravy (dle potlesku mu asi rozuměli) a pak předává Sašovi náš dar. Vázu s vybroušeným věnováním.

Oficiality končí a začít recepce. Kde? V klubu! Jak se tam tan dav vešel? Těžko, v několika poschodích - ale vešel. Chudák bábuška. Mohla bouchat - ale marně. Nikdo ji v tom kravátě naslyšel.

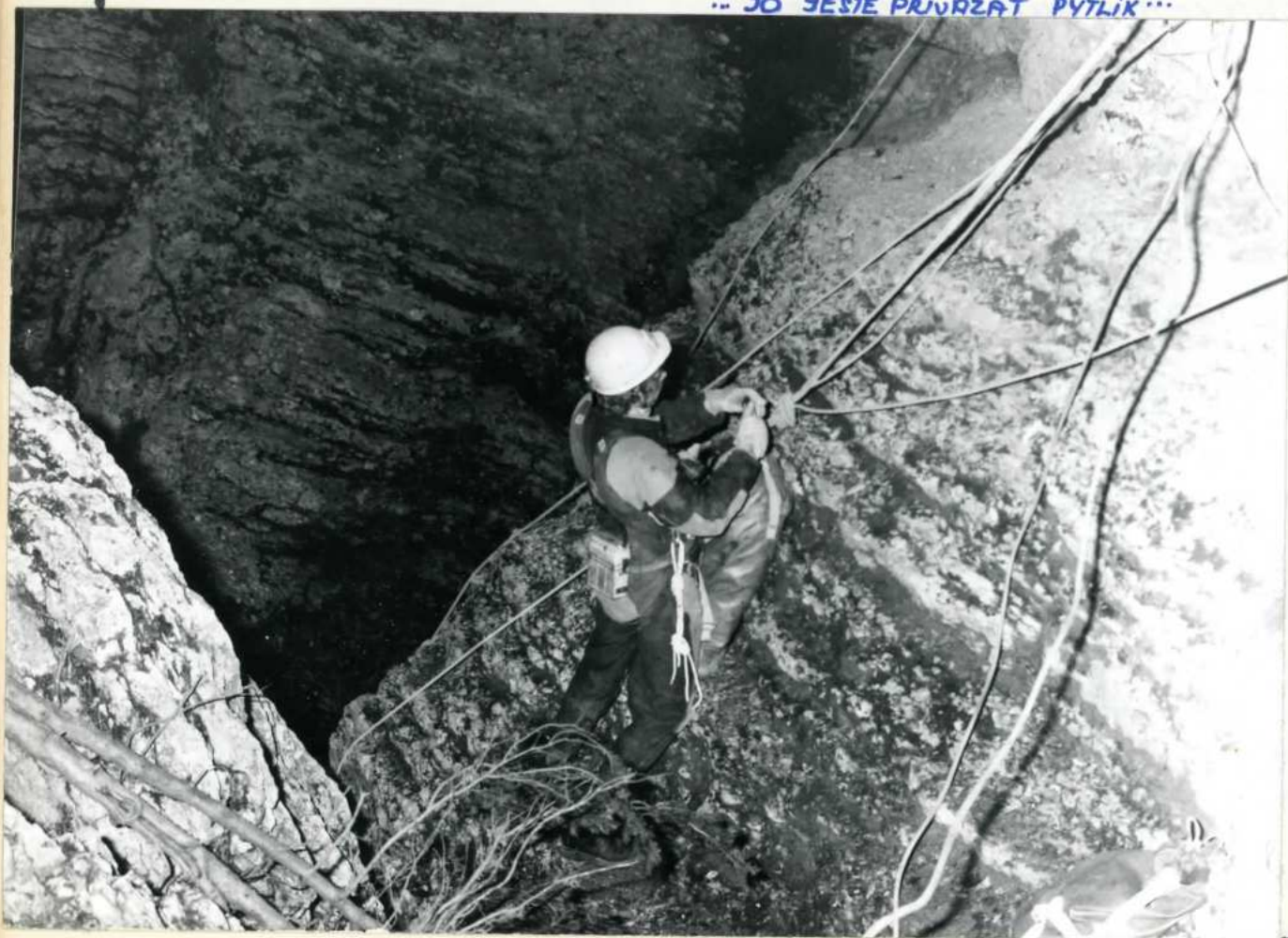
15.5 Odjíždíme na Aj-Petri. Autobusem žan k Velkému Kanionu a dál a výše pěšky. Ještě, že nám gazy Pecolda vyvezly ka kaskádové materiál. Nakonec vyvezl i nás. A začala akce. Nejdříve sestupují Pražáci a sověti (jak se později zjistilo zapoměli radu tak) a po nich naši. Veteš, Raick, Česlo a Josef. Zachováli dohnali i Pražáky vahažící u zahliněných posledních vertikál. Veteš jim hned nadal do fajnovak a panenek a vrhnul se vpřed. Ovšem u poslední studny došly lana i jemu. A tak z hloubky asi 320 metrů zakazují výstup na povrch a pěkně rychle. Všichni uhnali. Mamo. Orus ze Orus!

16.5 V kaskádové pokračuje akce a my po bouřlivé noci kdy nám chtěl víchr urvat stany začínáme též.

... A JEDU DO KASKÁDNÉ ...

... JO' JEŠTĚ PŘUŘZAT PYTLÍK ...

Vichr neuticha' a tak Ivanovi dávame
me dokapsy pár kamenu aby to re-
odnasil. Vanca si ce navrhuje aby-
chom Ivana privozali nalamo a
poušteli jako draka. Ma'me
ošerm obavy aby shora nands
nakoukal povyšeně a tak jez
raději nachávdme na zemi.
Ale brzy mizi' pod zemi. Za-
čína' totiž včvik pro mla-
de' v nehluboké propasti ne-
daleko kaskádne'.

Pravda - propast mala', ale
plná vody. A tak Ivan, poněm
Janusz i Biskup vylézaji
mokři' naskre. Pak přichdži'
další lekce. Již na povrchu.

Přestup přes fixní bod.
Učem' mučem' říkal si Januš,
zato Ivan to zvládl sleh-
kosti' opice. Asi to bude
rodam.

Konci' včvik, konci' sestup v kaskádne' a vše rychle
balíme. Vichr neustává a tak každou chvíli někdo něco
kom' po platu. Konečně jsme my i materiál u
Velkého kaňonu a my se můžeme vrátit do Simferopolu.
Zabydlujeme opět klub kmale' radosti babušky
a ihned míříme do Pivbaru.

17.5 Den myti, odpočinku a oprav autobusu. A tak blouma-
me v Simferopolu, navštívujeme kdejaký pivbar
a obchod. A večer opět sedáme oklubu. A z klubu
opět do terénu simferopolského podsvětí.

18.5 Zatímco Raika Ivan se hrabou v autobuse my
opouštíme Simferopol a míříme do Alušty - k moři. Pravda
je trochu studané - ale většine' to nevadí. Jan Gerša
Biskup a Pepa konají okružní jízdou bary a pivbary
zakončenou sašlikem.

Večer se opět vracíme do Simferopolu a všichni vyráždíme
na návštěvu Ljoni'ova bytu. A sešlo se na tam "něire-
kom". Ani nestačily židle. A to ještě před tím stačil
Vanca dojitě zlomit Ivanovi žebro a nějaký "dobrdk"
otočit Ivanovi z autobusu spacák a dvě kapny.

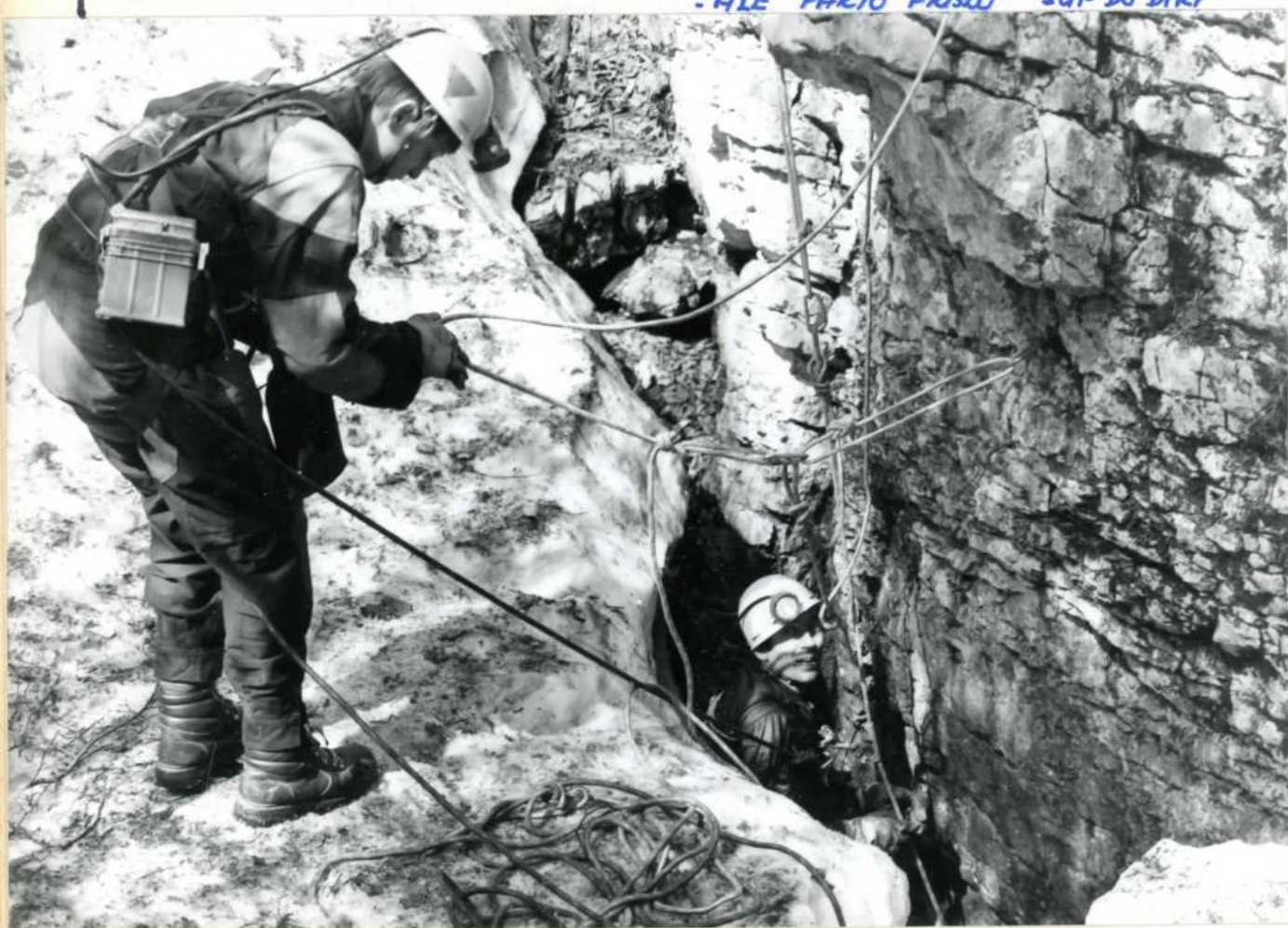

JE .. VISUM ..

2ATIN TRPASLIK IVAN JEN VYJEVEVĚ KOUKAL...

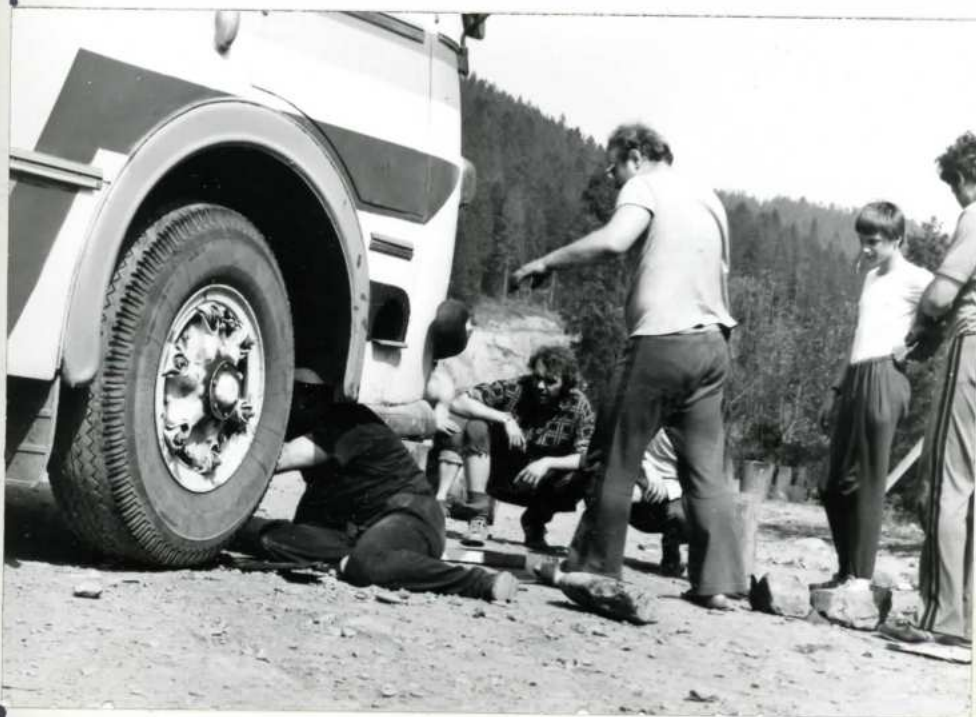
- ALE PAKTO PŘÍŠED " ŠUP DO DIRY "

19.5 Loučím se opět s našimi přáteli. Nemí to nikdy lehké - a tentokrát také ne. Nasadíme do autobusu a vedem' Vatašnikem vyřídíme na cestu domů. A je nás o jednoho více. Tedy o Gen'u. Jede s námi až do Kijeva. Za zvyku opět usedáme ke kartám a tak na'm cesta ubíhá'. Ubíhala by i nadále. Jenže... V Karpatách Ivan si splátl ukrajinská cesta se zavedm' dráhou najel na káň - a nešťastí bylo hotovo. Zlomene' obě přední pera. A to je něco pro Raicha. Úrka se do oleje pod autobus neb Ivan se zlomeným žabram nemůže. Zachvíli m'kdo narozesnd' co je Raich a co zaslajovaný díl motore. Ale Mirovi je facn se bližime

21.5 Pomalu a líně sprasklymi pery k Bohumínu. A doželi jsme.

Ahoj Paf

.. A KDYZNÉ GARANI
ŠT203 - TAK ALESPON
AUTOBUS MUSI MÍT
PORUCHU...!

Na Krymském poloostrově, na oslavách 25 let trvání Simferopolské speleologické sekce, pobývala také delegace členů ZO SSM Speleologického klubu ORCUS SOU ŽD Bohumín. U této příležitosti členové obou organizací - spolupracují již pátý rok - uskutečnili třetí společný sestup do druhé nejhlubší propasti Krymu-Kaskádné. Byla to zároveň poslední příprava na společnou výzkumnou expedici v srpnu na Kavkaze.

Foto: Josef Wagner

TAK HLADÝ, TY SES DOMA
ZASE NEUŠIL!

NO TOUŽ JE LEPŠÍ...!

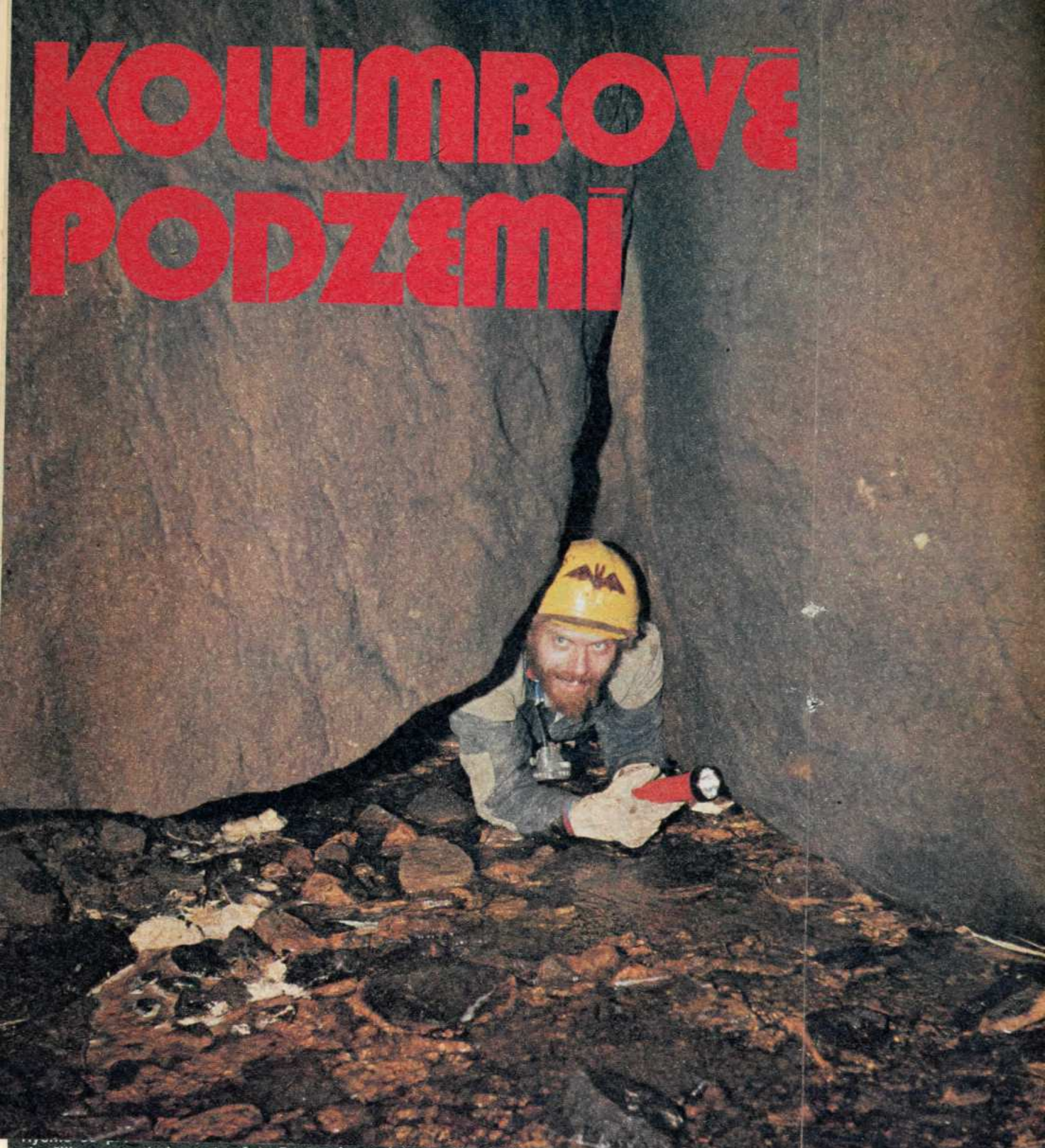
Návrat ze SSSR

V neděli 22. května se ze Simferopolu vrátila delegace svazáků ZO SSM speleologického klubu ORCUS SOU našeho podniku, která pobývala na Krymském poloostrově na oslavách pětadvaceti Simferopolské speleologické sekce. Kromě účasti na oslavách, při nichž bohumínští speleologové předali svým krymským partnerům a přátelům symbolické dary, se uskutečnily další akce.

Členové obou organizací již potřepti společně sestoupili do druhé nejhlubší propasti Krymu — Kaskádné. Tento sestup byl poslední přípravou před společnou výzkumnou expedicí, která se uskuteční v srpnu na Kavkaze.

KOLUMBOVĚ PODZEMÍ

si přílby, naposledy vyzkoušet světla. Jeskyně pod Luciferem, jež kdysi vznikla v sut'ovém závalu, už čeká.

Její délka je dvě stě šedesát metrů. Zdá se vám to málo? Tohle mínění ztratí každý, kdo se někdy pokusí zmíněnou trasu úzkými průlezy a nízkými plazivkami zdotat. Netrvá to minuty, ale celé hodiny.

První se do nevelkého otvoru souká předseda broumovské skupiny České speleologické společnosti a dokonalý znalec zdejšího podzemí Jirka Kopecný. Za ním jdou další — bohumínští jeskyňáři Josef Wagner, Petr König, Josef Kučera, Václav Šuta a Ljuba Šromová. S nimi pak více než šedesátiletý jeskyňář Vladimír Stárka, odborný asistent na královéhradecké univerzitě.

Pastva i pro fotoaparát Honzy Vitka.

VELETOČE V TRENÝRKÁCH

Poslední přichází k ostatním Vašek Šuta. Našel ještě kdesi malou skulinu, nedalo mu, musel si ji prolézt. — Ještě to jde, — směje se na celé kolo. — Nic to ještě není proti tomu, když jsem v jedné sedm metrů dlouhé díře strávil osmačtyřicet hodin, a ne a ne ji zdotat.

— To jsi ty dva dny čekal, až pořádně zhubneš a pak jsi škvíru zvládl, ne? — pichne ho Petr König.

— Co tě nemá, — odpoví Vašek, — zkoušel jsem v té kavkazské jeskyni všelicos, dělal jsem s nohama a s celým tělem neuvěřitelné zákruty skoro

KRASA I SMRT

Je až k neuvěření, čeho všeho je lidské tělo schopné. Dokáže se, když je to nutné, protáhnout i miniaturními škvírami, dokáže

člověka chvíli velmi útulně, krát ostro, Taková hodně s nou sto komnat. Ze stroji ni prou skalnat odražeji sporém Poněku a znovu přírodu. Celá stěna je zaba do červena. Zeleznité pískovodní živel a další přírodní zvy vykonaly své. Podzemní pohádka... jen stačí stočit pohled o něco a poznáte, že stojíte tváří v smrti. Dno je poseto velkým množstvím kostí nejrůznějších — srn, zajíců a dalších. Jeskyně pod Luciferem je jenom zdrojem krásy, ale stať rovněž pohřebištem nešťas

lesních obyvatel, kteří sem spadli některými z několika otvorů, číhající jako pasti na povrchu. — Jednou jsme při průzkumu jeskyně narazili na srnu, — vzpomíná Jirka Kopecký. — Žila, byla ale velmi vyčerpaná, chytit se nedala. Prožívala zřejmě velký šok, běhala od jednoho kouta k druhému. Co dělat? Rozhodli jsme se, že seženeme nějaké sítné, zvíře chytíme a vrátíme je zase přírodě. Když jsme však přišli druhý den do jeskyně, bylo

už pozdě. Srna nedýchala. Opouštíme hezká, a přesto smutná místa. Tentokrát jde v čele skupiny Vladimír Stárka. Jeho vitalita jako by neměla hranic. A to by měl, jako mnoho lidí v důchodcovském věku, spíše chodit po cestičkách v parku a klábosit na lavičkách. Ale kdepak on, je jako kluk a stihne při obližném a často nebezpečném putování bavit ostatní i spoustou veselých průpovědek.

Dalším zastavením je malická jeskyňka, tak maličká, že se do ní stěží vejde jeden člověk. Strop, stěny, podlaha — všude jenom samá skála. Samotný člověk tu musí cítit úzkost.

— Jak kdo, Dandy tedy rozhodně ne, — uslyšíme hlas Jirky Kopeckého.

Dandy neboli Daniel Sádlo je jedním z členů broumovské jeskyňarské skupiny. Má rád podzemní krásu, cítí se zde jako doma. Jak jinak by dokázal strávit tady pod Luciferem zcela sám tři dny a tři noci? Daniel sestoupil do jeskyně s karbidkami a fotoaparátem.

Díky dlouhé expozici získal zde velmi pozoruhodné snímky. Nic mu nevadilo, že tu strávil desítky hodin.

V maličkém prostoru, který si teď prohlížíme, měl Daniel svou ložnici. Tady spal, jedl, odpocíval.

Dandy je velkým nadšencem, totéž se dá říci i o dalších členech broumovské speleologické skupiny. Hlavně pak o Jirkovi Kopeckém. Ten jde příkladem v úsilí lidí, kteří si dali za cíl pořádit kromě jiného co nejpřesnější registr a dokumentaci nejenom této jeskyně, ale i ostatních povrchových a podzemních skalních útvarů Broumovských stěn — které jsou státní přírodní rezervací, — aby se všechny nasbírané poznatky daly využít například v paleontologii, morfologii a v jiných oborech. Jeskyňáře ovšem také láká i estetická stránka jejich činnosti, to, že mohou spatřit neopakovatelné obrazy, vytvořené citlivou rukou přírody.

V Broumovských stěnách objevili speleologové nejenom jeskyni pod Luciferem, ale i další podzemní prostory pod Korunou. Vědecké bádání prožívá v tomto kraji teprve své dětské

Skalní bludiště pod Luciferem je plné kouzel . . .

roky, je nepochybné, že zdejší tajemství postupně další tajemství.

— Tak jen prostříť a můžeme hodovat, — prohodí žertem Josef Wagner u zajímavého útvaru, jemuž se vzhledem k jeho podobnosti s důležitým kuchyňským doplňkem říká — stůl. A to už v jeskyni pod Luciferem trávíme opravdu poslední chvíle. Ještě výstup — opatrně, kluzké kameny jsou zrádné, a už nás vítá denní světlo.

TOUHA OBJEVOVAT

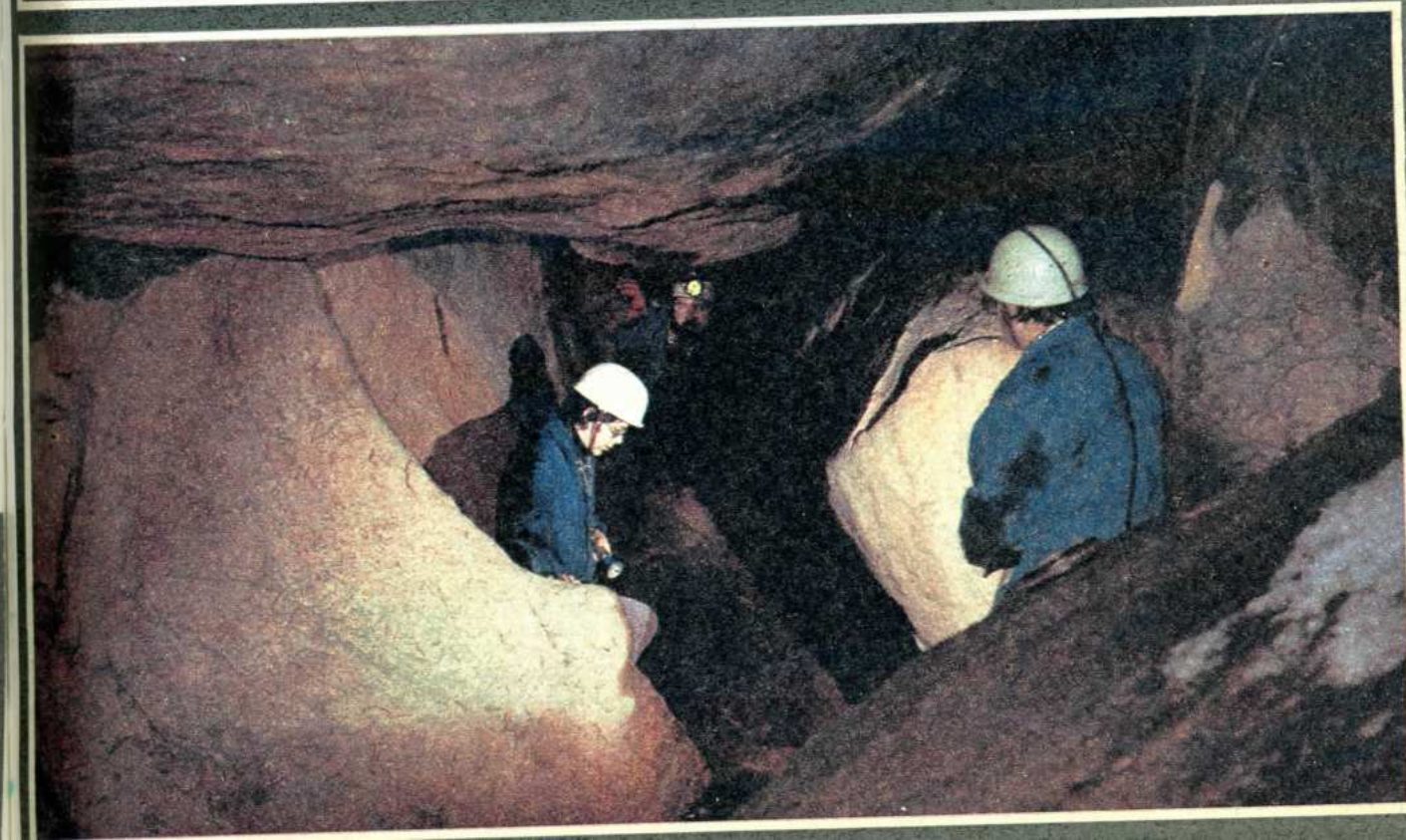
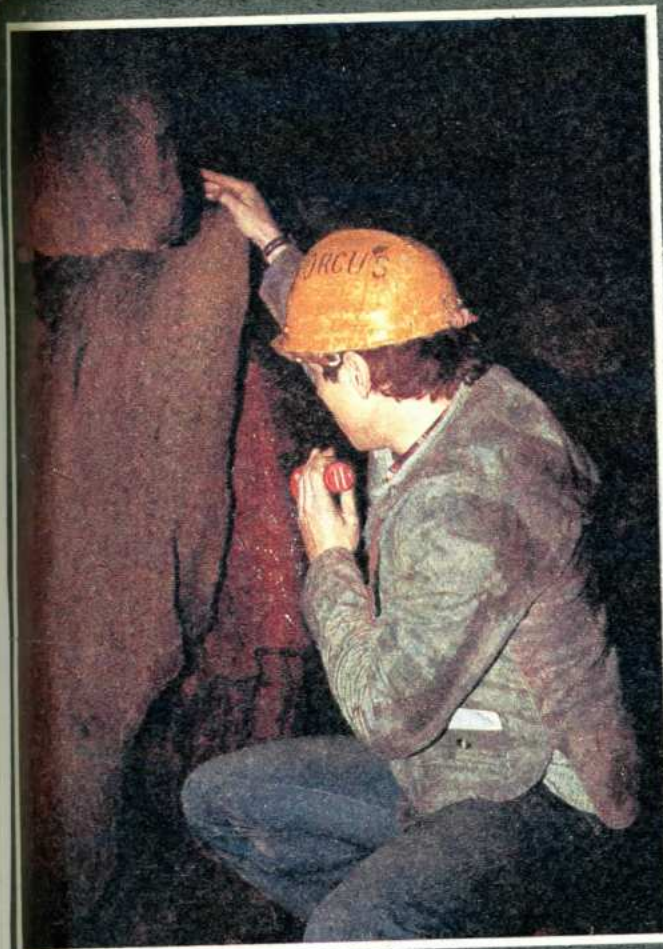
Na chatě v Janovičkách plyne večer docela příjemně. Bohužel kamarádi promítají diapozitivy, připomínají zahraniční expedice této skupiny.

— Představ si, že se ti podaří objevit novou jeskyni, — svěří se Vašek Šuta, — nebo naješ třeba jenom zajímavou část této jeskyně. Máš pocit, jako kdybys objevil novou pevninu, nový světadíl . . .

— S jeskyněmi to máš jako s horami, — přidá se Honza Vítek. — Přitahují člověka, který si chce s nimi změřit sílu. Ale nejde nám pouze o tento moment. Jeskyně odhalují před člověkem i spoustu zajímavého o naší planetě. Jsou, dá-li se to tak říci, i geologickou pamětí Země.

Je noc. V chatě stále ještě plyne bohatá zábava. Vyprávění Kolumbů podzemí neberou konce. A docela blízko, pouze několik kilometrů odtud, pod skalnatým Luciferem, rozkládá se pozoruhodná podzemní říše, zádumčivá, obestřená mnohým tajemstvím. Ale člověk už je takový, nic ho neláká tak mocně, jako to, aby mohl poodhrnout oponu, za níž tuší něco zvláštního a dosud nepoznaného . . .

STANISLAV MOTL
FOTO: JAN VÍTEK
A OLDŘICH JENKA

KAVKAZ 83.

25.7-25.8

EXPEDICE

OBSAZENÍ: JENA PETR vedoucí
KÖNIG PETR jeho zástupce
VLADYKA RADIM
KUČERA JOSEF
KOLBA PETR zočss Jovoříčko
ŠÁDEK VLADIMÍR
NADYMAČEK VLADIMÍR
9 členů Krymské paleontologické sekce

CÍL : ZÁPADNÍ KAVKAZ - BZYBSKÝ HŘEBEN

JAK ? VOZIDLY -GAZ M461 s vozíkem
-WARTBURG

Varburg
expedičeri
vozidlo?

A expedičeri
sočeta

- 25.7 Der odjezdu na dalekou cestu. A TORARI' je tak jedno-
duché. Musíme se rozloučit srodilými i kavárnou.
A pak teprve vzhůru na Polsko!
- 26.7 Polsko jsme zvládli lehce ardo jsme na hranicích
s SSSR. A nejsme tu sami. Před námi fronta na 5
hodin čekání. Ale vydrželi jsme to a vyrazíme na nato-
načnou Ukrajinu. Projedeme Lvov, Rovno, Kijev.
- 27.7 Krdnu to zapichujeme vlase. Po krátkém spánku - u
prostějováků první na sovětské půdě - jedeme dle.
Nymí s deštěm - ale auta i řidiči byli ve formě
a tak jsme dorazili až za Zápороží. A za ním
ulekáme, kod počínku.
- 28.7 Po dobré smídání - dnes varil Lada a párky nepři-
pálil - vyrazíme na Simferopol. Tam jsme vpoledne
a hned šup do baňe. A tunds objevil Géna.
Odpoledne po prohlídce města pro nováčky se
stěhujeme k Sašovi na nocleh. Ovšem před
ním nemohla chybět tradiční bohatá večeře
pod stromem.
- 29.7 Dnes je den pro papíry. Registrace, příprava
materiálu na Kavkaz a pokus o opravu gaza
neb se nám zdálo, že mu klepe ventil.
Oprava se asi nezdařila, neb něco tam klepalo
dále.
- 30.7 Ráno nastává pravý šon. Vše balíme do aut
a chystáme se na další transport směrem na Kavkaz.
A k ránu ještě vyrazíme na kerč - tu jel s námi
ještě Saša. A kdyby se nám neútrhnul vozík
a nezacestoval za jízdy pod gaza nic zvládního
by se nedělo. Již za svítání najíždíme na
přepravu prám a přejíždíme Azovskou úžinu za-
tím co nám Saša mával z druhého břehu.
A jedeme podél pobřeží dle až do Adleru.
Tam nacházíme naše 4 krymské kolegy a s nimi
ulekáme na letišti.
- 31.7 A ráno vyrazíme na Bzyb na nám dobře již
endáme "kolco". Jenže nedojeli jsme.
Při výjezdu z RSFSR nás zastavila kontrola GAI
a hned nás udělali "socialistické naruši-
tele", neboť prý nemáme povolení k výjezdu
z RSFSR do Gruzie.

Na okraji Bzybského křebora

A v místě tábora

A tak jsme nafasovali 140 Rublů pokuty a prý si máme vyřídít nové "dokumenty". A tak voláme v noci Sašovi. A ten se začal bítarát. Pod rouškou tmy přecháíme na naše kolco, kde budeme očekávat věci přísti.

- 1.8 Nic se neděje. Jazdíme volat do Simferopolu a odpočíváme neb nikde nasmíme. Jen na "kolco".
- 2.8. Stále čekáme na dokumenty. I počasí nám nepříaje. Ještě se tu máme rybník a v něm ryby. Alespoň jakási zábava.
- 3.8 Od rána opět čekáme. Konečně narvozitu lidi přetrhuje Geša, který přiletěl ze Simferopolu a měl to klamí - papír s povolením odjezdu do Bzybu.
- 4.8. Konečně den plný ruchu. Vátes, Voloda a štábní šofér Loda odjíždějí do Suchumi k registraci a ostatní se vrhají na balení materiálu. V Suchumi proběhlo vše jako po mase a jedeme zajišťovat urtel. Jan prý musí být harké počasí. A tak pro gestatu ozývali Biskupa a další svaté aby nám jez zajištěli. Avčeť již klidnější opět uleháme na našem "kolcu".
- 5.8 Biskup nás asi neslyšel (asi se fláka někde na druhé straně Evropy) a prčí. A tak balíme a přesunujeme se na nám známý most přes řeku Bzyb na 11. kilometru silnice. A tentokrát se rozhodujeme most přejít i našimi vozidly. A hle most i auta to vydržely. A tak auta parkujeme na základně spalovací hrad 29 mostem. Nabalujeme asi tak každému 60 kg ole krosen a nedůvěřivě vzhlídneme vzhůru na hřeben. V pravé poledne vyražíme vzhůru. Večer dorážíme až k druhému prameni a stejně jako vloni zde, na místě už rozbitého koše bivakujeme.
- 6.8 Počasí je lepší a tak vyraždíme opět vzhůru. K poledni dorážíme k našemu loňskému táborišti. Nastává fríděrní věci a na místě zůstává Geša a šéfnáščí výpravy aby jim kryli záda. Donověho rajonu

a tábora dorazíme po dalších 9 hodinách pochodu značně zjizvení a zmrzlí - a to ještě Brak stačil cestou zadržet balvan padající na Volodu a málem s ním při tom páde nasvou hlavou.

7.8 Vataš a Gěša však také nelemili. Přepadli pastevce a vyžebraли na něm jednoho koně. Natěžili jsme na něj co šlo. Jenže ubohé zvíře nesneslo pohled na nenaloženého Vatašmika a také lezemí stěnou 4. obtížnosti mu našlo a tak raději padlo na kůbu po pěti kilometrech chůze. Ještě se první skupina vyrazila ubohým koněm naproti.

A tak odpoledne jsme konečně všichni s materiálem byli na místě našeho základního tábora. Tunds již čekala dokonce slušná večeře připravená dádou Vyasjou.

Postavili jsme náš domov a abychom lépe ustnali vrhla se na nás Lansa a nechala nás plivat do svých zkumavek, změřila nám obsah plie - to suvěřejně při neúčasti Ljuby vyhrál Pěta, který ji málem ztrhal přístroje - a šli jsme spát.

8.8 Dnes byl odpočinkový den. Jan Galka a Šura natahovali v K-16 lana. My polehdáme - všichni jsou zmrzlí a nálada je pod psa. Tábor máme postaven v krásné kotline obklopené skalními stěnami vyčnívajícím nad námi 150m. Na jedné straně neotevřená úchvatný pohled přímo do rokliny řeky Bzyb. Náladu nám nespravilo ani jídlo. Dnes byla naslazená krupice a čaj a večer kaše. A to bylo pro nezvyklé prostějšováky šokující. A tak nejedli.

9.8 Začíná práce v K-16. Vchod leží asi 150 metrů od tábora na vrcholku terénní vlny. Najdříve do propasti sestupuje Brak, Pěta, Galka a Šura a jejich úkol je další průzkum systému. Po nich Vataš a Kolba, kteří mapují celý systém až do místa jejich ložiskového působení.

Jak vlastně vypadá K-16? Ústup je propast 13m, pomí další úzká puklina 13m, dále propast 30m, 30m, 14m, pak krátká stěna vysoká asi 8m ustíci do meandru. dlouhého 100m ustíciho do propasti - 27m a 30m. Dno. Potím Larisa, Lada a Josef provádějí povrchové zaměření jeskyň a Radim s dádou hledali cestu do údolí Bzybu. Marně.

Sklidem podobře vykonané práci uleháme - ale pan Bůh
nás nemá rád a tak na nás poslal v noci bouři.
Atandim dala. Poldimala stany - jen Vetešník, Radim
a Josef a jejich Everest vydržel.

10.8 Laja. A la je celý den bez přestávek. Někteří se stěhují
do zdortu, kamseda. Marně. Voda je všude.
A tak byla ještě navíc hladovka.

11.8 Konečně neprší. A tak sušíme věci jakseda. Peráky
nad primumsem (až si jej Brak propálil - to mu stará
doma dá). Odpoledne jde Volodě a Šura z Jevpatorie
do k16 hledat další pokračování a my se uleháme
na zdorty. Snažíme se je otevřít, ale marně.
A tak smutně uleháme.

12.8 Jště v noci zahazují další práci Pěta a Radim v k16.
Kopací - to aby Pěta nevysel se cviku a nezapoměl na
šachtu. Stomčili druhý den - to jako dnes - před poldanem.
A comy? Větaš Gogo dokončují mapu v k-16, Josef
a Šura šli hledat cestu na opačnou stranu hřebenu
a Lada provedl porchovou mapu celého rajónu.
Vše normálně - jen Pěta je nějaký nemocný. Asi
z toho, že si ho Galha asi má jen v díře a na po-
vrchu jej vyměňuje za Gěšu či jiné prádlo.

13.8 Pracujeme od rána. Brak, Radim a Pěta vydržejí na
výzkum rajónu na okraji hřebenu a Gogo, Lada
a Josef směřují do k-16 provést nějakou fotodoku-
mentaci. Vetešník si bere službu v kuchyni - nab-
řetu dnes i Galha a on jí slíbil Pěťovi pohlídat.
Jinak se mě nedělo.

14.8 Vytahujeme lana z k-16 a vyčezá i slunce a tak toho
hned využijeme a vše sušíme. Bohuželi huby!
Dokončil se průzkum zdortů, zpracovány se mapy
a pomalu jsme se ohystali k odchodu z krásné
kotliny.

15.8 Je ráno, slunce svítí a nás provede naložených
lidí vyrazí na cestu - směr proti tábor pod
horou Abac. A aby nám nebylo moc korko - zchladi-
má líják a po něm se cesta změnila v kluznou
plochu - a tak naše zadky brzy změnilly barvu
do hnědý. a v noci dorážíme opět do údolí.

Arakonec
u Gagře

Speleologické expedice na Kavkaz a do Pyrenejí

BOHUMÍN (L. S.) — V červenci odcestují z Bohumína dvě reprezentační speleologické expedice. Jedna zamíří daleko na východ, až na hřebeny Kavkazu, cílem druhé výpravy jsou hluboké jeskynní systémy Pyrenejí. Na cíle a úkoly obou výprav jsme se zeptali předšedů České speleologické společnosti ORCUS Bohumín Josefa Wagnera, vedoucího expedice „Pyreneos 83“.

Jaké jsou hlavní úkoly výpravy „Kavkaz 83“?

Expedice Kavkaz 83 je již sedmou naší společnou československo-sovětskou výpravou. Na Kavkaze budou naši speleologové působit potřeby. Hlavním cílem je vzdálený nový rajón Bzybského hřebenu, kde naši a krymští speleologové budou poprvé provádět základní výzkumné práce, tzn. vyhledávání podzemních jeskynních systémů, jejich průzkum a komplexní dokumentaci, zpracování povrchové krasové mapy apod. Po třítydenním působení na Bzubu se naše výprava přesune do oblasti hřebenu Gromatucha v severním Kavkaze kde spolu s rostovskými speleology budou provádět dokumentaci a výzkum krasových lokalit, sloužících jako úkryty pro letní kolonie netopýřů.

Jaké cíle má výprava „Pyreneos 83“?

Tato expedice bude více než měsíc působit na pozvání francouzských a španělských kolegů ve vysokohorském krasu Pyrenejí, kde se dnes nacházejí nehlubší jeskynní systémy světa. Úkolů má výprava několik. Tím hlavním je sestup do nejdelšího systému Francie, propasti Trombens, hluboké 1015 metrů. Dalšími cíli jsou jeskynní systém Cabrespiné, studium prehistoricky zajímavých jeskynních rajónů Ta-

rasconu, společné výzkumné práce se speleology Terstu a Aarandy a další. Zaměření výpravy „Pyreneos 83“ je převážně sportovní speleologické. Při náročných spelealpinistických sestupech chceme příkladně reprezentovat československou speleologii a celou naši vlast.

Vím, že výpravy mají nespeleologické úkoly.

Samozřejmě. Ve spolupráci s vědeckými ústavy a institucemi budeme plnit i další úkoly. Pro naše muzea se budeme zabývat jak na Kavkaze, tak i na jihu Evropy sběrem vzorků hmyzu se specializací na hmyz žijící v oblastech krasu a jeskyní. V oblasti severního Kavkazu — odebrat vzorky netopýřů, provádět ve zkoumaných rajónech některá archeologická sledování ap. Důležitým úkolem zvláště výpravy Pyreneos je propagace naší speleologie a ČSSR vůbec, neboť zde budeme působit jako reprezentanti ministerstva kultury ČSR. Proto v mnohých místech proběhnou přednášky a besedy o krasu ČSSR, a jeho ochraně, o našich výpravách do SSSR, vše doplněné filmy, diapozitivy i výstavami fotografií.

Jak se budou obě výpravy připravovat?

Jistěže takováto expedice ke své činnosti potřebují množství

speleologického horolezeckého a dalšího materiálu. Proto po zkušenostech z minulých let, kdy jsme již podvkrátě přitáhli náš vůz S 1203 v závěsu do Bohumína, letošní výprava Pyreneos odcestuje upraveným autobusem, který nám zapůjčil AMK ŽD Bohumín. Společně s námi se obou výprav zúčastní prostějovští speleologové, které jsme přizvali ke spolupráci. Nelehké úkoly čekají na naše řidiče, před kterými je na obou výpravách téměř 9000 kilometrů nelehkými vysokohorskými silnicemi.

A složení výprav?

Výpravu Kavkaz 83 povede poprvé jeden z našich zkušených speleologů P. Těma, který již třikrát v SSSR pracoval. Výpravu tvoří 7 členů a na Krymském poloostrově se spojí s dalšími 15 sovětskými speleology. Expedici Pyreneos 83, která má náročný speleologický charakter, tvoří převážně zkušení speleologové naší organizace, kteří mají již za sebou sestupy do hlubokých propastí Alp, Dolomitů, Kavkazu, Tater a podobně. Výpravu bude tvořit 10 osob. V obou expedicích je kromě našich členů zařazeno také několik zkušených speleologů z naší partnerské prostějovské speleologické organizace.

Ptali jsme se telefonicky

»Kavkaz 83«

V úterý 26. července odcestuje z Bohumína sedmičlenná výzkumná speleologická expedice „Kavkaz 83“. Jaký je její hlavní cíl, jsme se zeptali vedoucího expedice Josefa Wagnera, předšedů základní organizace české speleologické společnosti ORCUS Bohumín:

„Expedici, která bude společně se sovětskými speleology zkoumat ne-

známé krasové oblasti Kavkazu, připravili členové naší speleologické společnosti ve spolupráci s prostějovskými speleology. Naším cílem je Bzybský hřeben v Západním Kavkaze. Kromě výzkumu a dokumentace nových neznámých krasových rajónů a jeskynních systémů západní části Bzybského hřebenu bude výprava ve druhé části programu pracovat v severním Kavkaze na hřebenu Gromatucha. Sledovat budeme jeskynní systémy s velkými letními koloniami netopýřů. Domů se vrátíme koncem měsíce srpna.“ (ta

- 16.8 Konečně bude normálním jídello a odpočinek. Přesunujeme se do Bantiadi - na břeh u moře, kde již tradičně uzavíráme výpravu. Večer dorážejí sem i Krymští přátelé. A nastává velká koupání, testování portveinu a dezinfekce organismu lihem.
- 17.8 My odpočíváme nadále a souvěti mají starosti s lánkami a takže Gogo s Pětou rozvažují poletiště. A my se začínáme družít s domorodci. Začal to Radim který nevydržel samotu a sbalil si gruzínsku Mzaru. A my zkušenější jsme se raději družili s Armenci neb měli víno, zpěv i ženy (nahezke) - promás?
- 18.8 Jeden exkurse. Vataš, Voloda, Lada, Brak a Gogo vyjeli na jezero Rica - jeu mladí odmítali neb se museli starat o své gruzínské světanyně a Pěta o Galku. A večer? Večer bylo rozloučení. Smutné jako vždy.
- 19.8 Krymští kolegové odletají na Krym a my usadíme do vozidel a jedeme opět směrem Novorosijsk. Tady přespáváme.
- 20.8 A jedeme dál. Až před Rostov. A opět přespáváme.
- 21.8 Vjíždíme do Rostova a hledáme našeho kolegu Makuchina. Nacházíme jej doma a právě se mu narodil syn. A tak se přemísťujeme do klubu Planeta a na večeri jsme byli pozváni krodicům, které jsme kompletně vyjedli. A v noci jedeme dál až k Charkovu.
- 22.8 Prohlédíme si Charkov, obchody i bary a opět jedeme dál. Celou noc - až ka Kijevou.
- 23.8 Naše jíзда pokračuje přes Kijev až do Lvova.
- 24.8 Dnesák věnujeme prohlídce Lvova, utracem posledních rublíků. A večer míříme na hranice - a hned nato do nemocnice. To Radimovi začaly nějaké bolesti - a vyklubala se z toho otrava. A já se mu ulevilo - hned si jež nad rámem vyzvedáváme - a jedeme do Bohumína.

Zapsal: Vln

EXPEDICE

PYRENEOS

83

VÝDRAVA DO KRASU FRANCIE
ŠPANĚLSKA
ITALIE

OBSAZENÍ: WAGNER JOSEF - VEDOUČÍ
ŠUTA VÁCLAV - JEHO ZÁSTUPCE
DEMJEN MIROSLAV
REICHENBACH MIROSLAV
STRAKOŠ, MIROSLAV
ŠROMOVA LJUBA
VANĚK MIROSLAV
MAZAL PAVEL
KOUDELKA JIŘÍ
PODHORNÝ IVAN

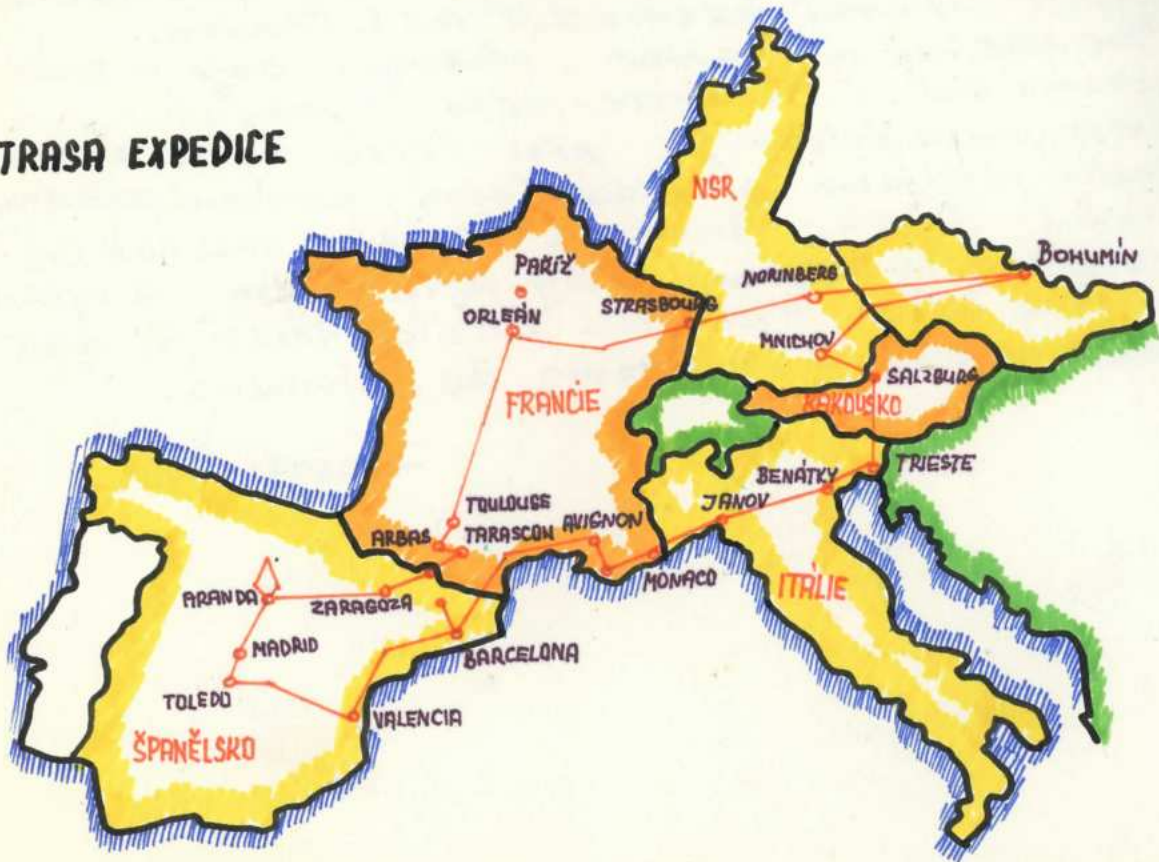
CÍL: PYRENEJE
CANTANABRIJSKÉ HORY

JAK: UPRAVENÝ AUTOBUS RTO

PO TRASE: 7900 Km

TRASA EXPEDICE

Hlad byl i ra zdpadě

V Norinbergu..

107 Je 10⁰⁰ hodin. Konečně je naložen autobus až po strop a Ivan useda' za volant aby vyrazil na dlouhou cestu. Když zazní jeho zahoukání a my opouštíme Bohumín všichni si naklas odechnou.

Na oběd zastavujeme

v Prostějově - ale mým jsme museli zkonsumovat kuchaře, neboť mu to trvalo věčnost. A jedeme dál na západ a za Stríbro kde klidně nocleh. Nacházíme jez až na pokoseném žitném lánu - a tak náš autobus vystřídal kombajny - a pomláčená sláma určena' kravám - se hodila i nám.

108 Ještě před hranicí doplníme zásoby nafty i piva a jedeme na Rozvadov. U nás probíhá vše normálně - ale Němci se opět vytáhli. Nejdříve chtěli „přepřáhnout kmitu“ pro autobus. Pak dokonce i fungující tachograf. Obojí Ivan samozřejmě neměl. A tak to začalo. Nejdříve kupujeme onu kmitu, pak Ivan dlouze zpravuje tachograf a nachází donějš pouze tři tachokolečka. To je na 3 dny. A tak Věna volá domů ženě aby kolečka poslala za námi do Toulouse. Okolo stojící naši šoféři ČSAD nad naší odvahou jen nedůvěřili kroutili hlavami.

A tak před obědem konečně po kontrolní jízdě nás němci pouštějí dál a my jedeme do Norinbergu.

Neznajíce město Ivan vjel přímo do centra šokuje naše maximální rychlostí, která vystrašena souvalem a prodrali svými BMW, Mercedesy a Fordy. Po prohlídce města večer nacházíme naše kolegy ze společenství vedeného Hanzem Goetzem - a neb omi neměli klubovnu tak jsme je pozvali na české pivo do našeho autobusu. To jsme pak vystřídali německým a vše zakončili noční procházkou.

108 Budíme se uprostřed Norinbergu a ještě jednou si prohlédneme město. neboť máme čas - a také potřebujeme šetřit kolečka. Konečně odpoledne v 19⁰⁰ opouštíme město a jedeme dál na Stuttgart. U Bades-Bädenu to zapíchujeme na jednom z četných odpočívadel - a Ivan i my upadáme do okamžitého spánku.

Dubin Pyreneji

umín (tz). - Na témě
cestu odjela včera z Bo-
a speleologická expedi-
Pyrenos 83" připravěná
základní organizací České
logické společnosti Orcus

38 Ráno pokračujeme k francouzské hranici. Prší a francouzští celníci nám medlájí mnoho problémů - a tak lehce vjezdíme do Francie.

... smích na tvářích - převodovka
opět jede

... a my zatím škrábeme brambory..

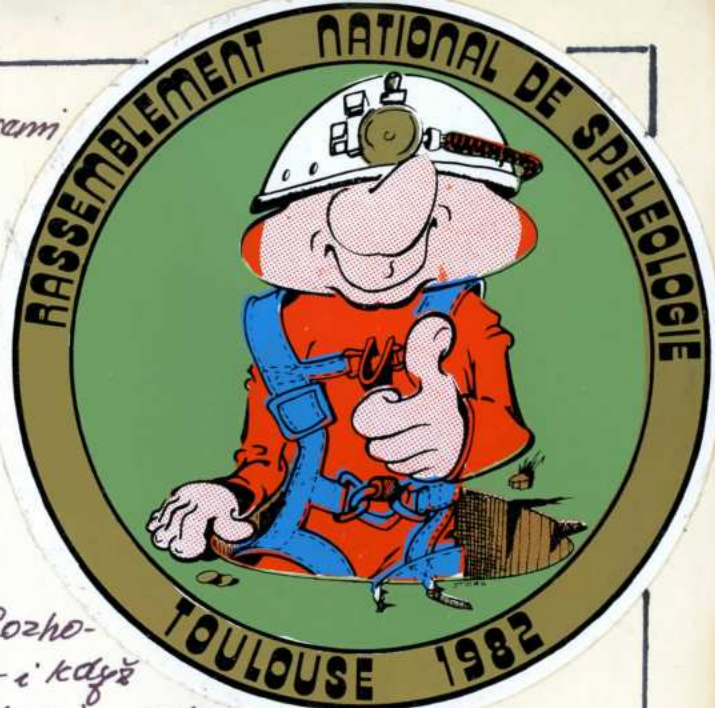

Pod masívem Arbas

.. Kaňom v myrtovej háji..

A Francie nás uvítala plným popelnicami které hned Raich a Věna probírají a berou vše co by se mohlo hodit. Trába pytel ořechů či Ljubě skoro nové kalhotky. A jedeme na jih. Jenže.. Za Montorgis to přišlo! Něco křuplo v převodovce a jež jsme stáli. Vypadalo to zoufale. Do noci se mechanik Raicha Věna hrabali pod autobusem. Záradu nenašli.

Ráno je smutné. Porucha zavedená. Rozhodujeme sundat celou převodovku - i když Ivan tvrdí, že to bez motoru (ten vděčí tunu) mezde.

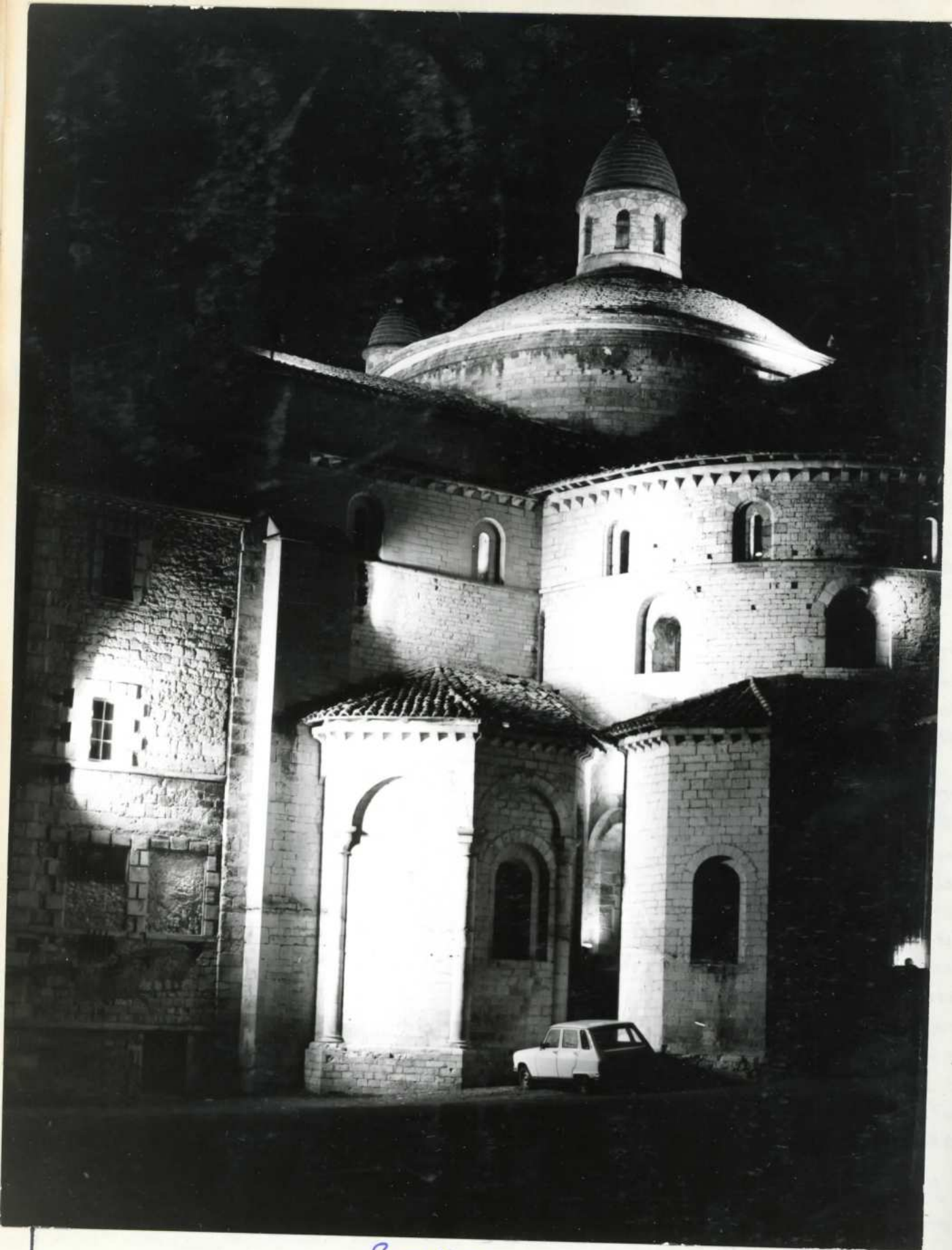
Snažíme z nedaleké trati práče a podkládáme autobus. Kobercu je více jak stokilová převodovka dole a my naladíme zdvahu. Zničeme nálezkové ložiště. Kde sehnat nové? Ljubaa Dežo vyrážejí do okolních měst. A když po 3 hodinách vystakují z nějakého útrobnu zdří šťastím. Schnali? Mechanici se opět vrhají na autobus. Ložiště nás přišlo skoro na 2000 Kčs - ale výprava je zachráněna. Večer tedy před půlnocí Ivan opět sedá k volantu - a jedeme - jedeme dál na Ordeir

Projdeme střední Francií - zřídými historickými miesty. Tasi však prohlédneme jen zářady. Cesty jsou tady jako u nás a na dotmice nemáme. Některými úzkými vesměckými uličkami náš autobus projede i na několik pokusů. Ivan se překondvá. První naše zastávka je u známé prehistorické jeskyně Lascaux. Jenže ta je uzavřena - a tak bereme za vděk návštěvou soukromého muzea (umístěného ve stodole) a archeologické stamice jednoho z místních archeologických nadšenců. A dokonce si to majitel považoval jako čest - a nechtěl ani vstupné.

Daný program končíme prohlídkou známého prehistorického centra Le Moustier a jeho skalního města, kde také večeříme. A jedeme dál. Překvapují nás v noci krásně osvětlené historické objekty jako třeba chrám v Souellal.

Je sobota a jsme nedaleko Toulouse. Slunce pádí - m kde ani kapka vody. Vjedeme do Toulouse a parkujeme na okraji města. Vyřídíme do města najít naše kolegy.

Procházíme marně celé město - kupujeme mapu a zjišťujeme že vlastně stojíme přímo za klubovnou. Ale tu není nikdo a tak hledáme dál - byl Serže Valetta. Nardíme na něj i jeho kouzelnou pam' přímo u dveří a jsme zvdmi do bytu na drink. Zapřadáme hovor o našich dalších plánech - a rozhodujeme hned jet dále do Arbasu.

Souillac

Arbas - to je vesnice pod masivem Arbas našim hlavním cílem. Ale cesta vede výš! Atak Papa jede se Šeržem podívat se kamaž vyjede autobus. Muzikem Raich zjistuje, že máme defekt a ihned se vrhá pod autobus. Za chvíli je ke své spokojenosti špinavý jak prasě.

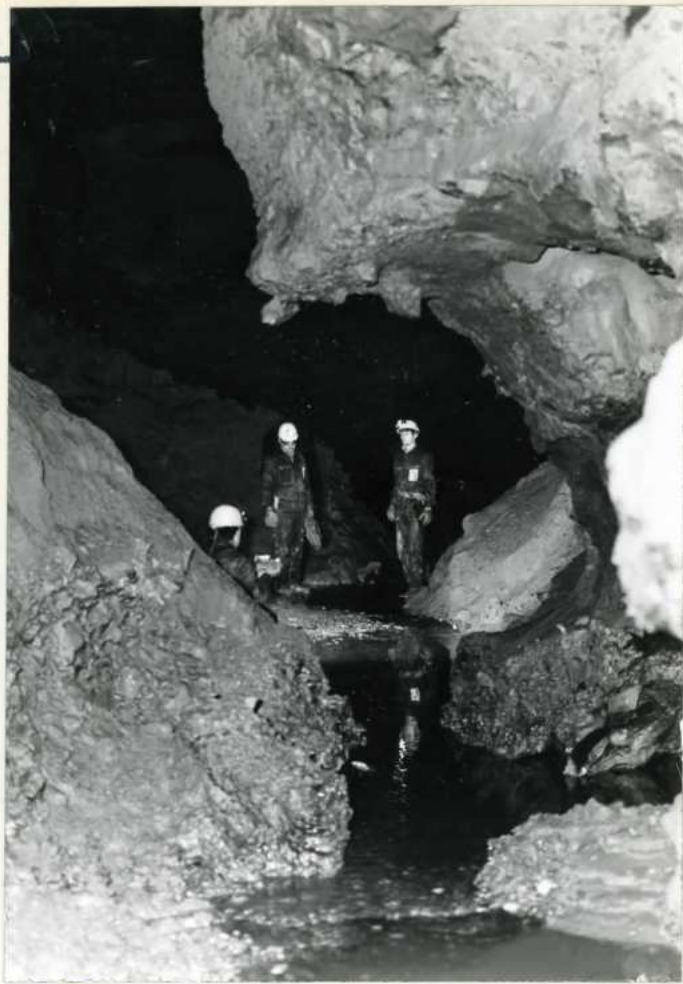
Dan ale nekončí. Vě vesnici Arbas je jakási oslava - či ples. Atam nemůžeme chybět. Hudba a tanec - je promás - pti né, když nemáme franty. Zato blbosti na parketu naty jsme 'králové'.

7.8 Budíme se u temisového hřiště a dnes jdeme na gastyri Goueil di Her. Jsou to nejvyšší vodní partie systému Trombe-Loubens. Podle popisu Šerže lehce nacházíme ochod - když ještě předtím si prohlédáme krásné údolí ukryté v pralesě a myrtovém háji. Převlékáme se a míříme v horizontálních částech systému, které jsou občas střídány nehlubokými vertikálami. Vě velikém domě narážíme na podzemní řeku i lanový žebřík vedoucí do středních partií s neobvyklými trsy krystalů kalcitu, heliktitů a aragonitu. Zatímco si všichni ještě prohlédají vyšší patra Déžo, Biskup a Papa se vrhají do chodeb proti proudu řeky. Asi 30 metrů to jde nad vodou - ale pak se musí domí. Tentak v suchých overatech. A pak pořád ve vodě. Chvíli popás - chvíli pokolena. Asi po 2 kilometrech začíná docházet karbit - atak se vydáváme zpět. U ponoru pod žebříkem nacházíme ostatní. "My jsme mysleli, že máte člun" praví vyževaný Vanca. Atak jdeme ven se okrát osušit. A dan zakončíme velikým tréninkem kopané s malým temisovým míčkem na trávnatém poroku místního hřiště.

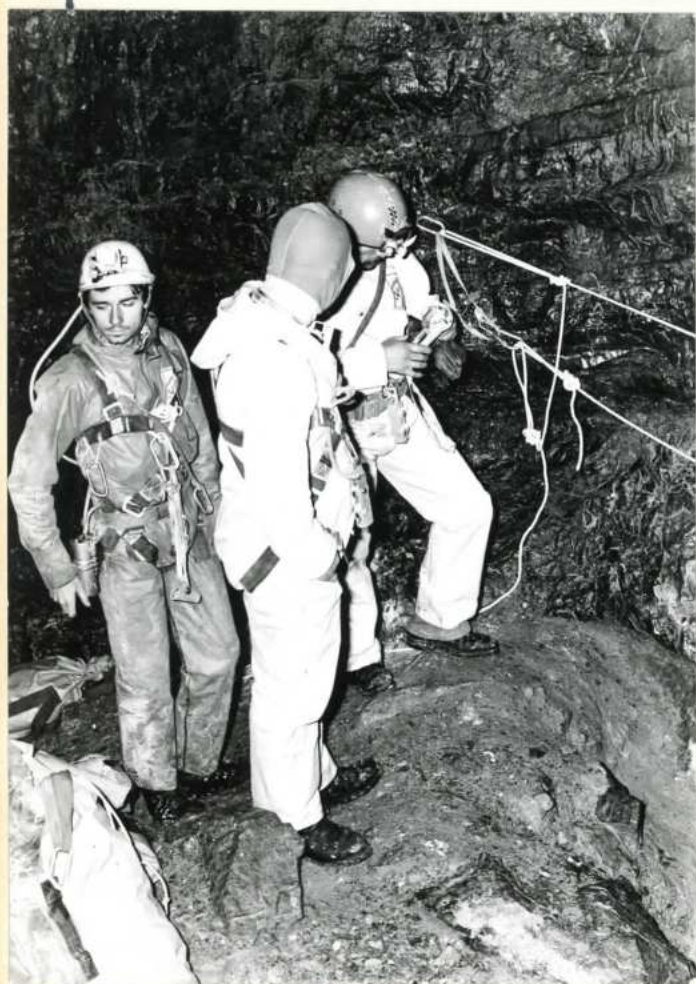
8.8 Dras konečně začíná speleologie. Jdeme do gastyri Goueil di Her. Balíme co je nutné a vyrazíme asi 2 km za Arbas, kde v údolí je někde ukryt vstup. Promykáme zajímavým krásným údolím ukrytým v myrtovém háji. V suchém ramenu horské říčky objevujeme vstup do systému. Víme jen to, že to jsou spodní patra systému Trombe-Loubens. Abyly. Vstupní část je několik propátek a vysoké meadry. Po 300 metrech se ale ozývá hukot vody ootvárá se veliký dóm. A z něj vede někam vzhůru lanový žebřík. Atak po něm vyběháme do středních pater se zajímavou aragonitovou výzdobou. To máim ale mstačí. Biskup, Déžo a Papa vyražají dál proti proudu podzemní řeky. Najedněve čla voda obejí. Ale za chvíli už jsme byli vni. Pokolena i popás. v ledové vodě. Dva kilometry proti proudu. Až nám došel karbit.

Do horních pater Gouel d'Her

Podzemní řeka v Gouel d'Her

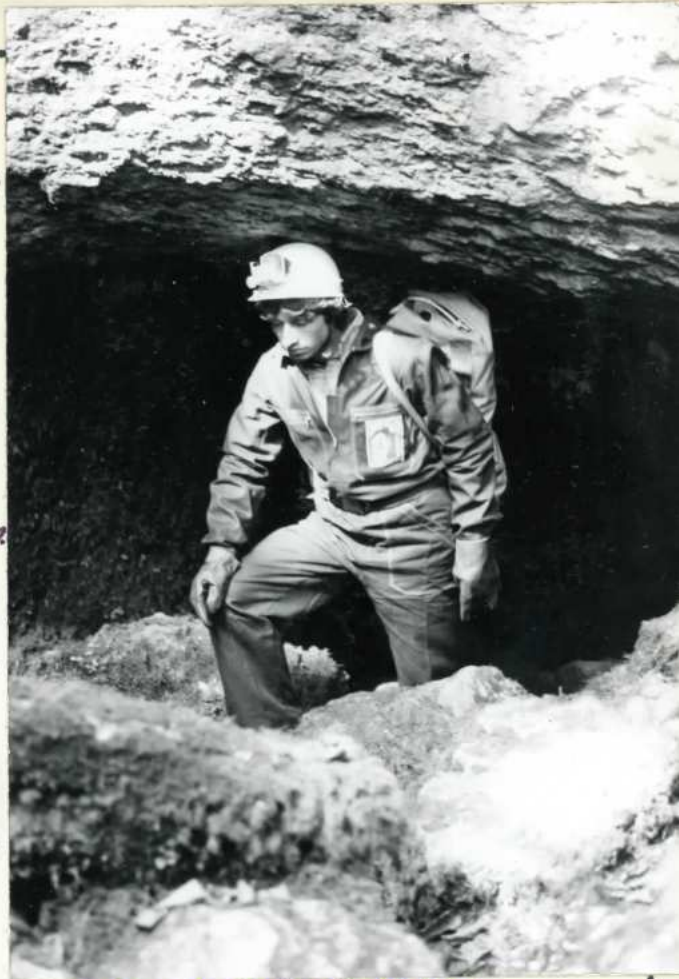

Hanna Monte - nad propastí - 75m ... a nástup do RL...

A tak nastupujeme zpět. A za námi stále mtkdo. Ostatní jsme nacházeli před prvním jezerem - suché. „My jsme mysleli, že máte člen“ praví Šetta. A tak jsme je hnali ven.

8.8 Ráno jedeme vřs. Náš předlouhý autobus se pomalu šine cestou užší než je omsám i Ivan za volantem vyrostl e obra. Serpentiný bare smytkem. Nejdříve parkujeme v La Bardaque u zastávky turistické školy, kde poendovme i další speleologické tvře. Pak randní přijede i Serž Valefe a vede nás na fouchovou exkursi. Ale to již parkujeme ještě výše v horách z míst odkud startují ropalisté. Exkurse byla značně komplikovaná neb jsme několikrát zabloudili a probíjeli se cestou necestou. a nakonec nás cel Gouffre Henne Horte jsme menašli. A tak se vracíme k autobusu. A začíná družná debata u Bacherovky a Serž odjíždí značně elomen do Toulouse

Vstup do Gouffre di Her

9.8 Ráno se chystáme na Gouffre de la Henne Horte. Je nejhlubší vertikální část největšího systému Francie Trouba Loubans hluboké - ho 1140 metrů a dlouhého 80 km. Nds čeká hloubka - 550 metrů. Nejdříve nám ndš nový přítel Jacques Marion příděi sadu plaket a pak vša balíme ke ostupu. Najít ho - to je ale problém. Protězáme těžce nabalení terén až konečně Biskup radostně zvolá „Mám ji“. A tak pod palčím sluncem začínáme sestup do podzemí. Je 11 hodin a Papa sjíždí se svým družstvem do klubín. Nejdříve kaskáda - krátký vzdušný travers a propast 30m. Za m' úzký meandr a opět systém kaskád s kučící vodou. Všude používáme single-roub systém - neboli jedanolanový systém. U hloubce - 150 m začíná za dlouhým traversem propast - 50m. Je protékána vodopádem - ale daří se nám jej obejít. Pod m' - a zmenuje se příhodně propast smrti - podrou kaskádou obrooská prostora s podzemní řekou Salle du Camp a v m' je jicar největší šachty - 80m Fuits de la Tentation. a do ní se řice podzemní řeka. Tady po řhodinách promikám' okád - m' I. skupinu - Papa, Raicha, Plakata a Jeru - skupina Vaneova. Papa jim provdčí ndvěsku dlouhého traversu kterým zčásti obcháíme vodopád a Biskup jako první sjíždí do vodní sprchy.

A za ním Vanka, Děžo
a Slim. My se vrháme
na focení a pak za
nimi do šachty-80.
První Raich dříve
hlásí že prudce
stoupá voda a stlí
vodopád. A tak od-
tahujeme lano od vody
a zahajujeme výstup
do Calle de Camp.

10.8 Tady čekáme na Vanko-
vu skupinu, je již
popůlnoci a Vanova
skupina mizí. Vše
na focení zmrzli se
ohříváme nad kor-
bickami až jsme
do černa očouzem;
zahajujeme jako
mekomečný pochod
okolo šachty při
němž jsme snad ura-
zili 100 kilometrů.

Konečně kdavté hodiny
raní se pod námi ozývají
klasy a i my ožďáme.
Promoklí vyřezají členové
Vancovy skupiny k nám.
Trochu zabloudili.

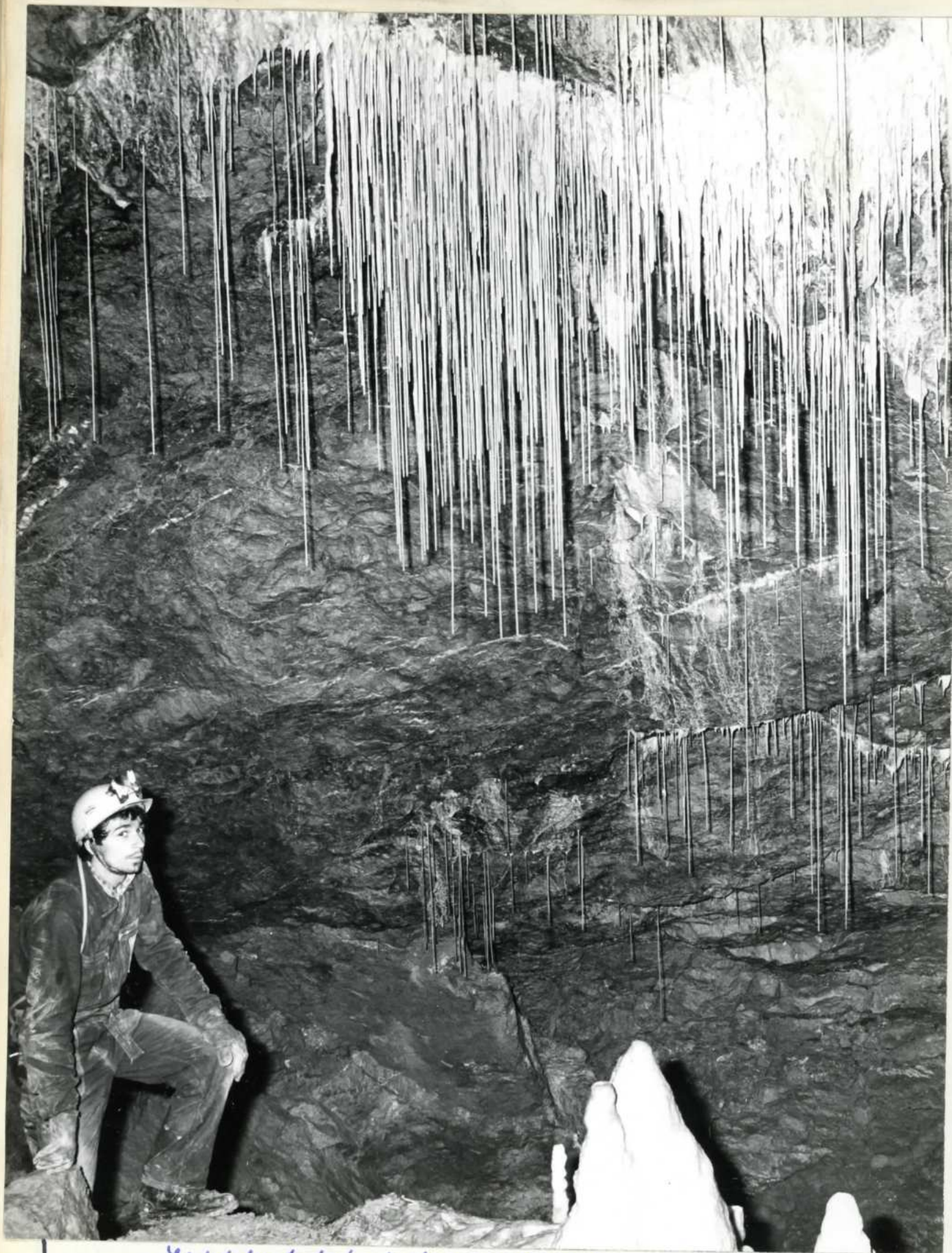
Ala byli až na dně.

A pak zahajujeme
výstup na povrch.

Odpoledne postupně
vyřezáme ven - kde
nás kromě Ljuby a
Ivana očekává řádový
lížák. Slim a šéf
jsou řádně zmrazení
a usínají i ve stoje.

Promocení vše balíme a sestupujeme V propasti-50m - Norte-
k autobusu. Ivan ihned utáhá s korečkou a nás zvou mladí
se speleologicky navěštěk - tedy vlastně přednášku o masích
expedicek do SSSR, která kamčí po půlnoci u slivovica
a coca soly.

„To kdyby to tak byly makarony“
pravi Dědo v Sabartu

11.8 Dnes spíme dlouho - a navíc prší. Přesto se snažíme sušit naše věci z Henna Morte. Marré. Přijede opět Serž a diskutujeme o něm. Dívky - dnes pro nás neexistují neb máme vše mokré a tak máme den odpočinku. Večer jsme pozváni opět mladými adepty na speleologii na další večeřák. Nejdříve nás pohostili a pak zapojili do ker. Nejdříve chtěli vyrazit na Biskupa podstřežíc mu pod zadek mokrou houbu - ale Biskup zradu odhalil. Až při běhání okolo láhve jim to vynahradil Slim který zmateně místo k cíli vběhnul do kůlny.

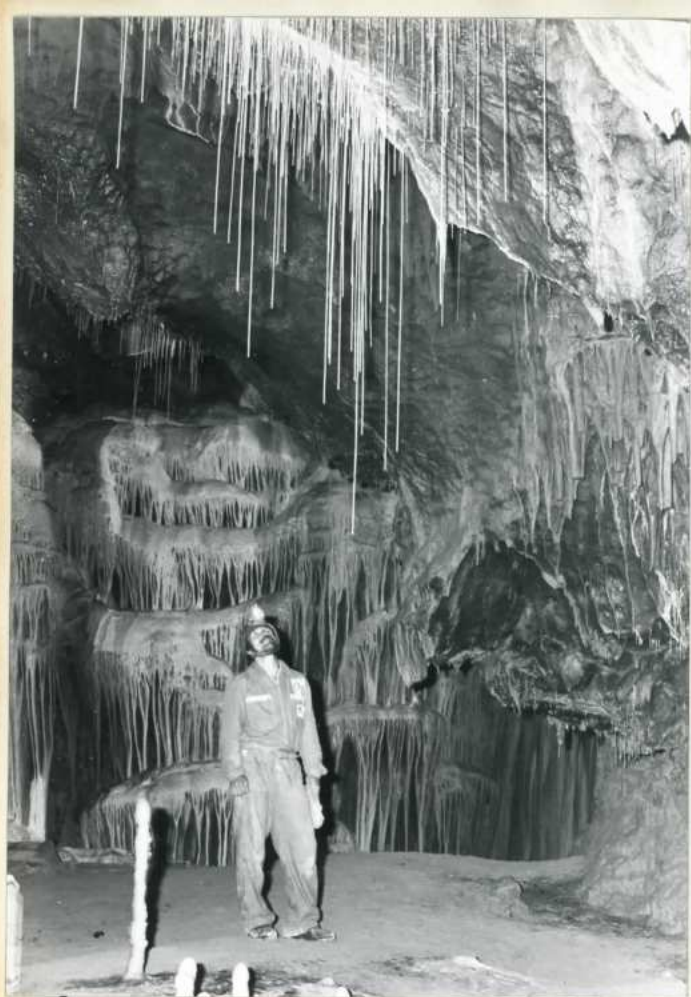
12.8 Ráno se loučíme s našimi mladými přáteli. A jedeme dál směr Tarascou. Projedeme historickými centry Foix a jeho trham kde je tolik vojenského materiálu naprodej, že by vybarvil

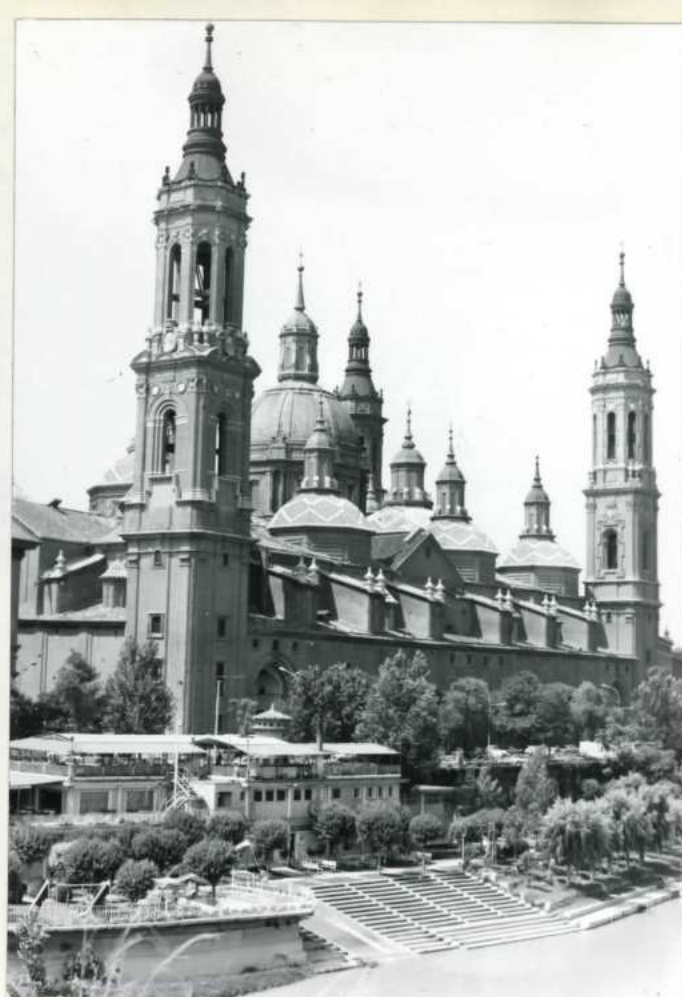
snad celou armádu.

Odpoledne nacházíme spaleoclub v Tarascou a jeho vedoucího L. Wakhla. Tu nastal problém totiž on neuměl ani slovo anglicky ač jinak. Tak jsme se mnoho nedomluvili. Max má to řešit ani večer v klubovně bez tlumočnicka. A tak večer zahájíme ochutnávku francouzských vík.

13.8 Dnešek vyhlásujeme jako den hygieny. Čistíme sebe i materiál. Prohlédneme si Tarascou na jeho okolí. A po zjištění že v okolí roste mnoho kopru navrhuje hlavnímu kuchařovi Šromové - že by mohla být koprooka. Tak byla. A copak? Volný čas trávíme při kopaní. A večer zastavuje u nás auto se dvěma francouzskými speleology Patrickem a Bernardem. - našimi zítřejšími průvodci. O smáčotím večerem? Jdeme ho roztočit do Baru. Přijete tu pámo kuré a dali jsme si hned 3 litry. Lavné rebylo a účet máim (kromě Zarka) postavil všechny vlasy do pozoru

System Sabart

Zaragoza

Esteban se svými přáteli a námi v Rio Lobos

14.8 U doprovodu Patricka a Bernarda dnes jdeme do systému Sabart. Ten leží nedaleko Tarascoru přímo nad orakovištěm automobilů - a to je něco pro Venca a Ivana. Po dobré snídani (dnes byla šunka) utikáme z pdličího skence do díry. Veliká prostora jeskyně je děláje téměř turistickou. Až v její mžávně jsou ukryta zamčená malá vrtka vedoucí do nové objevených prostor sálu Renouveau o rozměrech 200x100x90 m. Ten je vyzdoben bohatě křupky i více jak metr dlouhými brčky. Po obhlídce se vrátíme opět malými dvířky do starých částí a každý tu chytil pátou spršku křm, urhanou ze všech stran. Křuba pravila, že prý má přísak ošude (belže to nespacikovala)

v Sabartu

15.8 Ráno byly k naší nechuťi dročky a pak jedeme na exkursi hradu Montségur z 12. století. Ten se tyčí monumentálně na vysoké skále a hrad u její paty na nás vymokli vstupné 5Fr. Ovšem po obhlídce hradu jsme si to od kapitalistů vybrali i z úrky. Vybrali jsme jim pole od všeho - brambor, zeleniny i ovoce. A pak opět do Tarascoru - kde nás kybl brambor konečně nasýtil.

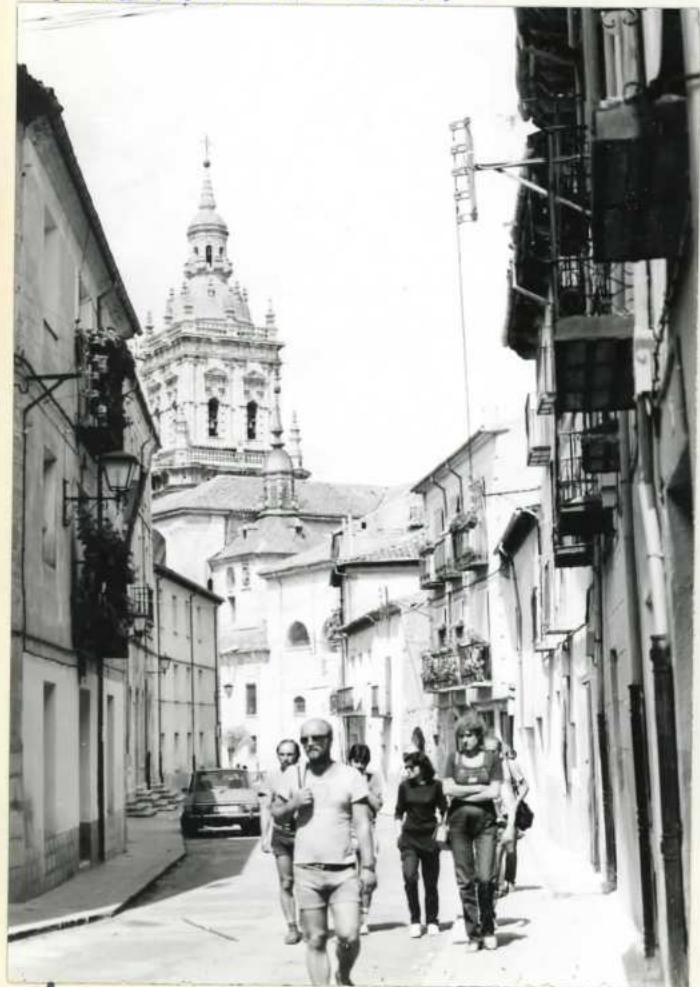
16.8 Ráno se loučíme z Tarascorem a s L. Walem a vyjíždíme na Ardore. Tenže to nebylo tak lehké. Před vyjezdem k hranici nardžime na několikakilometrovou frontu aut, která se jen občas posunuje kupředu. Po 2 hodinách postakováni přejíždíme francouzskou hranici a vjíždíme do Andory. Cesta stále stoupá a Ivan se svým autobusem projezdí nejvyšší bod života - 2400 m nad mořem. Ale i když cesta stoupá - klesají ceny - a to je pro nás podstatné. Sjíždíme do hlavního města Andory a daří se nám večer zaparkovat uprostřed města. A jdeme do měji. V obchodech jsme šokováni. Tady je snad všechno zboží světa. A tak raději uleháme do českého autobusu - uprostřed Andory.

17.8 Budíme se v ruku Andory a dopoledne okupujeme obchody. Dopoledne nás nějaký pák upozorňujícím musíme naše parkoviště opustit - a tak vyrdžime na Španělsko. Sok nás čekal už na hranici. Jednak policie uměla jím španělsky a po dlouhém kacamí jsme pochopili že v našem autobuse hledají nějaké Španěly. Nikoho na násli - a tak jedeme dál.

V jaskyni Cueva Galliana
El Burgo de Osma

Rio Lobos

A hned další šok. Částky. Chvillemi auto-
bus vyškakoval všemi čtyřmi až metr
do vzduchu. Další problém byl zaparkovat
Zkoušíme to za hospodou - ale pikolík
nás vyhnal. A tak zastavujeme před
Ladidou a kromě našich návštěvy
policie, ženě nám popřela dobrou
noc, nic se nedělo.

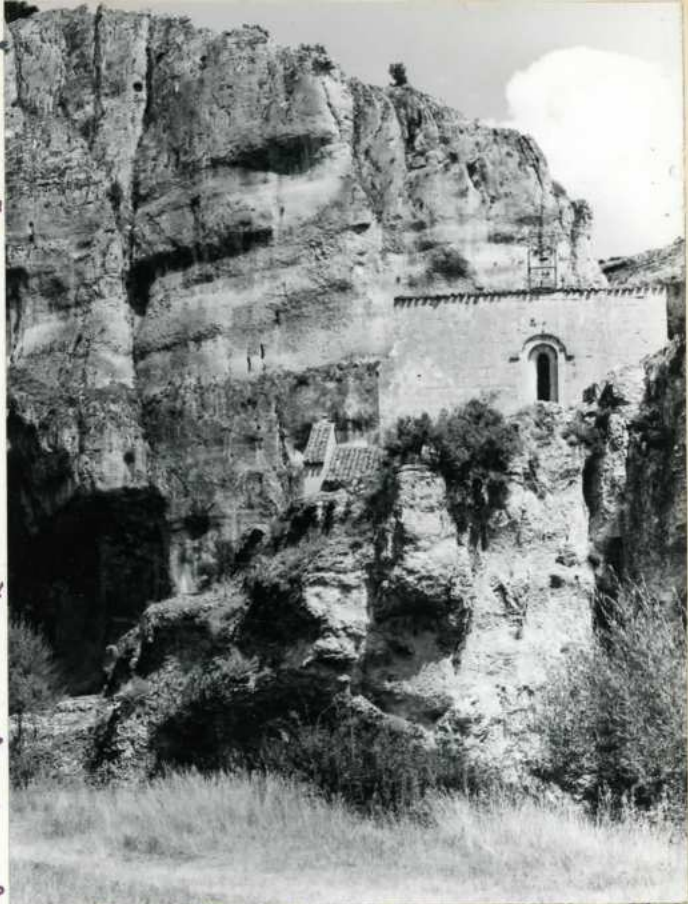
18.8 Budi' nás ostrá španělská slunce
a my míříme dál na Zaragoza, kde
si prohlédneme historické centrum a opět
dále a do Arandy de Duero, kde nás
očekávali naši další přátelé.
V klubu však nikdo neměl anglicky
a tak račička' moko-ruem' konverzací.
při: má se dovtádně, že schůf přijde
populenci.

A tak po večeri, za krásných pohledů
uprostřed města, v klubu již zasti-
hujeme Astebana Gonzala i stlemačímekem. A hned to jde lepo.
Vyfakujeme becharo-ku, slivovici - omi pivu vizo a hned je adbaova
na úrovni. Jan Slim z ní nějak zmizel - apak jsme jej naši hiber-
novat u zdi jednoho domu.

19.8 Do okan nám čumí zvědaví španělé a nesměle pokukují pomůs
překrásné španělky. A tak raději ustoupíme a v doprovodu našich
přítel jedeme do terénu. Nejdříve do města El Burgo de Osma
s bohatou historií a hned pak do kaňonu Rio Lobos. Ten nás
vítá mohutnými skalními stěnami, nad nimiž krouží
velikí kondori. V zdueru kaňonu stojí i stazkami opředeny
templářský chrám San Bartolomé. A pak zde me do
jeskyně Cueva de la Galiana. A konečně trochu chladku.
Více jak 1 km dlouhá jeskyň nás zaujala hlavně bohatostí
výzdoby i její neporušeností. A po koupeli v nedaleké říčce
se vrátíme opět do Arandy. Dan však nekoneční a hostiteli

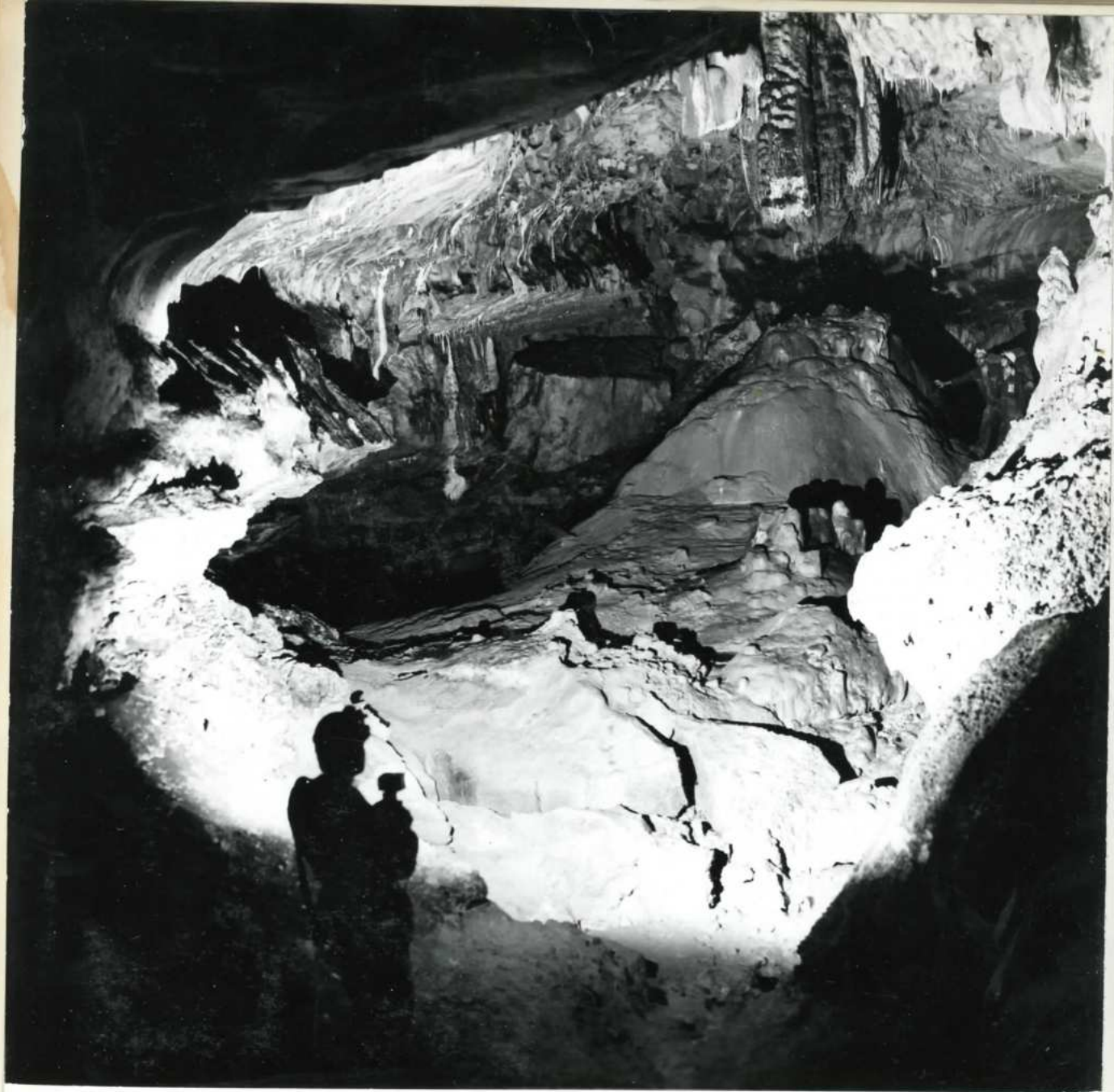
jsme pozváni na exkursi do sklípku.
Samořezimě vinného. Tam si za chvíli
rozuměli všichni. A když jsme se přemís-
tili na klub k promítání diapozitivů
a vytáhli slivovici - to už mnozí nevydr-
želi a uoli. Jako normálně Věně
a hned po něm Plakob.

Hibernující Slim.

San Bartolomé

V' jaskyni Cuava de la Galiana

.. a ve vode...

20.8 Dnes máš naši přítelové z Arandy zvou na prohlídku historických památek v Cantábrii a jezích Kastilie. A tak jedeme. Slunce je - ko vždy pdle bez milosti. První zastávka je v městečku Reinaranda a paláci Avallaneda s evropskou raritou - kasetovými modřinovými stropy. Pak se zastavíme o Elumi, starořímském městě, jehož ruiny pod sebou ukrývají také zajímavý geotermální systém v němž naši přítelové dělají výzkum. Pak navštívíme klášter správců mnišky Santo Domingo, městečko Covarrubias a air chladíme na koupališti, jehož majitelam je také speleolog. Dcerse navracíme opět do Arandy a o doprovodu Estebana a jeho přítel se močím prochůdkou s nimi loučíme. Hodně po půlnoci a po návštěvě restaurace opět uladíme do našeho autobusu uprostřed Arandy

21.8 Na svátek jedeme dál. Směr Segovia, která je prý jedno z nejkrásnějších měst Španělska. A oprardu. Římský akvadukt, chudmy, hrad, castilské ulice. A pak dál na Toledo Toznamana přezed Centrální pohoří. A to byl problém pro náš autobus, zvláště když Ivan zapoměl dolít vodu do chladiče a srazil motor. I Toledo nezůstalo dlužno nic své pověsti. Připadoli jsme si jako v středověku. Pod vysokými katedrálami i širokými hradbami. A tak večer jedeme dál - směrem na Valencii

22.8 Budíme se mezi Madridem a Valencii uprostřed borového háje. A když zjistíme, že vedle je vinice hned jdeme ochutnat její plody. Krátce zastavíme i ve Valencii a začneme cestu na sever k domupodél pobřeží Středozemního moře. A moček bereme asi 50 km před Barcelonou.

23.8 Budíme se nad smetištěm a to je mělo pro naše popeláře Váncu a Raieha. Jeden objevil několik věcí do domácnosti. Došel nám propam - lutan

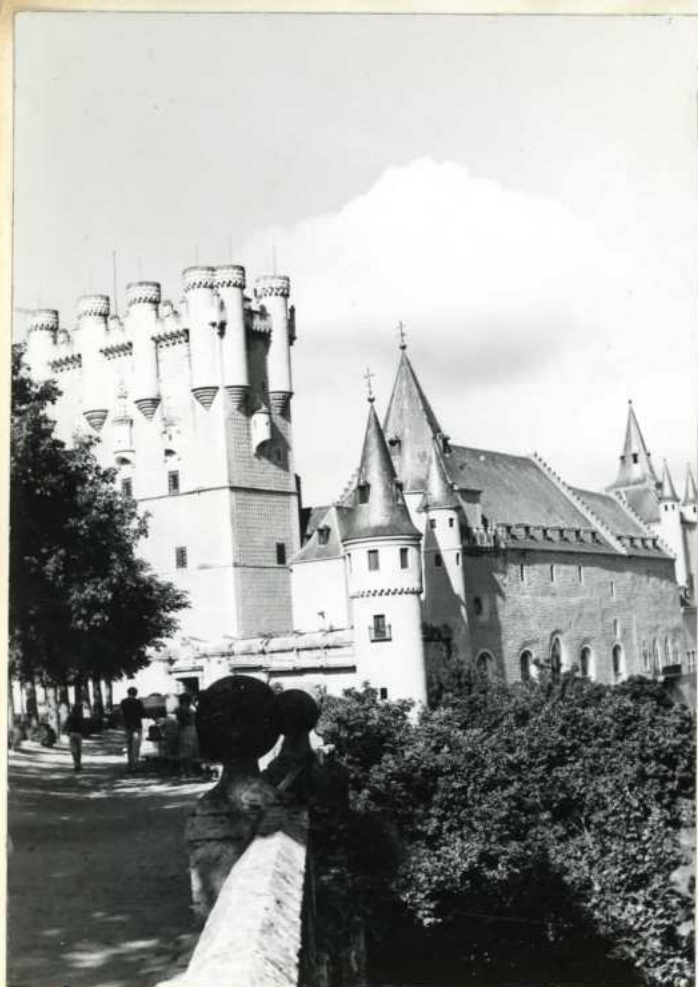
PLAZA DE TOROS DE **SANTA CRUZ DE TENERIFE**
 Domingo 20 de mayo
 Torde a las 5
GRAN CORRIDA DE TOROS

Con permiso de la autoridad y si el tiempo no lo impide serán picados banderilleados y muertos a estoque

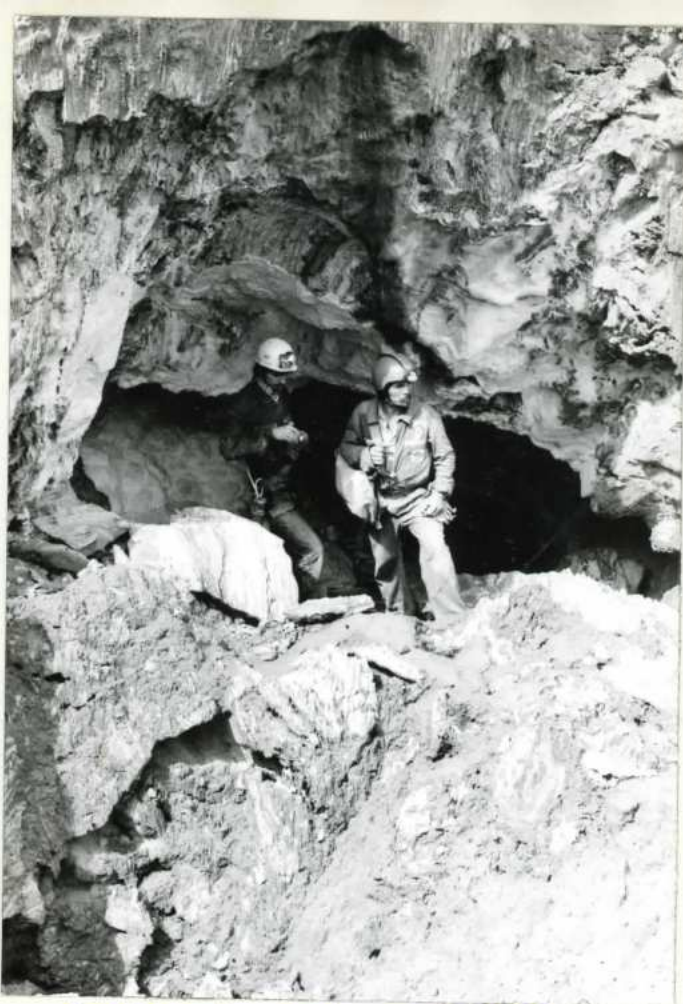
6 HERMOSOS TOROS - 6
 de la ganadería de «TORRESTRELLAS» de D. Alvaro Domecq,
 de Jerez de la Frontera, para los ESPADAS:

PACO CAMINO
 Manuel «EL CORDOBES» Benítez
JULIO «MARISMEÑO» VEGA
 con sus correspondientes cuadrillas.
 Amenizará el espectáculo una brillante banda de música

... Sagovia "

... To vše je sůl "

„ Ostup do jeskyně a soli
Forat Mico

A tak naplňujeme naše láhve z vypí-
 ánná španělské a jedeme do Barcelony,
 kde nás očekávají další přátelé.
 macele s Alfrédem Monserotem.
 Nazíráme si proklíže me město i
 jako jež 100 let budovanou katedrá-
 lou Sagrada. Přitom jsme nechtíce
 zabloudili do jakési uličky lásky
 kde se na naše stepitě muže
 vrhaly jako supi koruzití prostitut-
 ky i ježích paodci. Sotva jsme jim
 unikli už se na's orkli čistíci
 kot, nechtíce pochopit, že máma je
 sandaly a botasky. A tak jim říkch prá-
 vil, že by spíše potřeboval umýt nohy.
 Vácer konečně zastihujeme Alfréda
 v klubu - a když probourkujeme vypli
 světlo, jedeme napivo do speakebaru.

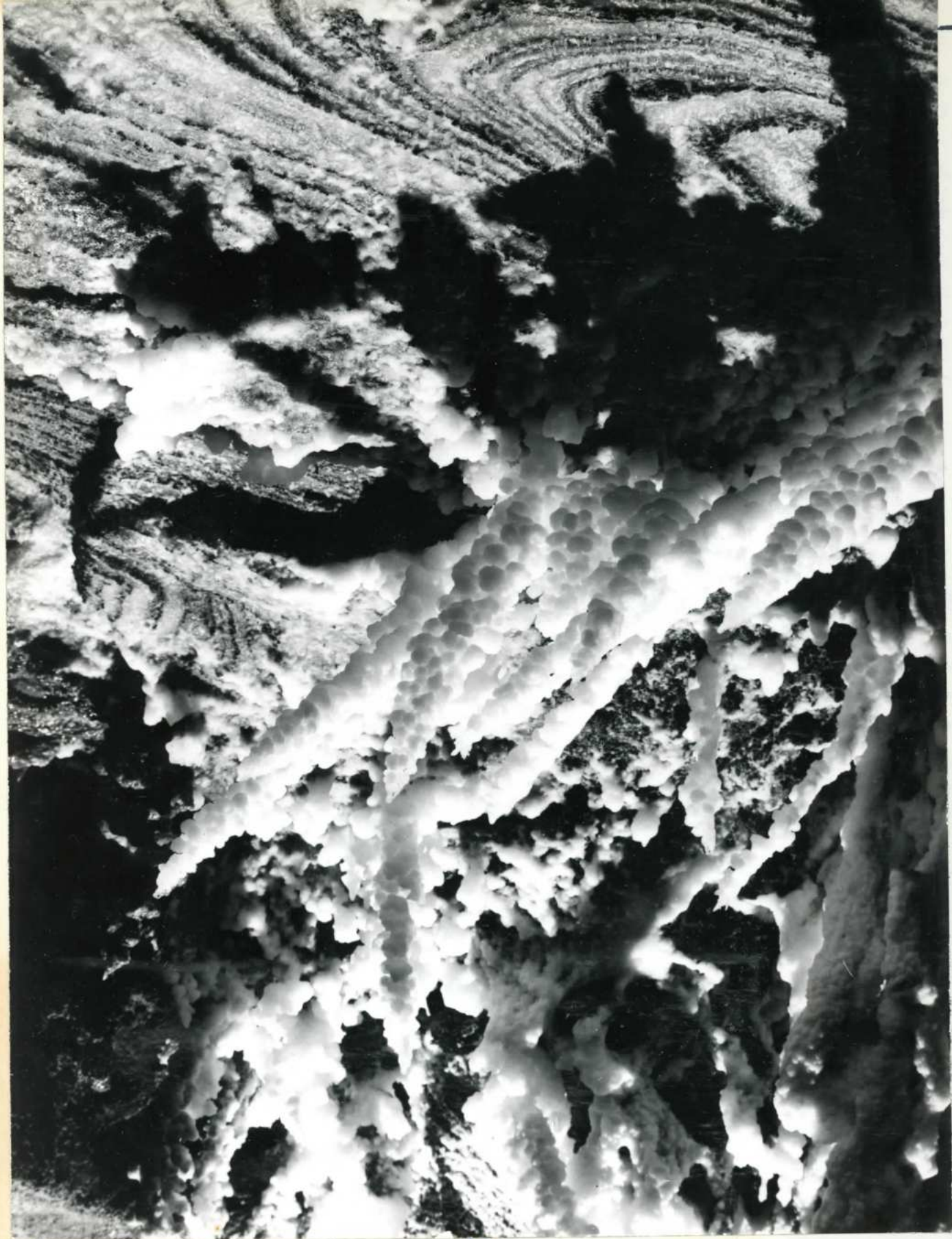
4.8 Budeme se uprostřed proudících
 aut v samém centru Barcelony a
 dnes jedeme na solné jasky ně.
 Loží u obce Cardona. Už cestou
 otkhodíme dlež mandloomiků a
 pak dorážíme do Cardony. Před
 námi se tyčí stěna obriko starého

chrám Sagrada

lomu na sál (dnes je tu teží hlubinně). Zatím co Ljuba chystá obid
 vyrážíme hledat Forat Mico - jaskyni v soli, jednu z nejdelších na
 světě. Měří 800 metrů a prohlídka stojí zato. Už štrapy vytvoření
 na násich dolu nám rozedřely ruce a kapažteí solný roztok v jes-
 kyni nám dopravil sil usuda. Do nosu, uší i fotáku.

A jedeme dál. Ivanovi se daří v jeanom z městček servat svoudídea
 ale zdárně dozvědíme do Mataró, kde na's opět čeká náš přítel Alfréd.
 Loučím se s ním a jedeme dál k francoušské hranici, kde i nocujeme.

25.8 Ráno nás budí veselé štěbetání manželů Šutkových (nebo děžo jež
 požádal u ruku) a pak lehce přajíždíme franc. hranici, opět na poli
 „nakupujeme“ hrozno a jedeme podél pobřeží na Avignon. Slunce pálí
 a na pobřeží vidíme pobíkat polonahé ženy. atak neodoláme a zastavujeme
 a vrháme se dovn. Za chvíli se Ljuba stává středem pozornosti nebo
 jako jediná z žen má horní díl plavek a všichni okolo jí podez-
 řívají, že tam něco ukrývá. Chceme odjet dál - ale marně sdmíme
 Děža a Roichka. Pod zmlínkou ze hledaží mušle (většinou těsně u
 polonahých žen) studují po pobřeží zvláštný druh pískovcových
 dun a ženských hrudí. V Agñonu začíná pršet a tak si
 proklíže me papežský palác, nedokončený most a jedeme
 opět dále a silicím lizáku až před Cannes.

.. ito ya sül ...

26.8 Před Cannes dojdeme Levnou naftu z Andory, kterou varame v nale-
zaném sudu a pak již vyražíme doměsta, jenž sedm sto osudným.
Prohlídka vyhledávaného letoviště nás stála řadu fotoaparátů, radio, dote-
kohled... - což si z autobusu odnesl mistr zloděj. "Tože lady normál-
ní" pravili nám po obrovských komplikacích na policii a už doli
lehce patričné poturzem. A želi jsme dál. Ivansi i z autolusam
projel edst trati VC Monte Carlo a smutní opouštíme Francii.
Dlouho jsme v Itálii nemohli najít nocležistě - a tak zastavu-
jeme přímo u ohrazených pláží

27.8 Ráno přeskakujeme plot pláží a pokoupeli využíváme i sprej
a ručníku v kabinkách. Pak pokračujeme na Janov. Propletdme
se městem, Ivan nachází několik dobrých pneumatik, které opět
mízi ve vetešnictví uprostřed autobusu a jedeme dál až
k Bandětkám, kde parkujeme přímo na moři. Noční prohlídka
Bandtek i jako smetiště a učení plavání koček v karuále toucí
další dor.

28.8 Ráno náš autolus obalila mračna bahnomilek k nemalé
radosti Ljuby, která již má mrvala penou smrtičku. Vyrdžíme
na Terst za našimi přáteli z expedice 1981. Lupo-Neboli
Bruno nás již očekával a nastalo veliké vítání. Najdíme
z jeho pamí apak se přemísťujeme do "bunkru" - neboli
speciálně upraveného sklapa. Tady již byl celý klub. A začína
večeře. Utvo-utisky-špagety, vlastnoručně lupem připravené.
Po půlnoci jdeme opět na klubovnu klubu San Giusto,
kde kromě nocleku máme i trochu hygieny.

29.8 Po bohaté snídaní na klubovně vyrdžíme do města. "Je
pondělí - a to obchodníci obvykle stávkují" pravil Bruno
a měl pravdu. a tak alespoň nakupujeme víno
a prokeříme si město. Sutta z Raichem usadají k taverzi

a začínají
prohánět všech
12 programů.

Od rána do
večera.

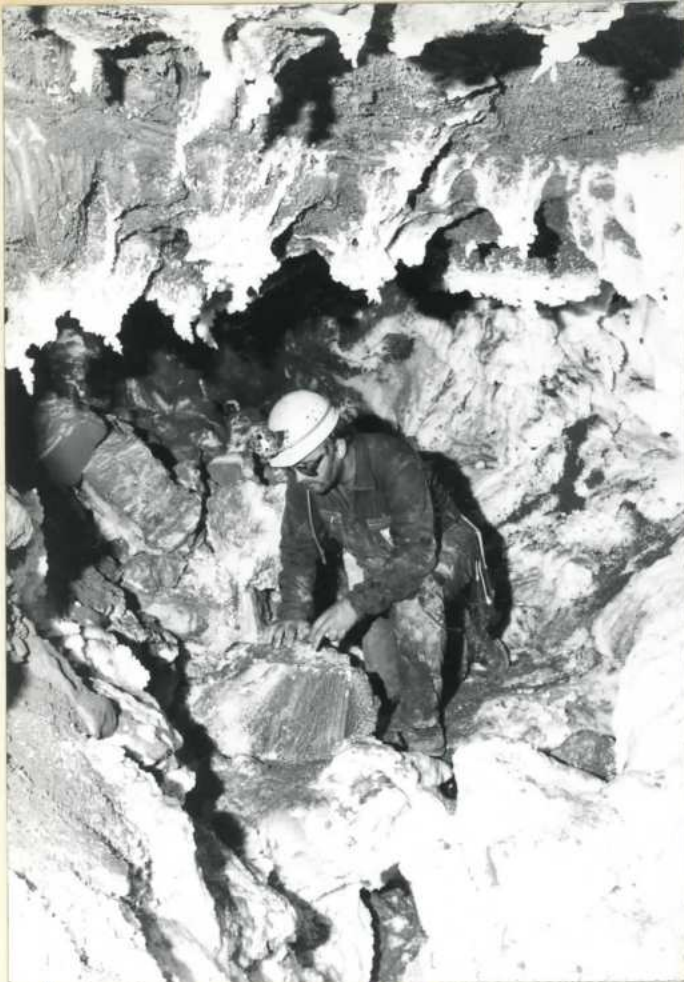
Večeře je opět
bohatá večeře
připravená
lupem a

vše zakonču-
jeme dídky
našich
přítel.

S
O
U
V
E
N
I
R
D
E

CANNES

.. 70, že to sláď ..

..solné škrapy ..

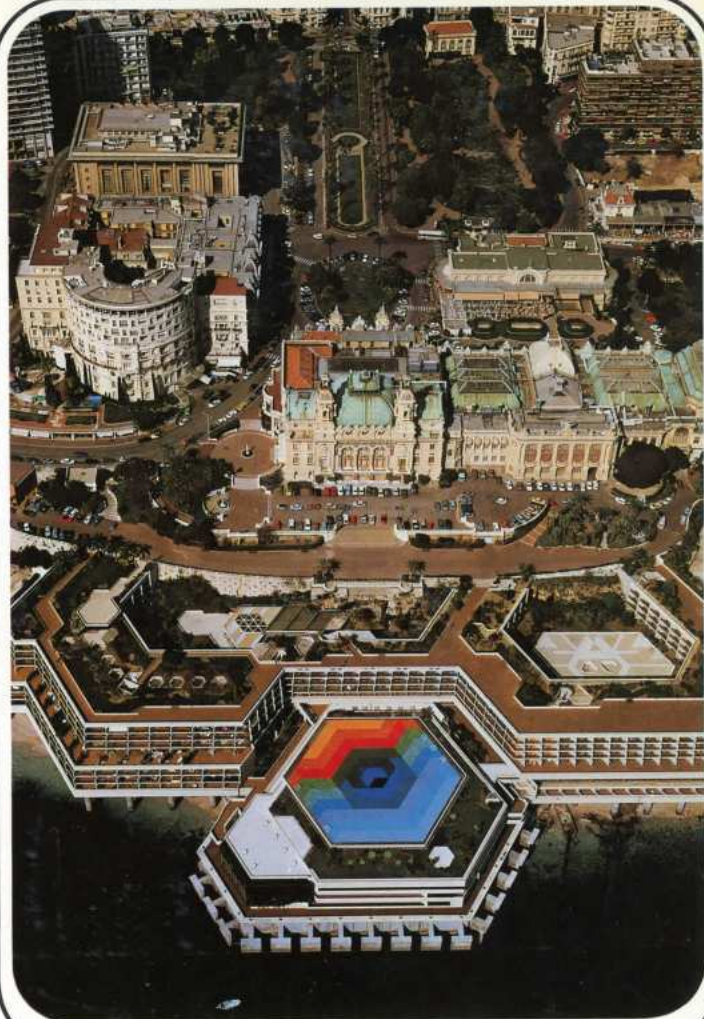
... 70' - už to táčá" pravi' Déžo, myslíte samozřejmě naftu

PO VÍCE NEŽ MĚSÍČNÍM POBYTU v krasových oblastech Španělska a Francie se vrátila desetičlenná speleologická expedice Pyreneos 83, pořádaná základní organizací České speleologické společnosti Orcus z Bohumína. Mladí jeskynníci zásluhou nejrozsáhlejší jeskynní systém Francie Trombè-Loubens, kde se pořádně zapotili při zdolávání nejspodnějších vodních partií systému a jeho nejnáročnější části - vertikály Henne Morte (na snímku); dostali se tak až do sedmáctmetrové hloubky. Spolu se svými španělskými a francouzskými kolegy sestoupili mimo jiné rovněž do nejdelší solné jeskyně ve Španělsku Forat Mico. Kromě dalších zkušeností a bohatých zážitků přivezli bohumínské speleologové zejména entomologické vzorky pro Vlastivěd.

30.8 V noci silně lilo - ale ráno je po dešti. Utračíme poslední kapsasné - i Raich si kupuje konečně pořádné gaty, neb jeho jediné zde přítomné křatošy již odmítají držet pohromadě.

I rozloučení je veliké. Třechdzi i klava klub k. Finochi-aro a všichni shlédli naše diapozitivy.

31.8 Ráno je smutné loučení a hned se domlouváme na návštěvu Bruna a jeho přátel u nás. A jedeme opět na sever. Projedeme Rakousko a zastavujeme až v Salzburgu. Zastavujeme krátkce u zdejšího klubu a jedeme dál - až do Mnichova. Na německých hranicích byly jako normálně problémy - ale opitelnosti jsme v Mnichově

Principauté de Monaco

1.9 Prohlédneme si město a po obědě vyrazíme opět na sever na československo. Hladně popílnoci jsme opět doma. Pranda trochu nás probrali naši celníci a prošli-li co se dalo, a to nás mohlo maximálně otrávit. Nocleh bereme někde u pisku u Plsku a další den jedeme až domů.

Ahoj Rof

.. Co za těch pár drobných koupit .. ?
v Segovii

Moravané v jeskyních

V minulých dnech se po více než měsíčním působení v krasových rajónech Španělska a Francie vrátila desetičlenná speleologická expedice připravená členy základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína. Ve vysokohorském krasu spolu s prostějovskými speleology zdolala výprava nejrozsáhlejší jeskynní systém Francie Trombé-Loubens. V něm uskutečnili členové výpravy sestup do nejspodnějších vodních partií a nejnáročnější vertikální části Henne Morte. V náročných vodních podmínkách a v rychlém čase překonali celkovou hloubku 700 metrů.

Společně se španělskými a francouzskými speleology zkoumali Moravané další jeskynní systémy v oblasti Ariège a Kastilie. K velmi zajímavým patřil také sestup do nejdelší jeskyně Španělska v soli — Forat Mico, s ojedinělými povrchovými a podzemními krasovými formami.

Výprava přivezla také bohaté dokumentační materiály a pro potřeby Vlastivědného muzea v Olomouci entomologické vzorky.

NS JOSEF WAGNER

KAROLINY Výzkum krasových rajónů Španělska a Francie

BOHUMÍN [Josef Wagner] — Počátkem září se vrátila do Bohumína po více než měsíčním působení v krasových rajónech Španělska a Francie desetičlenná speleologická expedice, připravená členy základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína ve spolupráci s prostějovskými speleology.

Během pobytu ve vysokohorském krasu Pyrenejí a Cantabri-

ského pohoří zdolala výprava nejrozsáhlejší jeskynní systém Francie Trombes — Loubens, ve kterém uskutečnili členové výpravy sestup do nejspodnějších partií s podzemní řekou a nejnáročnější vertikální části Henne Morte. V náročných vodních podmínkách a v rychlém čase překonali celkovou hloubku 700 metrů.

Společně se španělskými a francouzskými speleology navštívili a

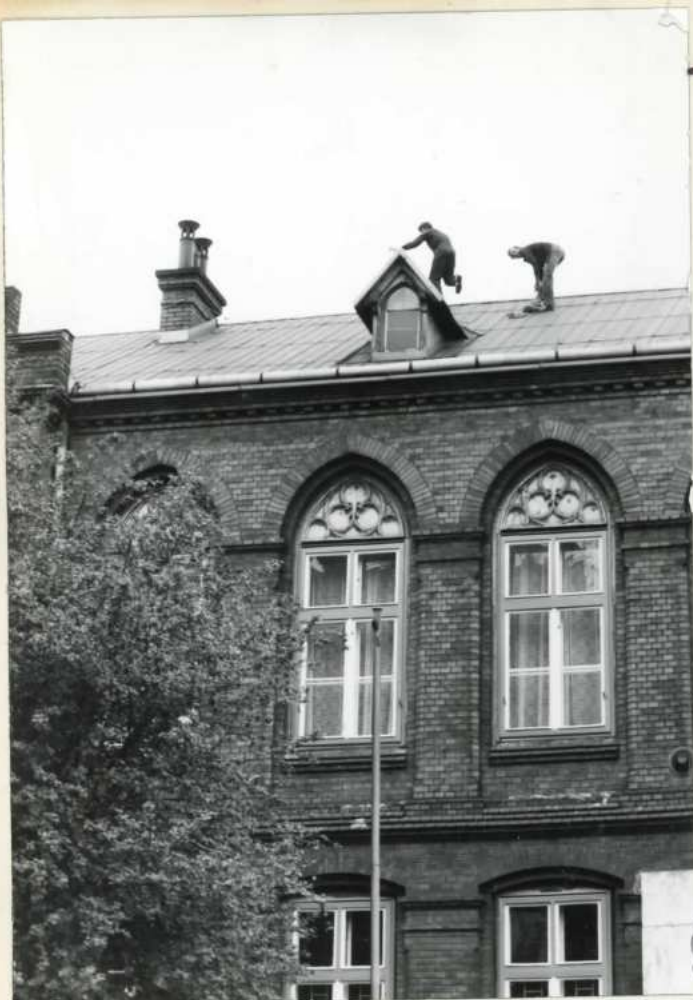
studovali další jeskynní systémy v oblasti Ariège a Kastilie. K velmi zajímavým patřil také sestup do nejdelší jeskyně Španělska v soli Forat Mico s ojedinělými povrchovými a podzemními krasovými formami.

Kromě těchto speleologických cílů plnila výprava řadu dalších úkolů. Během působení v navštívených zemích uskutečnili členové výpravy řadu besed a přednášek s diapozitivy o práci našich speleologů a výsledcích výzkumné činnosti u nás i v zahraničí, které byly přijaty s velkým zájmem a ohlasem. Již za působení expedice projevili zástupci sedmi speleologických organizací Francie, Španělska a Itálie zájem navštívit československé krasové rajóny a společně s bohumínskými speleology pracovat při výzkumu krasů na Kavkaze a Krymu.

Výprava přivezla také bohaté dokumentační materiály a pro potřeby Vlastivědného muzea v Olomouci odebrané entomologické vzorky. Úspěšná expedice splnila nejen své poslání, ale také příkladně reprezentovala a propagovala vysokou úroveň československé speleologie.

Na snímcích: v krasovém rajónu Kastilie, v jeskyni Sabart a výstup z podzemí Henne Morte.

Příprava na akci..

A už jsme v akci...

Nebude to ažit Dážo hebké...

OPĚT NÁM JEDNOHO UNNALA'

17.9.83

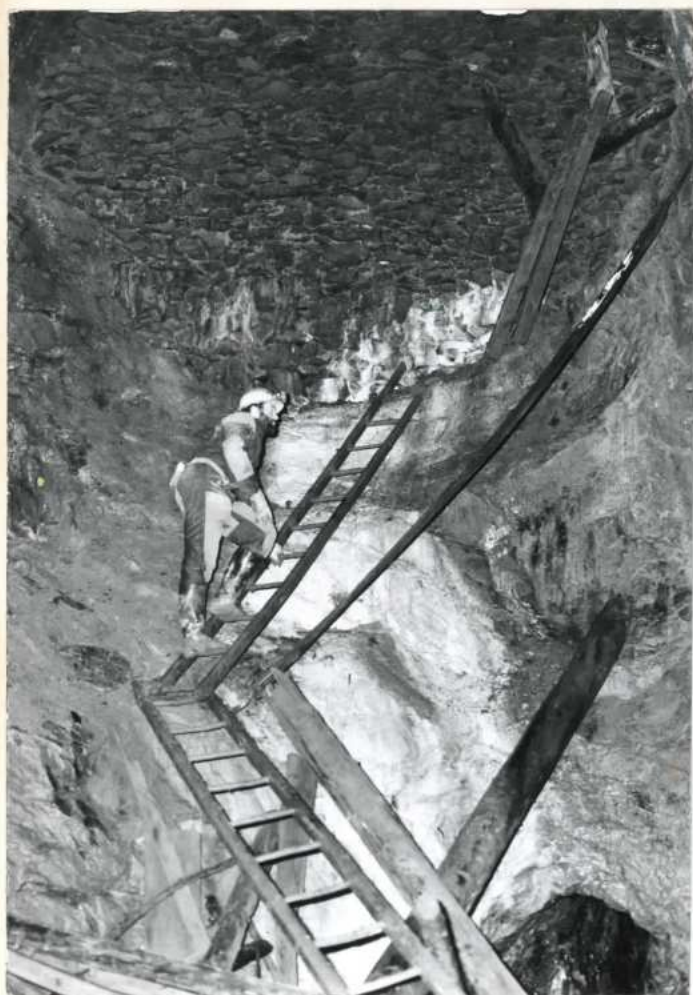
Tantokrátě si uvázala zachomout Jarka Děžu a přitom jsme samozřejmě namokli chybět a museli jsme jim tu slávu trochu okoreřit. A teď jsme ji okoreřili. Jak Děžo přijížděl k radnici, bylo již všechno kotovo. Na strážu už hlídkoval česlo připravené bylo i kano. Jan Děžo přijel k MĚNĚ uviděl stát š 1203 - prudce zblednul. To mi ukládně vykračuje do svatební síňě.

Jan však vyšel z m' - už jsme se do nich pustili. Nohy dooková abrojm' pas stlučkem a odlečkem Jarce k pasu - a echas li klíč - ten visí vysoko na MĚNĚ - tak si zaplat'. A Děžo platil.

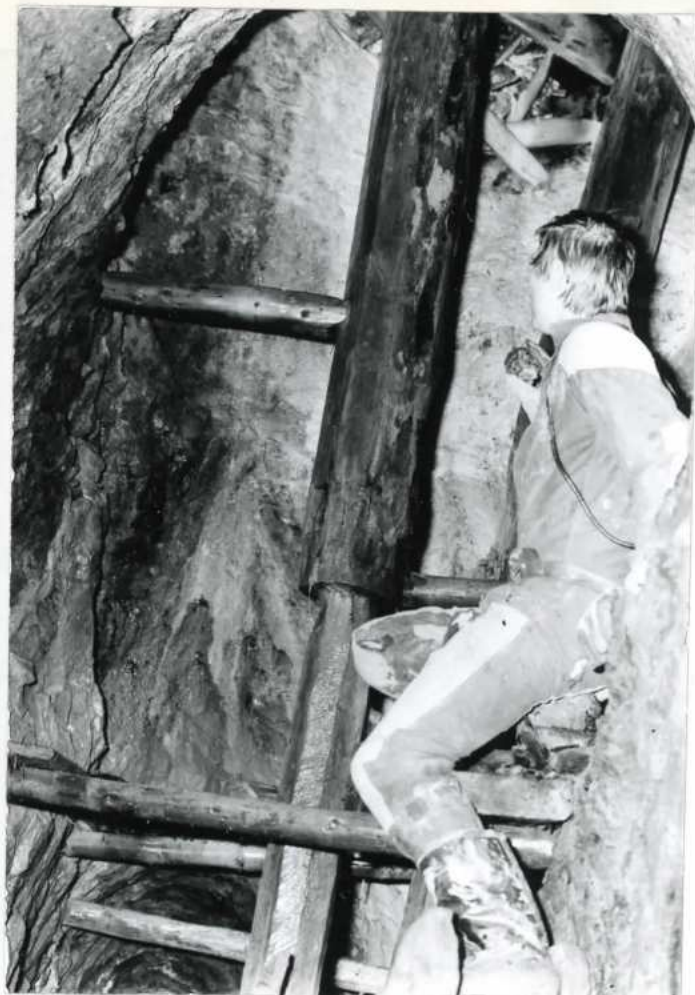
A reměl. Musel se vykoupit ...

A dok nastoupil kaskadér ...

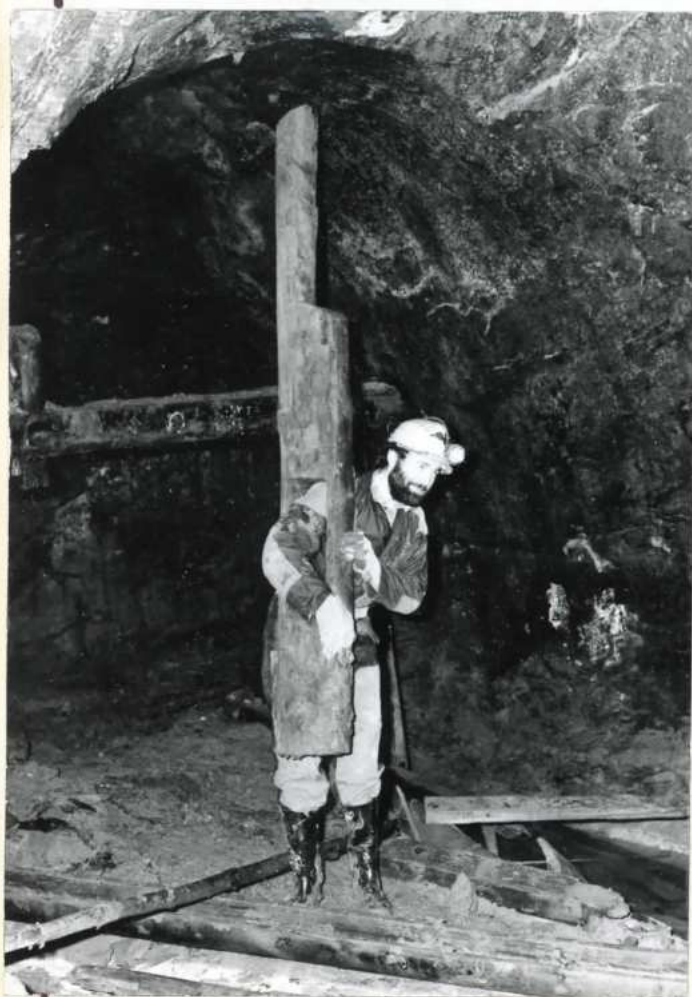

Udole „Poštovní štola“

... dřevěné potrubí? Ano - a ještě funkční!

... a vdrna podržel strop ...

... a mohli jsme odpocívat ...

MILÝ BRACHU REICHENBACHU.....

NE, NE
DVĚ NUDLE
TI STAČÍ

REICHOVI NA SVATBU - A HNED DO BESKYD

1-2.10
= 9.10

U sobota 1. října
a dalšího Orcuska
čeka pohroma v po-
době manželství.
Tentokrát to potka-
lo Raicho.
A ještě k tomu
v čadci. A tam jsme
nemohli chybět.
Tak Pepa, Josef,
Vanca a často vyrazili
na Slovensku na
svatbu. a bychom ji
trochu Raichovi oko-
řerili. Začalo to

hned u domu nevěsty
Marianky - a bychom Miru maskovali tak jsme tam hodili
dymovnicí u národního výboru druhou. Trochu jsme pošádli-
li i kněze v kostele - ale přišlo to i všichni svatí byli spoko-
jem. Jen všichni jsme odmítli libat kříž - jak pravil Ue'na
mabyt am pokapár rumem. A pak jsme už bavili celou
svatbu. Nejdít v Ue'na jako Sandokar s Pepou - jako zprávanou
manželkou, vyběhli do sálu oděm dle svých rolí. Pepa v mini-
sukni a prsy z nafoukaných balonků a Vanca - no jak Sandokar
a po půlnoci Pepa donutil sestru nevěsty smíst tolik knedlíků
kolik uživotě am neviděla. A v neděli znovu. Ue'na na počest
Raicha.

9.10 Tentokrát a konečně měníme svatby za naše hory Besky-
dy. Už nás potřebovaly. A tak Pepa, Josef, Veteš, Jura,
Januš a malý Tom. míří na Zdržje. A počasi' ndm nepřeje.
Lage jako skonve. Přesto vystupujeme na Zdržje, převléká-
me se a v dešti plném počasí začneme explorace a otvrtkové
práce. Josefa Januš kopají v ravalke lokalitě pod hrabarem
a Pepa s ostatními explorují hrabar. Za hodinu jsme skrz
promočerí a raději práce končíme a v dešti jdeme do na-
še ško3.

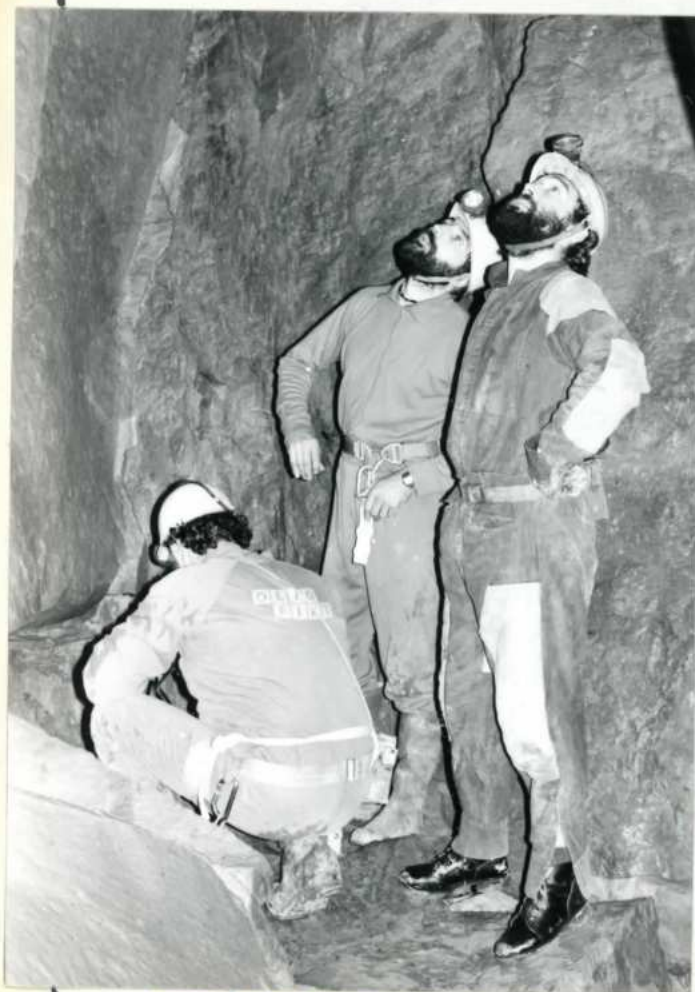
Ahoj Rf

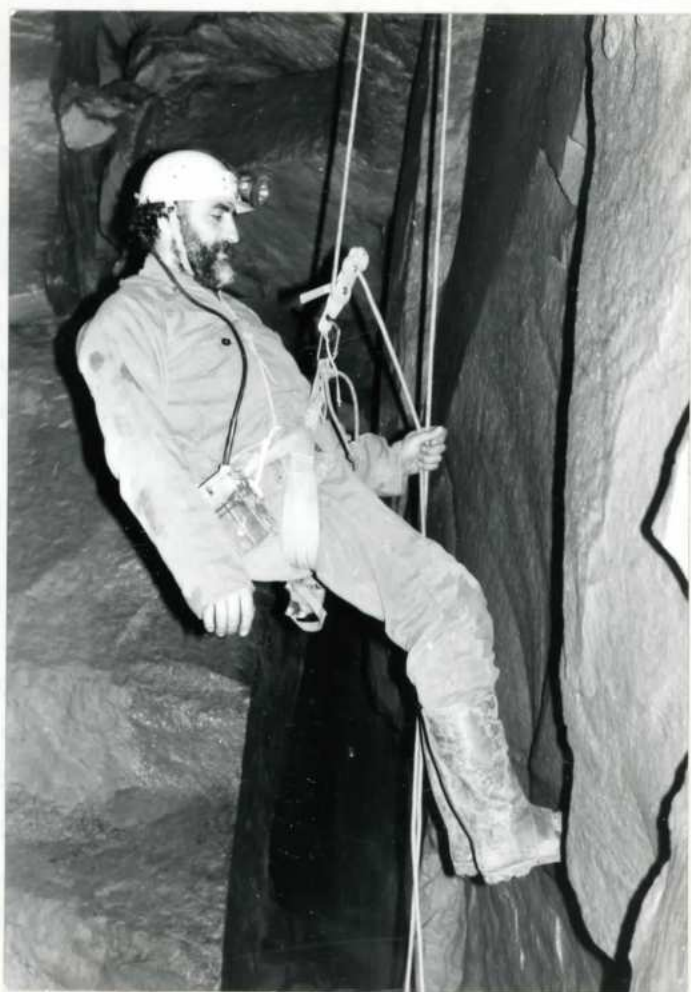
TAK, A TED' BUDEŠ TAHNOUT

SI, SI' 600 JO DÍŤA..

PEKNÝ DÍR TA KNEHYNA

... ZCHLADIT... A JEDEME DÁL..

SAN GIUSTO U NÁS

15.10
-
22.10

15.10 Sobota - amy
čekáme naše
hosty. Hosty
z daleka - z Hd-
lic - z Tersteu.
Klubu San
Giusto u něhož
jsme již byli
dva krátě

Ovšem příjeti nebylo

jednoduché. U soboty se totiž

zrovna oddávala Martina a tak

jsme hned Bruno, Franka, Damila a Claudie

ozvali na svatbu. A to bylo něco pro ně. To pry ještě
nezažili. A neboť toho bylo málo přemístili jsme
se na klubovnu a pokračovali do rána.

16.10 Náročná bylo buzení - ale dnešní cíl byla Kněhyně
a ta vždy každého probudí. Probudila i nás. A tak Venca
Radim, Ljuba, Papa a naši terstští přátelé vyjždíme
na Pustevny a pak vzhůru na kněhyni. Samozřejmě pro
chlapi mříž k ženským. Ljuba zatím kradl Damila a
Claudie po hřebenu, zcela je likvidující.

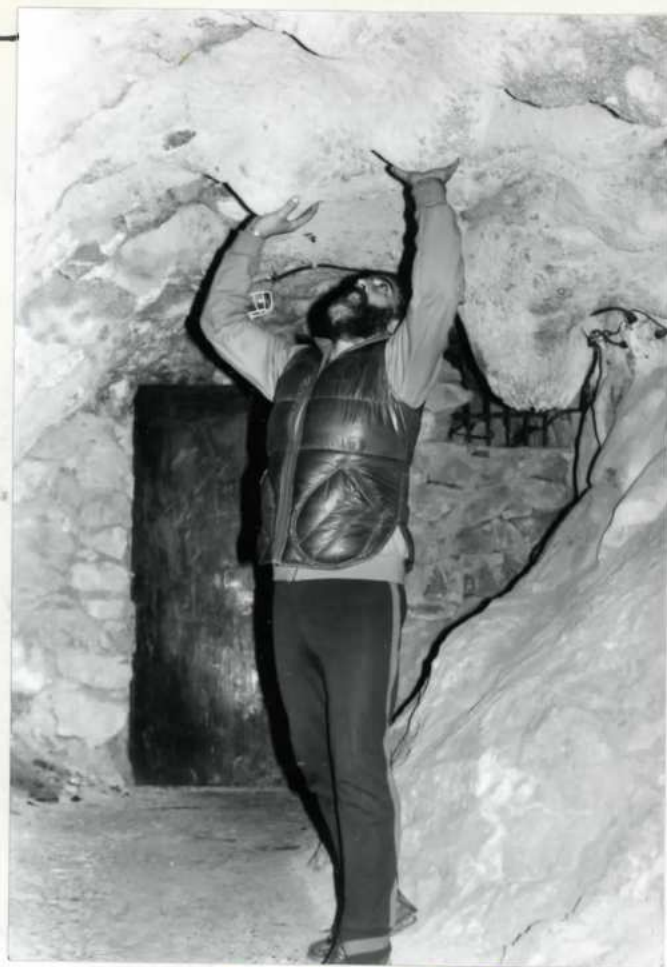
A v kněhyni? Sestup přes velkou propast probíhal nor-
málně - tam se obr Bruno vesel normálně. Horší to bylo
z návratem. Cestu zpět jsme volili přes „kloaku“ a tam
musel Bruno řádně skaliska narvednout a hruďník
zmenšit aby na třetí pokus „kloakou“ promiknul.

Večer - nás čekala večere ve vinně a tu jsme i minu-
tou ticha uctili smrt Pavla Paolička. A pak se
opět družná zábava na klubovně protáhla
hodně přes půlnoc.

17.10 Zatím co naši italsí hosté vepřovají my jsme
opět v práci. O poledne je veze Ljuba k registraci
na policii a pak do obchodu. Ani jsme
neřekli kolik je pro Itala u nás zájímavého
zboží.

LUPO NALANĚ...

"A... TO JSOU ALESPŇ OSMIČKY, P
ALE TVRDE JAK KÁMEN..."

A DEFECTY KAPITALISTICKÉHO VOZU .. NA NAŠÍ CESTĚ

Navečer se nám daří za konečně vyhnout z obchodu a vyrazit na Prostějov. Plakát a jeho přátelé nás již už ani nečekali. A tak se vše sbírá u Mily, doma k velkému večeru, který skončil až ráno.

18.10 Dnešek patří exkursi do Javoříčka a jeho okolí. A tak my Lžubo, Pepo, Raich s našimi přáteli z Terstu vyrazíme nahrad Bouzov a pak do Javoříčských jeskyní na sólo exkursi.

A večer opět do Prostějova - tentokrát do klubovny prostějovských kolegů. Jak již tradičně Bruno brzy vyhnal ženské od plotny a sám se ujal vaření - samozřejmě špagety.

19.10 Dnes se přemísťujeme do Blatné. Halové opět vnikají do obchodu a pak jdeme na oběd. Tuže šokuje číšnice ženě na ně vykafla perfektní italštinou. A co večer? Jednak Věra vyfotila Raicha a večer až ráno trávíme na klubovně KV ČSSR za přítomnosti Doc. Panoše.

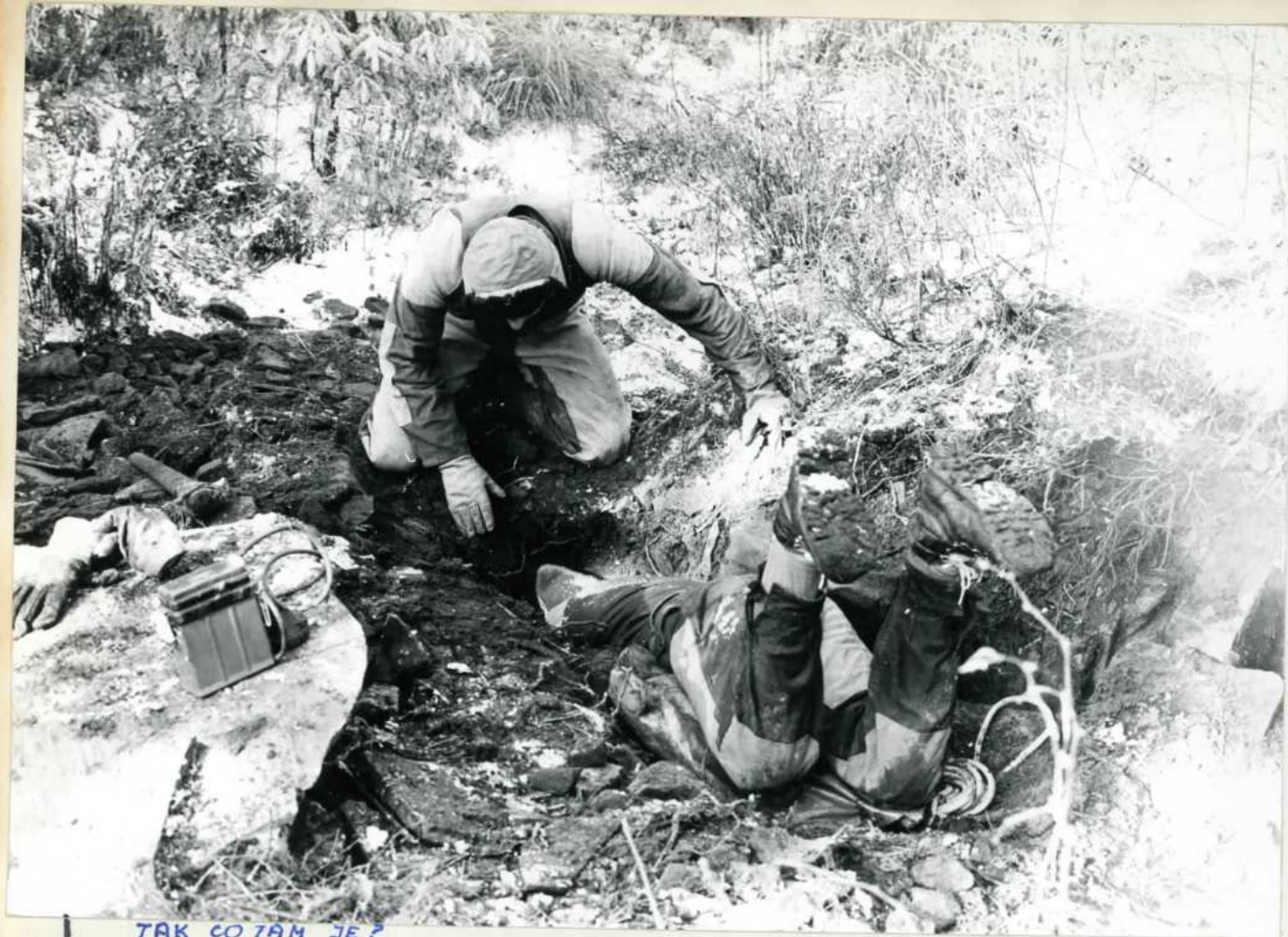
20.10 Budíme se opět včas jako normálně dle italského času - v 10⁰⁰ hodin a vyrazíme do Moravského krasu. Přímo do Holštejna. Tady nás čeká již Houčka a první exkurze patří hospodě. Jenž tady nevaří - tak máme hospodu za Holštejnskou jeskyní. No Bruno byl nadšen. Nemohl pochopit jak někdo může jen tak zadarmo kopat takové tunely či sáčky. A taky to Juroni napsal do pamětní knihy. Večer opět končíme zpěvy. Zde jako normálně vládl svým hlasem Frano. A my jej řádně doprovodili.

21.10 Poslední pobytu věnujeme exkurzím v Moravském krasu. Na jadrě jeskyně Punkovní a pak Sloupsko-šošůvská, a všude zadarmo díky samému řediteli Správy jeskyní.

Celodenní - jak říkála Jmila s Claudií - náročnou exkursi, uzavíráme v hotelu Zlatá Lipa v tipovci vnětolikochodová večeri - a závěr byl opět veliký u Jurony na dotě.

A v sobotu? My na Bohumír - Bruno spřátelil do Terstu. !?
Pkoj za rok. !?

TAK CO TAM JE?

NIC TU NENÍ! ALE MY TU DÍRU VYKOPEME!

OBJEV JESKYNĚ VASKO

02. 11 1983

Je listopad.

A opět vyrazíme
na letos poslední
exploraci do Beskyd.

Cíl je Čertův mlýn.

Tak trochu nás

překvapila zima

kteřá zamrazila

topem v š. 1203

a tak Venca zavolaltem,

Papa, Raich, Často, Jura a Januš

zašli v našem nitru pěknou ledničku. Přesto však

lehce v prvním sněhu vyjždíme na Pustevny a

marně po ruce hledáme restauraci na zakrátki.

Vše v opravě - a jediný otevřený zdroj - bude pracovat
až v 10⁰⁰ hodin.

A tak jdeme vzhůru na čerták, hledat nové jeskyně.

Začínáme v propadlině na vrcholu hřebenu - marně.

Prokopali jsme řidný kus terénu - bez výsledku.

A tak po obědě sestupujeme níž na úroveň Čertovy
díry, kde objevujeme řadu nadějných terénních
propadnutí. První se do asi 2m dohloubě jeskyně prokopal

Papa. Pak Raich s Častem vykopali druhý vchod do

Čertovy jeskyně - a moc se divili, když se najednou o ní

ocitli. Konečně - úspěch znamená Vašek - na

konci série propadání po dlouhé exploraci s Papou ko-
něčně poskytl balvanů a sceti uviděl v hlubině velkou

prostoru. Ihned jsme zesílili intenzitu kopání a za
chvilí se podařilo otvor zvětšit tak, že objevitel Vašek

mohl do své jeskyně proniknout. A byla nalezena

po něm "Jeskyň VASKO" - jak pravili Vaškovi naši

přítelé z Terstu. A díra to byla pěkná i velká - a zdro-

veně důkaz, že zde jeskyně jsou - a tak napříští rok máme

opět práci v novém regionu. A rozměry nové díry? Hloubka

asi 12m - délka pukliny 25-30 metrů.

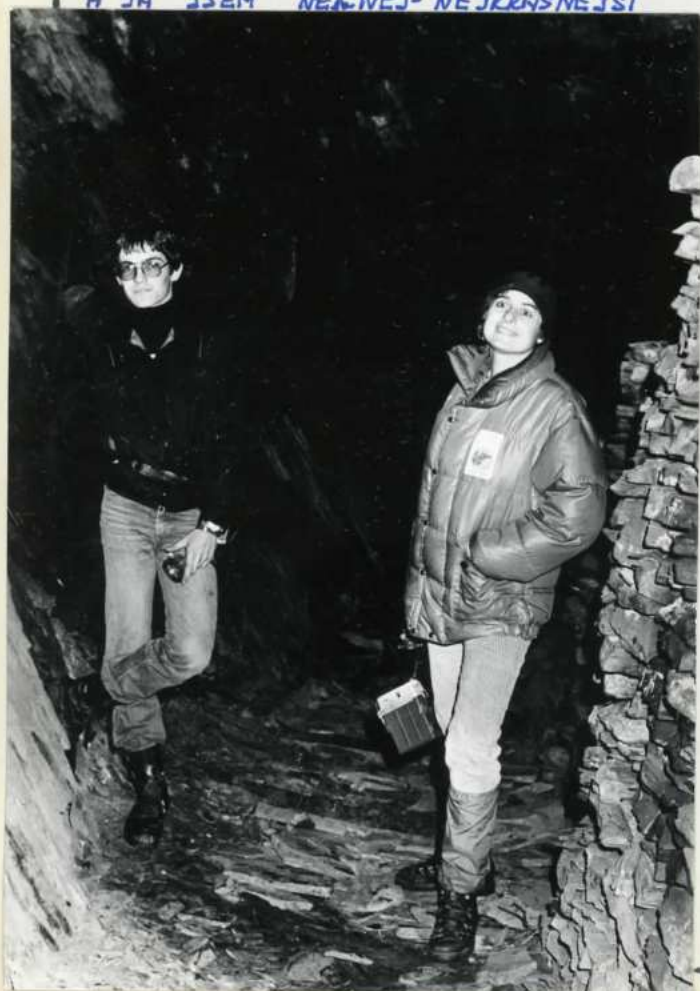
Ahoj Peš

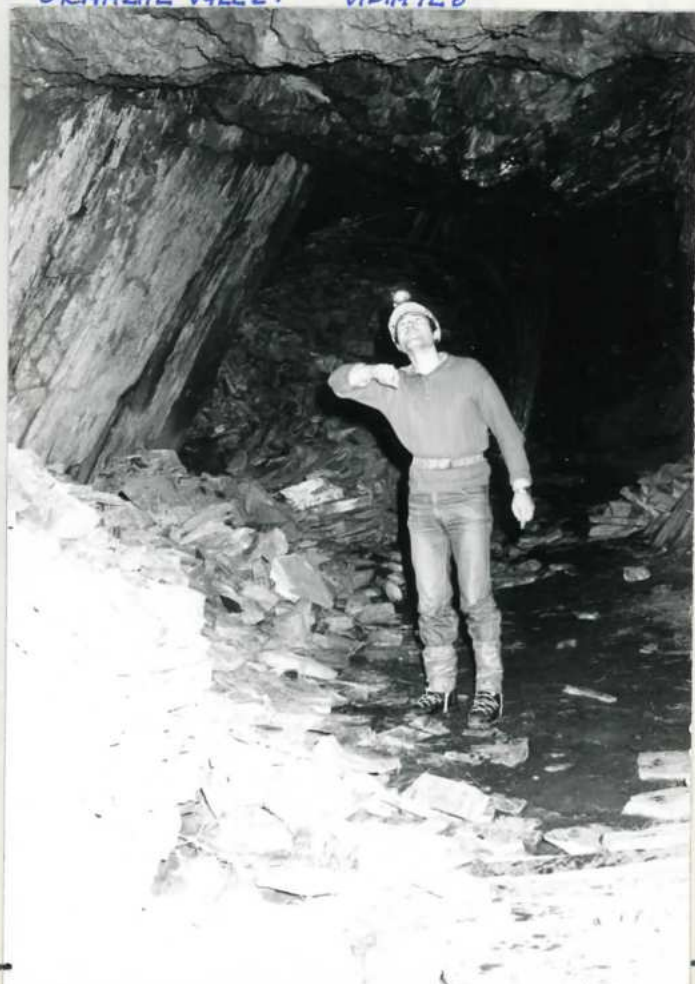

NAŠE SLUNÉČKA...

A JÁ JSEM NEJ-NEJ-NEJKRÁSNEJŠÍ

OKAMŽITĚ VYLEZ! VIDÍM TĚ!

Z JAVOŘÍČKA- BEZ ŠALTRPÁKY

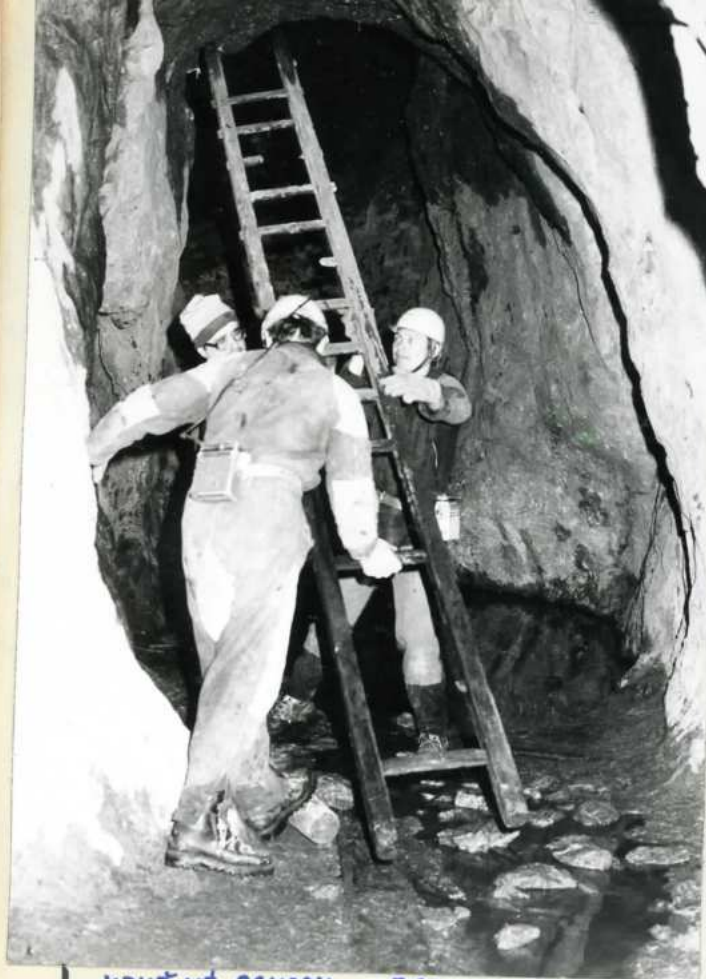
10-11
12

10.12 Naša skvělá Š1203
a vři Vanca, Papa,
Faldík, Vetaš, Jura,
Jarka a Ljuba
míříme do Javo-
říčka za našimi
přáteli. První
zastávka patří ale
Mladci a Mildovi.

Samořejmě jeho lidé
byli v hospodářské činnosti a Mildo - v hospodě. Atak
jsme je vytáhli - předali mu v nočním dor-telefony.
a jeli do Javoříčka. Plagař a jeho přátelé jsme našli
u ponoru Andělíčka, z kterého již třídny marně vytaho-
vali bahno a štěr. No sifon nepromkli. Abychom jim
při práci nezarazali - vydali jsme se Hlinitých jeskyní
pod jeskyní Javoříčko. Podtoubém hledání začala spru-
vodkyně konečně nacházíme vstup a míříme v labyrintu.
Plazičky, hejna, labyrinty a znova labyrinty a plazičky.
No něco na kolena a orientaci. Ačkoli v se dělíme do růz-
ných chodeb - vždycky se opět doplazíme k sobě. Podvou
hodinách prolézáme i zkoušeme kdo co ještě stačí pro své
proporce proplazit. No nejhuř dopadl Vanca - dokonce
ho i Faldík překonal. Pravda - Ljuba a Jarka nesoutěžily
- to aby si nepomocili zase své proporce. Vylézáme z díry
v noci - a ukážíme na základnu. Za chvíli přicházejí i
Plagařovi lidé - a začíná večer. Filmy z kulíček, Yanačka,
zpěv atd. No jako večer u přátel.

11.12 A ráno - balíme vše do Š1203 - a Vetaš startuje. Ve velikém
mraze - ale marně. Tak se rozhodujeme roztlačit. Pětá chce
zařadit trojku - raz dva tři krát - pak křup - a Vetaš drží šaltr-
páku o ruce. Zlomem. No to je fair. Ale Orcus nepřekvapí
me - natožbmana šaltrpáka. A tak Vanca odkryl převodovku a
Vetaš mačkal spojku a volal: Venco dvojku - a Vanca se sehnul
k otevřené převodovce a šroubovkam tam hodil dvojku. A tak
jsme jeli. Najedli na kontrolu dolu Olšovce a pak dál
až do Bohumína. No marno - na západě síce mají auto-
matická převodovky - ale foneticky ovládanou - to ne.
Ale my ano.

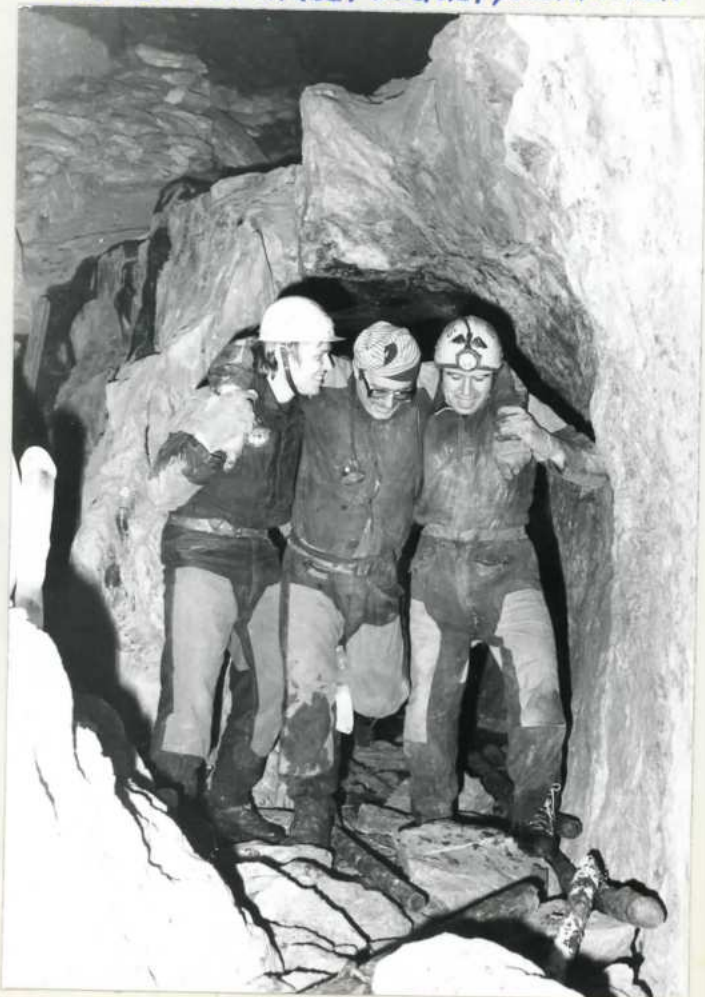
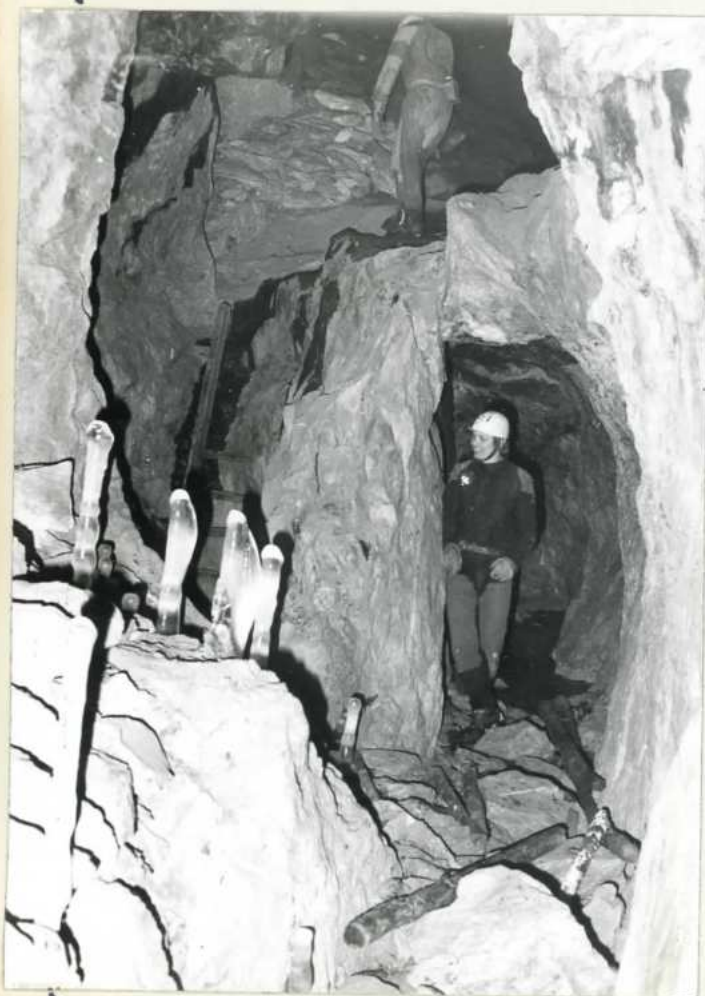

KDYŽ NĚ SCHODY - TAK ALESPŇ
ZEBŘÍK DO NEBE

... A TEĎ VÁŠ JIŽ VIDÍM. HLASŤE JHĚNÁ....

.. JE! ZASE MI UPADLA NOŽÍČKA, PRAVÍ RAICH!

JESENÍKÁCH ZA NETOPÝRY.

(17-18-12)

Další sobota a my opět
míříme do terénu.

Tentokrát naše tvrdohla-
vá Š1203 a v ní Vanca,
Ljuba, Josaf, Papp, Raich
míří do Zlatých hor.
Tam nás očekává náš
nový den Gary.

Ahnad míříme do terénu.

Najdri'vo do nově lokalizova-
ného dolu „Jalem“. A ten nás

překvapil. Svou rozlohou. Zřejmě naši
předkové a permomci tu narazili na značnou žilnu a
pěkně to tu rozfírali. Důl s několika ostupy se líbit také
netopýřům a tak jich tu v obou částech bylo, neúřakom!
K naší spokojenosti. A taktady sčítaním a prozradním
labyrintu trávíme celý den. Večer jedeme dol - k dolu
„Poštorn“. Od nás ale vyhnal jakýsi důležitý důlní
inspektor, jehož mi nezajímala ochrana netopýřů i když
se mu to Vanca malém ručně snažil vysvětlit.

A tak dnešní kontrolu zakončujeme v polozatopeném
dole „Měděný“. A den - ten končíme u Garyho doma

18.12. Jedeme opět vzhůru - až na Rajviz na zdejší tři
malé doly. Přijíme netopýřům i Garymu kázku
vánoce - a jedeme dále. Směr Ruda. A naše Š1203
si začala stavět hlavu - a přestala topit. Navadí,
řekli jsme a zapnucli pérové bundy. Důl Ruda jsme
zvládli úspěšně a nikomu se dokonce nic nepříhodi-
lo i když okolo zuřil les na divočáky. Naštěstí si nikdo
z nás smírně nespoketli. Ale za to Š1203 stávkovala
dále. Najdri'vo si ekazila startér - a tak jsme ji rozha-
čovali. Pak v krásném poli si poškodila rozčelovač,
blinker a nakonec si protrhla řemec. A když to bylo
ještě málo opět si zlomila žaltř páku. Ale dojeli
jsme. Pozdě ale dojeli: Co nám připraví přístě?

Ang. J. J.

Společně do hlubin KAVKAZU

KAVKAZ, to legendami opředené pohoří, přitahuje už dlouho pozornost geologů, turistů i horolezců. V posledních letech však můžeme vidět i skupiny lidí s podivnou výstrojí, vystupující na hřebeny. Kromě stovek metrů lan ční z velikých batohů civky kabelů, telefony, lampy, stativy a přilby. Kavkaz totiž čím dál tím více poutá pozornost amatérských i profesionálních speleologů, odborníků zkoumajících jeskyně. A právě v hlubinách kavkazských vápencových masivů byly objeveny jeskyně a propasti, které se právem řadí na přední místa na světě.

LÉTA SPOLEČNÉ PRÁCE

Výzkum krasových systémů Kavkazu je stále náročnější, a tak se stalo tradicí, že se na něm nepodílejí pouze sovětské speleologové. Již řadu let se společně se svými kolegy z Krymu výzkumu krasových oblastí SSSR účastní také členové základní organizace České speleologické společnosti ORCUS z Bohumína. Uskutečnili již pět výprav, z nichž poslední pracovala v srpnu 1982 na Bzybském hřebenu v Západní Kavkazu.

Bzybský hřeben je vlastně nejrozsáhlejší krasový hřeben tohoto pohoří. Táhne se rovnoběžně s pobřežím Černého moře a na severní straně ho ohraničuje hluboko zaříznutý kaňon řeky Bzyb, z něhož vystupuje Hlavní hřeben. Nejvyšší horou Bzybského hřebene je Chimsa (3156 m). Severní svahy hory pokrývá tři kilometry dlouhý ledovec, jehož existence v těchto místech je záhadou. Hřeben totiž leží v subtropickém pásmu se silným slunečním zářením.

Průsmyk pod vrcholem Chimsa nazývají abcházští pastevci odedávna „zlým“ — po většinu roku ho zavaluje

hustá mlha, vznikající srážením teplého a vlhkého mořského vzduchu se studeným horským prouděním.

V mlhách už ne jeden pastevce zabloudil i se svým stádem. Přesto však mají ty spousty mlh velký význam — chrání Chimský ledovec před slunečními paprsky.

První společná výzkumná expedice

▲ Karové pole severně od hory Napry

◀ Příprava na sestup do nové objevené propasti Kr-80

krymských a bohumínských speleologů pracovala na tomto hřebenu v létě 1980. Za první objevy zaplatili speleologové tvrdou daň, v hluboké propasti K-1 Slávy Pantuchina kameny utřené ze stropu hluboké šachty zranily dva z členů české výpravy.

V červenci o dva roky později stála v Bohumíně opět dvě plně naložená expediční vozidla, terénní gaz a mikrobuses Škoda. Sedm členů expedice má jediný cíl: vyrvat hlubinám Kavkazu další tajemství a oplatit mu porážku odčinít zranění, po dvou letech už zcela zacelená. Před výpravou leží opět t

▼ Traverz na dně stometrové studny v systému K-

síce kilometrů nekonečných rovin Ukrajiny i hřebeny Karpat a Kavkazu. Po čtyřech dnech jízdy se zase objímají pod Bzybským hřebenem se svými krymskými přáteli. Rychlá koordinace plánů, doplnění materiálu — a expedice může začít.

Prvním, ne právě jednoduchým úkolem je doprava materiálu na místo základního tábora ve výšce 2000 m. Při pohledu na obrovitou hromadu plných vaků je všem jasné, že výstup proběhne ve dvou etapách.

V prvních srpnových dnech už klikatou, téměř neznatelnou stezkou vystupuje dlouhý řetěz postav, schýlených pod těžkým nákladem. Výstup začíná na visutém mostě přes řeku Bzyb a po několika kilometrech stezka prudce stoupá bukovým lesem. Po více než polodenním výstupu a po překonání dalšího údolí vzniká na okraji rozlehlého hřebene porostlého téměř dvoumetrovým kapradím první bivak. A ráno cesta pokračuje pod vrcholek Abac, kde stál tábor již v r. 1980. Pod vysokými buky opět vyrostly barevné střechy stanů a více než padesát členů výpravy, kterou doplnili i speleologové ze vzdáleného Permu, začíná svou výzkumnou práci.

První akce v podzemí neměla vlastně se speleologií nic společného, a přece se na ni podíleli všichni Bohumínští s lany, karabinami a výstupovými třmeny. Kolem základního tábora bylo totiž několik „košů“ abcházských pastevců, vyhánějících každoročně svá stáda na hřeben, na letní pastvu. Jeden z nich přiběhl ráno do tábora a udýchaně vychrlil: „Vezměte lana a pojďte za mnou. Do propasti mi spadl býk!“ Skutečně, na dně asi desetimetrové propásky stál chvějící se mladý býček. Za chvíli byl venku a klidně se popásal na rozkvetlé louce.

Pak začala skutečná práce. Česká skupina dostala za úkol prozkoumat oblast v jižní části skalnaté Bzyb-gagrské antiklinály. Místo bylo vzdáleno ze základního tábora asi tři hodiny chůze a již z dálky se na něm třpytily bílé ostrovy sněhu a firnu. V řadě obřích kotlů pod skalnatými stěnami je množství závrťů. Všechny pokusy o jejich otevření a proniknutí do podzemí však ztroskotaly na silné sutové a balvanité zátce, uzavírající jejich kolmé části. Po celodenní práci se však přece ozvalo radostné volání. Na vrcholku hřebenu, v prohlubni mezi shlukem balvanů, se podařilo po odstranění suti proniknout do neznámé podzemní prostory, která pokračuje úzkými průlezy do neznáma. Zase přišlo ke slovu kopací náradí. Konečně se podařilo „plazivky“ rozšířit tak, že ten nejštíhlejší z družstva může proniknout dál. Někde hluboko se ozývá rachot padajícího kamení. Konečně se ozve i hlas průzkumníka: „Pode mnou šachta hluboká asi 80 metrů.“ Teď přišlo ke cti lano — a propast, později nazvaná ORCUS, je objevena. V příštích dnech sem vystupuje posílená skupina, aby prozkoumala a zdokumentovala nově objevený systém, hluboký 162 m.

Ani ostatní skupiny nezhálely. Permské družstvo objevilo nedaleko tábo-

ra v malém závrťu úzký průlez a po odstranění hlíny proniklo do nového systému, pojmenovaného Permská propast, jehož hloubka dosáhla 164 m. Také od simferopolské skupiny, vyslané k vzdálené hoře Chipsta, přicházejí zprávy o prvních úspěších. Objevili tři propasti a v jedné z nich už dosáhli hloubky 170 m a systém stále nekončí. I naše skupina po prozkoumání systému ORCUS zaznamenala další objevy severně od hory Cibžargy, kde v rozsáhlém karovém poli plném hlubokých závrťů našla přes deset nových neznámých podzemních prostor. Ty však jsme pouze označili a zaznamenali do map. Na výzkum budou muset ještě rok počkat.

HLAVNÍ ÚTOK

Hlavní práce však probíhaly v systému K-1 Slávy Pantuchina, jehož vchod se nalézá mezi balvany nedaleko základního tábora. Na tuto propast nemáme právě příjemné vzpomínky, ale na její dno jsme se ještě nedostali — to je naším hlavním úkolem. Naše expedice v roce 1980 a krymská výprava v r. 1981 zde dosáhly hloubky kolem 550 m.

Útok na propast začal. V podzemí se postupně střídají družstva naše a sovětská a v hloubce 225 a 550 m zakládáme podzemní tábory, spojené s povrchem telefonním vedením. Sestup do propasti s těžkými, různým materiálem nabitými vaky není právě snadný. Zdolání vstupních tří set metrů velmi úzkých plazivek v bahně a meandrů s množstvím vody trvá téměř dvě hodiny. Pak se otevírá první, více než sto

metrů hluboká šachta, končící traverzem nad další studní. Zde už je slyšet šumění vodopádů, které zaplňují další kolmé prostory a velmi ztěžují a nepříjemňují další postup. Ledová voda zhasíná karbidové svítilny a zatéká až do bot. Hluboké propasti střídají opět krátké úzké meandry.

V útočném táboře v hloubce 550 metrů se postupně vystřídalo sovětské a české družstvo. Obě skupiny pobývaly v podzemí téměř deset dní. Výsledkem bylo proniknutí až do hloubky 650 metrů, kde systém definitivně končí, a mapová dokumentace, zpracovaná našimi speleology.

To už se expedice chýlila ke konci. Dokončovali jsme povrchovou mapu, do níž se zakresluje všechny objevy, a útočná družstva v systému K-1 vystřídaly retransportní skupiny, které likvidují podzemní tábory a veškerý materiál vynášejí na povrch. Lana rádně nasáklá vodou práci ztěžují, a tak likvidace trvá dva dny.

Pak zbyla jen práce s balením základního tábora a sestup. První skupina se vydala s částí nákladu do údolí. Pomáhají i abcházští pastevcí, ochotně zapůjčující k transportu své muly.

V městečku Gantiadi, přímo na pláži u Černého moře, jsme se všichni sešli. Nadešla chvíle loučení, při níž se kuji plány na budoucí rok. A zatímco my nasedáme do expedičních vozů a chystáme se na dlouhou cestu Kavkazem a Ukrajinou, z letiště v Adleru odlétají naši přátelé na Krym a do Permu. Tak ahoj zase za rok!

Foto autor

Josef Wagner

▼ Skalničky mnoha druhů zdobí vápencové skály

